

BERXWEDAN

HER TÎŞT JÎ BO ENÎYA RÎZGARÎYA NETEWA KURDÎSTAN

Sayı 52 / 15 Nisan 1988 / 2.50 DM

HALK SAVAŞIMIZ YENİ BİR AŞAMADA

**Botan'da
ARGK
Saflarına
Katılım
Artıyor**

Şirnak'ta ARGK'ye 20'yi aşkın genç katıldı.

**Dersim'de
Siyasal
Eylemlilik
Yoğunlaştı**

Dersim-Ovacık yolu kesildi. 2 araç ateşe verildi. Yollarla toplantı yapıldı.

**Mardin'de
Sömürgeci
Kültür
Politikasının
İflası**

Okullar tek tek kapanıyor.

Haberleri 3. sayfada

NUSAYBİN'DE BÜYÜK MUHAREBE: ARGK gerillaları ile sömürgeci-faşist Türk ordu birlikleri arasında Mart ayı sonları ile Nisan ayı başlarında meydana gelen ve 4 gün boyunca aralıksız süren çarpışmada Türk ordu birliklerine en büyük kayıp verdirildi. En yoğun çarpışmalar 1 Nisan'da meydana geldi. Çarpışmalarda 7 ARGK savaşçısı şehit düştü. Düşman kayıpları daha fazla göstermek için yurtsever köylüleri katletti. Düşmanın verdiği kayıp 195 komando asker, 45 özel tim mensubudur. Bunların içinde binbaşı, teğmen, astsubay gibi rütbelilerle, özel tim yöneticileri de bulunmaktadır. Ayrıca 3 helikopter düşürülerek, 3 askeri araç da roket atışları ile imha edildi.

CEZAEVLERİNDE DİRENİŞ YÜKSELİYOR

- Diyarbakır sivil cezaevinde 800 tutuklu açlık grevini sürdürüyor
- Diyarbakır askeri cezaevinde PKK'li savaş esirleri Eskişehir, Aydın, Malatya, Bursa, Sinop, Urfa ve Antep cezaevlerine sürgün edildiler
- Çanakkale ve Adana cezaevlerinde devrimci tutukluların başlattığı açlık grevleri devam ediyor

Haberleri 4. sayfada

NEWROZ KUTLAMA KAMPANYASI DEVAM EDİYOR

Güney Kürdistan ve Lübnan'da NEWROZ kutlama toplantı ve gecelerine yüzbinlerce yurtsever katıldı.

Fransa-Forbach, İsviçre-Basel, Hollanda-Amsterdam, Suudi Arabistan-Arar'da yapı-

lan NEWROZ gece ve kutlama gösterilerine binlerce yurtsever Kürdistanlı katıldı. Gecelerde kültür programı sergilendi, günün anlam ve önemini belirten konuşmalar yapıldı.

NEWROZ '88 KUTLAMALARI HALKIMIZIN ARTAN ULUSAL KURTULUŞ ÖRGÜTLENMESİNİN GÖSTERGESİ OLDU.
YAZILARI 8. SAYFADA

İçindekiler

M. Emin YAVUZ'un evinde	s. 4
Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği kuruluşunu bir toplantı ile kutladı	s. 6
M. Ali Birand ve "Kerkük konusunda yeni bir gelişme..." yazısı üzerine bir açıklama	s. 7
Faşist Saddam rejiminin Kürdistan'daki katliamları protesto ediliyor	s. 7
Yurtseverlerin Kaleminden Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı	s. 10-11
Tarihten günümüze Dersim	s. 13
Dünya Haberleri	s. 14
Direnen bir halk gerçeği: Filistin	s. 15

Aydın Cezaevinde Newroz Kutlandı

"ARKADAŞLAR!

Bugün Newroz bayramı, Kürt ulusal direniş bayramı. Savaş tutsakları olarak kendi koşullarımızda büyük bayramımızı kutlamak, tarihsel anlamını, siyasal içeriğini vurgulamak, bilinçlerde yenileyerek kazımak için toplanmış bulunuyoruz.

Kürdistan halkı, Newroz isyan, direniş ve kavga geleceğini kağıt üstünde, içi boş sözlerle, özü boşaltılmış sahne tören ve gösterilerle anıp kutlamıyor. Kürt halkı, PKK öncülüğünde faşist sömürgeciliğe, emperyalizme ve yerli uşaklarına karşı açtığı soylu ulusal direniş savaşıyla Newroz'u her gün kutluyor, bir mücadele ve yaşam biçimine dönüştürüyor. Ve böylece gerçek tarihsel-siyasal değerine ve anlamına oturuyor.

Halkımız, tarih boyunca dağların doruklarında Newroz ateşini yakarak kutlaya geldi. Buna mitolojik bir anlam yükledi. Yerine getirilmesi zorunlu bir yükümlülük olarak baktı; ateşini kutsal bildi. Belki bunun ayrıntısında değildi; ulusal direnişçi özünün bilincinde değildi çoğu kez. Ama önemli olan mitolojik anlamda da olsa isyan ateşinin bugünlerde aktarılmasıydı. Geçmişle, yüzyıllar öncesinin sevinciyle, zafer coşkusuyla güçlü bir köprünün varlığı ve sürekliliğidir. Newroz, Medlerin halk olarak tarih sahnesinde yerini alma olayının halkımızın ve halkların bilincinde kökleşmesinin mitolojik bir ifadesi, Asur zulmünün yerle bir edilmesinin yarattığı sevinç, coşku ve mutluluğun yüzyılları aşan bir köprüsü oluyor.

Devamı 9. sayfada

İngiliz Başbakanından Faşist Türk Rejimine Destek Ziyareti

İngiliz Emperyalizminin Kürdistan Politikası

XVII. yy'la dünya sömürgeci egemenliğinin başına geçen İngiltere'nin ilk hedefi Ortadoğu olur. XIX. yy'daki sanayi devrimi, İngiltere'nin sömürgeci yayılmasını hızlandırır. Meta ihracatı ve hammadde talebi sömürgeci yayılmanın başlıca amaçlarıdır.

1814 tarihi, Osmanlı İmparatorluğu üzerinde İngiltere'nin etkisini belirgin duruma getirir. Bu tarihte İngiltere, Osmanlı İmparatorluğundan Fransa'ninkine benzer ticari ve mali kapitülasyonları alır. Osmanlı devlet yönetimi üzerinde mali ve sanayi denetim kuran İngiltere 1838 Tanzimat, 1856 İslahat Fermanlarının çıkarılmasında temel rol oynar. İngiltere, Osmanlı İmparatorluğu mali ve siyasi yönden kendine bağımlı duruma getirdiğinden Fransız emperyalizmi ve Rus Çarlığına karşı İmparatorluğun bütünlüğünden yana olur. Osmanlı İmparatorluğu, Fransa, İngiltere ve Rusya arasındaki celiskilere dayanarak varlığını sürdürür.

İngiliz emperyalizmi, bu mali ve siyasi bağımlılıkla imparatorluk bünyesindeki Mısır, Lübnan, Kıbrıs, Irak, Yemen vb. stratejik alanlara ve Hindistan'a giden yol boyunca yerleşmiş ve kendine bağımlı duruma getirmiştir.

Devamı 12. sayfada

9-12 Nisan tarihleri arasında Türkiye'nin başkenti Ankara'ya gelen İngiliz muhafazakar Başbakanı bayan Margaret Thatcher, bu üç gün boyunca Türk Başbakanı T. Özal, faşist devlet başkanı K. Evren, ordu komutanları ve sanayicilerle görüştü.

Türk basını ve Türk hükümeti, Thatcher'in gezisine olağanüstü önem verdi. Resmi değerlendirmeler, "iki dost müttefikin biraraya gelmesi", "İngiltere'den Türkiye'ye tam destek" vb. şeklinde oldu.

Öte yandan Türk hükümet ve ordu yetkilileri ile sanayicileri olmadık şarlatanlıklar yaptılar. Thatcher'in geçtiği yollar yeniden düzenlendi, halk sokaklara

Devamı 12. sayfada

Federal Alman Yönetiminin Anti-Demokratik Uygulamaları Kınanmaya Devam Ediliyor

6 Nisan'da Uzun Yürüyüş eylemi başlatıldı. 45 yurtseverin katıldığı Uzun Yürüyüş eyleminde, Karlsruhe'den Bonn'a yürünüyor.

İsviçre ve İsveç'te de protesto gösterileri düzenlendi. Lufthansa büroları işgal edildi.

Çeşitli örgütler, Alman yönetiminin saldırılarını protesto etti. Bildiri yayınlayan bu güçler, Kürt yurtseverleri üzerindeki haksız uygulamaların derhal durdurulmasını istedikler. Alman yönetiminin bu tutumundan vazgeçmesini belirttiler.

YAZISI 5. SAYFADA

M. Rauf AKBAY yoldaşı, 7 yoldaşı ile birlikte 1985 yılının Nisan ayında şehit verdik. Rauf yoldaş, İdris ÖKMEN, Celal ERCAN, Abdurrahman AY-TEMİR, Abdullah GÜLSEREN, Abdülkadir GERGERLİ, Hazım KARA, Cemil BAYRAM yoldaşlarla birlikte, Güney Kürdistan'dan Kuzey Kürdistan'a geçerken kurulan bir komplo sonucu şehit edildiler. 16 Nisan, bu yoldaşlarımızın ebebiyete ulaştığı bir tarihtir.

Biz bu yazımızda bu grubun içinden bir yoldaşı çeşitli yönleri ile anlatmaya çalışacağız. Bu aynı zamanda diğer yoldaşların anılarını, yıldönümleri ve silesi ile bir kez daha dile getirmek olarak da görülmelidir.

Rauf yoldaş, Bitlis'in Tatvan kazasındandır. Bitlis, Tatvan Kürdistan'ın şirin beldelerindendir. Doğanın bütün güzelliğini topladığı ve insanlara sunduğu bu beldeler, yurtsever özellikleriyle de tanınırlar. Rauf yoldaşın çocukluğu, işte burada geçti. O, buranın dağında, yaylasında yaşadı, havasını tenefüs etti. Ama yine de yüreğinin derinine takılan bir acı hissediyor, kendisinden bir şeylerin koparılıp götürüldüğünü fark ediyordu. Bu kadar güzel topraklara yabancılar girmiş, kirletmeye çalışıyorlardı. O, daha ulusal kurtuluş saflarına katılmadan da bu gerçeği görmüştü. Ama bu meselenin çözümünü nasıl gerçekleştireceğini başta bilemez.

Rauf yoldaşı tanıyabilmek ve O'nun daha sonraki yıllarda tereddütsüz bir şekilde ulusal kurtuluş mücadelesi saflarına katılışını anlayabilmek, yaşadığı koşulları bilmeye ve yakından yaşamaya bağlıdır. Biz bu yazımızda az da olsa bunu başarmaya çalışacağız.

Rauf AKBAY, PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesi saflarına yurtdışında katıldı. Bu O'nun katılışını daha da anlamlı kılıyor. Ülkesinden tam da uzaklaştım dediği bir anda, O'na yeniden, bu kez gerçek kurtuluşa gitmenin yolunda kavuşması azımsanacak bir olay değildir. Bugün yaşıyor, duyuyor veya görüyoruz: Birçok kişi kendi ülke topraklarından öylesine bir kopuş kopuyorlar ki bir daha dönmemesine. Peki, bu insanlar bu derecedeki bir düşürülmüşlüğüne içine neden giriyorlar. Bunun altında esas neden olarak sömürgecilik yatsa da, daha birçok şey söylenebilir. İşte, bazıları sömürgecilik tarafından adeta yuvasız kuşlar gibi sağa-sola savrulmalarını normal görüyor, hatta bunu tümünden vatan topraklarını terketmeye dönüştürebiliyorlar. İnsanın düşebileceği en kötü derekelerden biri budur kuşkusuz. Vatan kişinin namusudur,

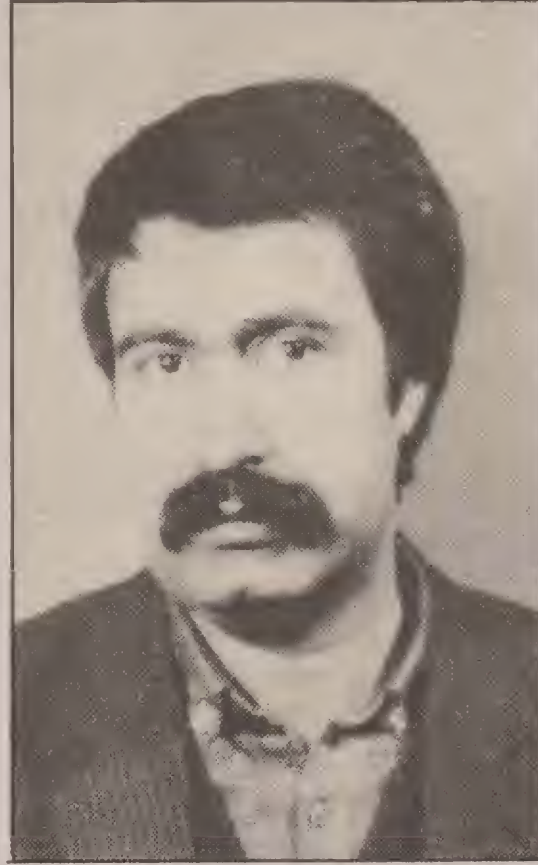
onurudur. Eğer yaşayabiliyorsa, bu, vatanı sayesinde.

Avrupa, vatan toprağından kopuşun örneklerinin bol olduğu bir alan. Buraya gelenlerin bir kısmının içine düştüğü durum bu. Bunlar ülkelerinden her bakımdan uzaklaştılar. Bırakalım vatan toprağını özgürleştirmek, burayı yaşanır bir hale getirmek, tümünden bir kopuşu yaşadılar. Bir söz vardır, bu, vatan toprağına bağlılığı dile getirir. Bunu bilmeyen yok gibidir, ama biz buna rağmen, yine de bu sözü söylemek istiyoruz: "Bülbülü altın kafese koymuşlar, başlamış vatanım diye ötmeye." Bu, kişinin ülkesi ne olursa olsun ona bağlı olmasını ifade eder. İşte, Rauf yoldaşın Almanya'daki durumu, buna çok benzer. Vatan hasreti çekmenin yanı sıra, bilinçlendikçe ulusal kurtuluş savaşına daha aktif katılmanın ve halkı sömürgeci egemenlikten kurtarmanın gereğine inanır. Bu inanç, O'nu Kürdistan dağlarına, özgürlüğün gerçek yaratılış savaşının en büyük destanlara konu olacak bir kahramanlıkla yürütüleceği alanlara yöneltir.

Rauf yoldaş, 1978 yılında Almanya'ya bir akrabasının vasisiyle okumaya gelir. Burada okula yazılır, bir müddet devam eder. Bilindiği gibi bu yıllar ulusal kurtuluş mücadelesinin de büyük gelişmeler sağladığı bir dönemdir. Rauf yoldaş, bundan kısa bir süre etkilenir ve ulusal kurtuluş saflarına katılır. Şehit düştüğü ana kadar da, coşkusundan, azminden ve kararlılığından hiçbir şey yitirmeden ulusal kurtuluşçu çalışmaları yürüttü.

O, en büyük kararlılığı ülkeye, yani kaynağa dönüş hareketine en ön sıralarda katılmakta gösterdi. Almanya'nın önüne serdiği bütün yoz, kişiliksiz yaşamı kararlıca iterek, bir tarafa koymasını bildi. Bazılarının gerçek kurtuluş gibi gördüğü bu soysuzca yaşamı, O, bir düşkünlük, onursuzluk olarak gördü. Halkın yanında, onurlu bir şekilde yerini almasını bildi. İşte

Kaynağa Dönüş Hareketinin Militanı: M. Rauf AKBAY

bu Rauf yoldaşın içindeki yurt, insanlık ve halk sevgisinin ne kadar büyük olduğunu gösterir.

Rauf yoldaşı tanıyanlar ya da O'nu tanıyan yoldaşları ile O'nun hakkında konuşanlar birçok özelliğini bilirler. Bir militan devrimcinin örnek alması gereken bu özellikler, Rauf yoldaşın kişiliğine de damgasını vuran belirgin yanlarıdır. O'nu anlatırken, anarken bunlarsız düşünmek, anmak mümkün değildir. Çünkü, bunlar O'nun kişiliği ile özdeşleşmiştir. Nasıl ki bir savaşçıyı silahsız düşünmezsek, Rauf yoldaş da bunlarsız düşünemeyiz. Ataklık, girişkenlik, örgütleyicilik, yaratıcılık, coşkulu olmak... Bütün bunlar, Rauf yoldaşta ifadesini bulan özelliklerdir.

Pratikte bu özelliklerini birçok yönüyle görmek mümkündür. Ulusal kurtuluş hareketinin, Avrupa alanında, çalışmalarını kendiliğinden olmaktan yeni çıkarmaya çalıştığı bir dönemde, Rauf yoldaş birkaç bölgede bunun öncülüğünü yapar. Gece gündüz demeden yoğun bir şekilde çalışır. En ufak bir olanağı bile değerlendirir. Tek tek şehirleri, yurtseverlerin evlerini dolaşır, onlara ulusal kurtuluş mücadelesinin propagandasını yapar. Hepsini ulusal kurtuluş saflarına kazanmaya çalışır.

Bitmek bilmeyen bir enerji ile bu çalışmalarını yürütür ve birçok alanda son derece önemli sonuçlar elde eder. İbrahim DEMİR, Abdulhalim ZEREY yoldaşları saflarımıza kazanan Rauf yoldaşın kendisidir. Bizzat bu yoldaşlarla çok yakından ilgilenmiş, onları ulusal kurtuluş saflarına katmak için büyük çaba harcamıştır. Daha birçok arkadaşın katılımında da Rauf yoldaşın rolü küçümsenmez düzeydedir.

Nisan-Mayıs ayları içerisinde Almanya'da düzenlenen uzun yürüyüş eyleminin organizasyonunda ve yürütülmesinde aktif bir rol oynamıştır. Hanau-Bonn kolunun başında eylemin sonuna kadar yer almış, günlük olarak eylemi güçlendiren çalışmalar içerisinde bulunmuştur. Uzun yürüyüş eylemine pratikliği, organizatörlüğü ve yürütücülüğüyle damgasını vurmuştur. Birçok görevi üstlenmiş ve bunları yapmıştır.

Kürdistanlı yurtsever emekçilerin bir örgüte kavuşturulması çalışmalarını da yürütmüştür. 21 Mart 1984'te federasyonun kuruluş çalışmalarının bir kongre ile tamamlanmasında küçümsenmeyecek bir rol oynamıştır. Bizzat pratik çalışmalarını yürütmüş ve bir örgütlülüğe kavuşturmuştur.

Rauf yoldaşın diğer bir özelliği ise, insanlarla kolayca ilişki kurabilme yeteneğine sahip olmasıdır. Bu bakımdan kitleler tarafından sevilen bir militan olmasını bilmiştir. Bir-iki kez konuştuğu insanları derin bir etki altında bırakıyordu. O bu yönüyle de bir PKK militanının kitlelerle ilişkisinin nasıl olması gerektiğine büyük bir örnek oldu.

Avrupa alanına doğru yaklaşılması gerektiği konusu üzerinde de önemle durdu. Bu konuya büyük bir değer biçiyordu. Yazdığı bir yazıda bu konuda şunları söylüyor: "Avrupa sahasında saflarımızda Kürdistan devrimine faydalı olacak, bulunduğu alandaki Kürdistanlı emekçilerin ekonomik, demok-

Sen de şehit düştün
tarihi kutsal savaşta
Rauf yoldaş.
Zaten geçerken aydınlığa
karanlıklar vardı
yürüdüğün yolda,
kalles pusular
ve ölümler...

Seni de yaşatacağız
altın harflerle;
Mesut'u, Sefkan'ı, Riyadı,
Rahmi, Delil, Şervan
ve Hazım'ı da gelecek dolu
parlak tarihimizde.
Ve bir intikam daha diyeceğiz
sizler için
Rauf yoldaş.

Kalbimize gömdük seni
ve isyancı ruhunu,
yoldaş ettik...
Yas tutarak değil
hedefe attığımız
her intikam kurşunuyla
sonsuz dek yaşatacağız
Rauf yoldaş...

ratik sorunlarını çözebilecek veya bu alanda onlara yardımcı olabilecek kadrolaşmaya aday, değil bir Avrupa biriminin örgütlenmesini 10 tane parti kurabilecek kadar gücümüzün olduğu biliyoruz.

İşte Avrupa, bu insanların Kürdistan devrimine kazandırılabilmesi için, bunları yetiştiren, eğiten; bir eğitim alanı, bir parti okulu konumuna getirdiği zaman kendisine düşen tarihsel rolü oynayabilecektir." Avrupa'nın oynayabileceği rolü bu şekilde ifade eden Rauf yoldaş, bu görevleri yerine getirmek için de canla başla çalıştı.

Eylemci, pratikçi ve örgütleyici özelliği O'nun her gece ve yürüyüş eyleminin başında bulunmasına yol açtı. Bu işler kendisi için olağan işler arasına girmişti. Örgütleyici özelliği, artan deney ve tecrübesi ile de, bu konularda daha başarılı bir çalışma sergilemeye başladı. Birkaç kişinin yapabileceği işi, O tek başına yapıyordu. Devrimci yaşamı bunun örnekleri ile doludur. 1984 yılında düzenlenen Ulusal Direniş Gecesi'ne çok kısa bir zaman kalmasına rağmen, hazırlıklarının gününe yetişmesinde olağanüstü bir çaba sarfetti ve bu görevini de başardı. Bu tür örnekleri çoğaltabiliriz.

Biz, şehit edilisinin yeni bir yıldönümünde daha Rauf yoldaşı anarken, O'nun bu özelliklerinin örnek alınması gereken bir kişilik olarak bütün yurtseverlere ulaştırmaya çalıştık. Ancak, bütün şehitlerimiz gibi Rauf yoldaşı da böylesi kısa bir yazıya sığdırmak mümkün değildir. Bütün şehitlerimiz için yaptığımız gibi, Rauf yoldaşı da kalbimizin derinliklerine gömmekle yetinmeyeceğiz. O'nun izinde yürüyecek ve anısının gereklerini yerine getireceğiz. Tıpkı O'nun yürüdüğü yoldan.

Rauf yoldaş, şehitlere, halkın değerlerine büyük bir önem veriyordu. Bunlara en ufak bir zararın bile gelmesini kabul etmiyordu. Bu yüceliğin sonucudur ki, en yüksek merteye olan şehitliğe ulaştı.

Biz bundan sonra da Rauf yoldaşı, bütün bu özellikleri ile anacağız ve yaşayacağız. O her şeyden önce de Kaynağa Dönüş Hareketinin yiğit bir militanı olarak anılacaktır.

Ahmet ERGİN (Rızgar) ve M. Rauf AKBAY yoldaşlar, eğitim kampında PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşla birlikte

HALK SAVAŞIMIZ YENİ BİR AŞAMADA

1 Nisan günü Nusaybin-Midyat ilçeleri arasındaki **Kartmîne, Bamile ve Derpu** köy ile mezralarının bulunduğu dağlık alanda, düşman birlikleri ARGK gerillalarının varlığından haberdar oldular.

Sabahın erken saatlerinde alana güç yığan düşman birlikleri daha gün ağarmadan gerillalarla karşılaştılar. Çarpışma alanına ilk yetişen düşman araçlarından 3'ü roketatarlar ve otomatik silahlarla imha edildi, araçlardaki 45 özel tim elemanı öldürüldü.

Bu darbe üzerine, Türk ordusu alana takviye güç yığdı. Mardin tugayı, Batman komando alayı, özel timler ve çete gruplarına ek olarak Bolu, Kayseri ve Sivas'tan alana aktarılan komando birlikleri çarpışmalara katıldılar. Türk ordu birlikleri arazinin engebeli oluşu, gerillaların sert mukavemeti ve isabetli darbeleri karşısında alanı çembere almakla yetinirken, helikopterlerle sonuç almayı hedeflediler. Çarpışma alanına gelen ilk helikopterlerden biri içindeki en az 20 kişiyle birlikte infilak etti. İkinci bir helikopter de yara alarak gerillaların arasına düştü. Düşen helikopterde çatışmaya giren düşman subayları ve askerleri öldürüldü. Yara alan üçüncü helikopter ise çarpışma alanının yakınına düştü. Türk ordusunun resmi kaybı olarak açıkladığı binbaşı bu helikopterin personeliydi.

Çarpışmalar geniş bir alana yayılarak gecenin geç saatlerine kadar sürdü. Kayıpları artan Türk ordusu helikopterlerden bomba atışlarına ağırlık verdi. Düşmanın bomba atışları çarpışma alanındaki köy ve mezraları da kapsadı.

Muharebenin sonuçları Türk ordusu açısından hezimet oldu. Binbaşı, teğmen, astsubayın yanı sıra onlarca çete ve askerini kaybetti. Türk ordusunun 3 helikopterinin yanı sıra 3 de aracı imha edildi. Mardin numune hastanesi ölü ve yaralılarla doluğundan helikopterle oluşturulan hava körüsünden çok sayıda düşman ölü ve yaralı Sivas Diyarbakır askeri ve numune hastanesine taşındı.

Türk devleti, hezimetini sakladı. Tam ters biçimde yansıttı. Türk ordusunun birinci yalanı kayıplarını az göstermesidir. İkincisi, binlerce asker ve çok sayı-

da helikopterle saldırdığı halde, bir ARGK birliğinin aralıklı 4 gün devam eden mukavemetini kıramadı. Üçüncüsü, Türk devleti resmi açıklamasında, öldürülen gerillaların sınırından giriş yaparken, sınıra yakın bir alanda kuşatıldıklarını söyledi. Gerçek ise tam tersiydi. Çarpışma alanı sınırdan çok uzakta dağlık bir alandı. Dördüncüsü, Türk devleti ARGK'nin kayıplarını olduğundan çok fazla gösterdi. Şehit olan yedi savaşçıdır.

Türk ordusu, muharebe sonrası şehit olan savaşçı ve köylülerin cesetlerini bir araya toplayarak, "20 gerilla öldürdüm" açıklamasında bulundu. Türk devleti radyo ve basını ile tanıyan bazı ARGK militanlarının adını vererek gerçeği çarpıtmayı hedefledi.

Fakat halk olaya şahit olmuş, gerçeği biliyordu. Türk basını bile çok geçmeden açığa çıkan yalancılığı dışa vurmak zorunda kaldı. Türk basını ölenlerden kimlerin gerilla, kimlerin köylü, kimlerin ise çete olduğunun anlaşılamadığını yazmak zorunda kaldı. Türk ordusunun kayıpları ise askeri araç enkazı ve hastaneleri dolduran cesetlere rağmen bir sır olarak tutuldu.

Sonuç, Türk ordusu için hezimet, halkımız ve ARGK için bir

zaferdir. Elleri henüz yeni silah tutan bir avuç genç kahramanlık yaratmıştır. Savaşçı komutanları son nefeslerine kadar birliklerini yönetmiş, üstün düşman gücünü perişan etmiş, kuşatmalarını yarmışlardır. Kahramanlarımız ölümlerini bile düşmana kolay teslim etmemiş, her bir şehit savaşçı cesedinin altına bıraktığı el bombalarıyla düşmanın birçok askerinin daha safdışı edilmesini sağlamıştır.

Çarpışmalar alanda büyük hareketlenmeye yol açtı. Türk ordusu alana binlerce asker yığarak, sokağa çıkma yasağı ilan ederek, operasyonları genişleterek kabarmanın önüne geçti.

Kürt halkı artık şunu iyi bilmektedir: Türk ordusunun Kürdistan'da ne işi var, kimlere bomba yağıyor? Halkımız artık ölüsünü bile düşmanına teslim etmeyen kahramanlarını görüyor. Mardin'deki muharebe, alanındaki halkımızın mücadelesine hamle yaptıracaktır. Çeteciliğin çöküşü, halkın gitikçe daha fazla sömürgeci barbarlığa karşı durması ve ARGK'ye katılmalarının artması bunun göstergeleridir. Son muharebe, önümüzdeki süreçte Türk ordusunun çok daha büyük kayıplara hazırlanması gerektiğini ortaya çıkarıyor.

Botan'da ARGK Saflarına Katılım Artıyor

Şırnak'ta köy gençliği ARGK saflarına akın ediyor

Mart ayı ortalarından itibaren Botan'ın Eruh, Şırnak, Cizre, Silopi, Pervari alanlarında ARGK birlikleri yoğun bir çalışmaya girmiş bulunuyorlar. ARGK birlikleri, sert kış aylarını kayıpsız atlattıklarından bahar çalışmalarına daha güçlü başlıyorlar. Çalışmalar daha çok çeteleri silahsızlandırmaya ve savaşçı toplamaya yöneltilmiş. ARGK gruplarının hareketliliği, Türk ordu birliklerinin yeni yerleşim ve operasyonlarını da boşa çıkarıyor.

Türk ordusu yeni atılım korkusuyla kış aylarından beri hazırlık yapıyor. Mart ayı ile beraber Türk ordu birlikleri kırsal alanda operasyonlarını artırdılar. Operasyonlar ARGK'nin hareket düzenini bozmaya yöneliyor.

28 Mart'ta Türk ordusunun büyük gücüne rağmen, ARGK birlikleri Eruh'ta bir çete yuvasına yetişmiş ve vurdukları darbeyle dağıtmışlardı.

ARGK birlikleri köy toplantılarına ağırlık vererek, halk üzerindeki düşman pasifikasyonunu aşmada başarılı oluyorlar. Köy gençliği üzerinde uygulanan göç ve denetim uygulamaları, gençliğin ARGK saflarına katılmasını önleyemiyor. Son olarak Şırnak'ın Kuşkonak köyünden ARGK birliğine 4 savaşçı daha katıldı.

Sömürgecilerin iddiasına rağmen ARGK'ye katılım, bilinç ve gönüllülük temelinde oluyor. Türk sömürgeci ordusunun vahşetini günlük olarak yaşayan köy gençliği, ulusal kurtuluş inancı ve

sorumluluğuyla kurtuluş ordumuz saflarına katılıyor.

Köy gençliği üzerinde büyük bir çekişme olmaktadır. Türk ordu komutanları köy gençlerini tespit ediyor, köyden ayrılma- larını yasaklıyor, sürgün ediyor, her gün karakola gözükme mecburiyeti getiriyor, ya da küçük yaşta alıp askere götürüyorlar. Bu önlemlerden başka ailelere büyük baskı yapıyorlar. Bütün bu önlemler ARGK'ye yeni katılımları önlemek içindir.

Düşmanın çok çeşitli önlem ve engellerine rağmen ARGK birlikleri köy gençliği ile ilişkiye geçiyor, toplantılar yapıyor, onları ülkeleri için savaşmaya ikna ediyor. Bu, canavarın ağızından son anda bir canlıyı kurtarmaya benziyor.

Dersim'de Siyasal Eylemlilik Yoğunlaştı

5 Nisan tarihinde Dersim-Ovacık yolu üzerindeki Vank köprüsü yakınlarında yola bari kat kuran kurtuluş ordumuz gerillaları yolu 10 saat kapalı tuttular. Bu süre içinde telefon direkleri yakıldı ve barikata rastlayan 10 civarındaki aracın yolcularıyla toplantı yapıldı.

Gerillalar, ARGK savaşçısı olduklarını, faşist Türk sömürgeci devleti ve ordusuna karşı Kürdistan'ın bağımsızlığı için savaştıklarını açıkladılar. Toplanan kalabalığa sömürgeci devletin baskıları ve propaganda-

sının içyüzü de açıklanarak halktan ARGK'den korkmamaları ve güçlerini ERNK'de birleştirmeleri istendi.

ARGK'nin savaşçıları kitleye bildiri dağıttılar, yol boyunca sloganlar yazdılar. Durdurulan araçlardan TC kurumlarına ait olan 2 tanesi ateşe verilerek imha edildi.

Eylem yörede büyük etki yarattı. Eylem sonrası Türk ordu birliklerinin Ovacık yöresinde yaptıkları operasyonlar sonuç vermedi.

Mardin'de sömürgeci kültür politikasının iflası: Okullar Tek Tek Kapanıyor

ARGK'nin sömürgeci kültür ajanlarına karşı gerçekleştirdiği başarılı eylemler, sonucunu verdi. 8 Nisan tarihli Hürriyet gazetesinin de yazmak zorunda kaldığı gibi en az 50 öğretmen görevinden istifa ederek memleketine döndü.

TC, Kürdistan'a ajan olma-

yan öğretmen yollamıyor. Ajanlığın yanı sıra teşvik parası veriyor. Fakat öğretmenlerin istifası ajanlığa duyulan tepkiden değildir. ARGK'nin eylemleri ve Kürt halkının bu yabancı kültür temsilcilerine açık tepkisi öğretmenleri istifaya iten temel neden oluyor.

Türk Ordusu, Botan'a ve Sınıra Yığınak Yapıyor

Mart ayı sonlarından itibaren Bolu, Kayseri ve Sivas komando alayları ile 2. Ordu ve 7. Kolorduya bağlı binlerce askerden oluşan birlikler Mardin üzerinden sınır alanlarına gönderildi.

Türk basını, Genelkurmaylığa atfen bu ek gücün sadece komando olarak 5000'i geçtiğini yazdı. Gerçek sayı ise 30.000'in üstünde. Botan'da zaten 100.000'in üzerinde asker konuşlanmış.

Alana kaydırılan sömürgeci ordu birlikleri Cizre, Silopi, Uludere, Çukurca ve Şemdinli'ye yerleştiriliyor.

Hatırlanacağı üzere bundan birkaç ay önce sınırdaki jandarma birlikleri düzenli ordu birlikleriyle yer değiştirmişti.

Türk Genelkurmaylığı, bunu yeni bir gelişme olarak değerlendirmiyor. Sıradan bir güç kaydırması diyor. 1983 baharında da böylesi 'sıradan' bir güç kaydırması, Botan ve Hakkari'de operasyonlara ve Güney Kürdistan'ı kısmen işgale dönüştü.

Şimdi de Türk ordu birlikleri, yeni askeri yığınaklarıyla Mardin ve Botan'da askeri operasyonlar yapıyor. Askeri yığınak ARGK'nin artan askeri etkinliğini durdurmaya ve alandaki daha büyük gelişmeleri önlemeye yönelik.

Sınıra yığıldırılan Türk ordu

gücünün başka bir amacı da var: Güney Kürdistan.

Askeri yığının İran-Irak savaşının merkezine Güney Kürdistan'a kayması ve Kerkük'ün İran topçu atışlarının menziline girmesiyle de yakın bağlantısı var.

Çünkü sadece asker yığılmıyor. Müdahale biçimleri bile basında açık tartışılıyor. Paraşütçü birliklerin indirmede başarılı olamayacağı noktasında askeri uzmanlar birleşiyor. Sınıra yığılan ordu gücü, öncü işgal gücü rolü taşıyor. Büyük askeri hareketler için tek uygun geçit olan Habur köprüsü, Türk birlikleri tarafından sıkı korumaya alınmış durumda.

Gelişmenin başka bir yönü de var: Türk devleti son bir genelgeyle Hakkari'nin İran ve Irak'a sınır bölgelerinin hava sahasını askeri uçak uçuşlarına yasakladı. Bu karara bağlı olarak Türk savaş uçaklarının Botan, Hakkari ve Güney Kürdistan üzerindeki alçak uçuşları artmış durumda.

Türk ordusunun son hazırlıkları ve düzenlemelerinin hedefi net: Kuzey-Batı Kürdistan askeri kurtuluş mücadelesinin gelişmesini önlemek, Güney'i işgale hazırlıklı olmak ve böylesi bir durumda Kuzey Kürdistan'daki patlamaların önüne geçmektir.

Diyarbakır Sivil Cezaevi Açlık Greviyle Direnişe Geçti

6 Nisan'da başlatılan açlık grevine 830 tutukludan 800'ü katılıma devam ediyor. Direnişe katılanların çoğunluğu siyasi tutuklu. Açlık grevi eylemcileri, Şubat Direnişi ardından Diyarbakır askeri cezaevindeki siyasi tutukluların sürgün edilmesini ve Adalet Bakanlığının resmi genelgelerine rağmen cezaevi koşullarının tutuklular lehine düzenlemesi maddelerine uyulmamasını protesto ettiler.

Açlık grevine başlayan tutuklular istemlerini 13 maddelik bir bildiriyle açıkladılar. Ayrıca isteklerinin yerine getirilinceye kadar da açlık grevini sürdürme kararlılığında olduklarını da söylediler.

Tutukluların istekleri arasında görüşlerde Kürtçe konuşulması, avukatlarla yüzyüze görüşülmesi, görüş süresinin uzatılması, tutuklulara kitap, dergi, gazete ve radyonun ser-

best olması, dışarıdan yiyecek alınması, koğuşlardaki aşırı yığılmanın durdurulması, sağlık koşullarının düzenlenmesi vb. istekler de var.

Açlık grevi eylemine giden siyasi tutukluların çoğunluğu PKK davasından hükümlü devrimci ve yurtseverlerdir. Direnişe diğer tutuklu kitlesi de katılıyor.

Diğer yandan 15 Nisan tarihinde Adalet Bakanlığına devredileceği açıklanan Diyarbakır askeri cezaevindeki PKK'li savaş esirlerinin gruplar halinde sürgün edildikleri belirtilmekte.

Savaş esirleri Aydın, Bursa, Malatya, Eskişehir, Sinop, Antep ve Urfa cezaevlerine dağıtılıyorlar. Bir kesimi ise Diyarbakır sivil cezaevine aktarılmış bulunmakta. Sadece Eskişehir E tipi özel cezaevindeki PKK'li savaş esirlerinin sayısı 70'i buldu.

Dev-Sol'lu Devrimciler, Mahkemede İşkenceleri Protesto Ettiler

580 kişinin idam istemiyle yargılandığı 1203 sanıklı davanın görülmesi sırasında, söz alan tutuklu devrimci Sabri Temel, mahkeme heyetine verdiği beş sayfalık dilekçede özetle şunları dedi: "Hükümet, işkenceye karşı 21 ülkenin imzaladığı anlaşmaya uymamıştır. 12 Eylül döneminde karakollar, polis ve cezaevi merkezleri işkence merkezlerine döndürülmüştür. Hiçbir yargıç ve savcı 12 Eylül'de işkence yapılmadığını söyleyemez." Mahkeme heyetine verilen ve tüm tutukluların imzasını taşıyan ikinci dilekçede ise binbaşı Muzaffer Akkaya hakkında suç duyurusunda bulunuldu.

Türkiye Cezaevlerinde de Açlık Grevi ve Dayanışma Eylemleri Sürüyor

Çanakkale E tipi cezaevinde 120 devrimci ve ilerici tutuklunun başlattığı açlık grevi 16. gününü doldurdu. Tutuklu yakınları da direnişçilerle dayanışma eylemlerini sürdürüyorlar.

Açlık grevinin 8. gününde tutuklu aile ve yakınları TBMM, Başbakanlık ve Adalet Bakanlığına verdikleri dilekçelerde, tutukluların taleplerinin karşılanmasını istediler. Tutuklular, avukatlarla yüzyüze görüşü, sevk zincirine son verilmesini, diğer cezaevlerindeki haklardan yararlanmalarını ve tutuklu izinlilerin açık ve yarı kapalı cezaevlerindeki siyasileri de kapsamamasını istiyorlar. Aileler, hapishane yetkililerinin tutukluların direnişini kırmak için baskı yaptığını ve onlara şekerli su vermediklerini de açıkladılar.

Bakanlığın açıklamalarına rağmen çoğu cezaevinde tek tip elbise ve sevk zinciri uygulaması da sürdürülüyor.

Sinop cezaevinde süren direniş ise kapalı tutuluyor. Bu cezaevlerinde tutuklular üzerinde artan baskılar kamuoyuna yansıyor. Salih Sezgin adlı tutuklunun cezaevi koşulları ve cezaevi yönetiminin uygulamalarını protesto amacıyla intihara

ra kalkıştığı haberleri üzerine tutuklu yakınları açlık grevi etkisi ve baskıların Salih Sezgin'in komaya girmesine sebep olduğunu açıkladılar.

Adana E tipi özel cezaevinde devrimci tutukluların 10 Mart'ta başlattıkları açlık grevi sürüyor. Tutukluların istemleri avukatlarla yüzyüze görüşme, görüş süresinin uzatılması, radyo ve teybin verilmesi, dergiler üzerindeki sansürün kaldırılması, yasaklanmamış yayınların içeriye alınması, sağlık ve beslenme koşullarının düzenlenmesi vb.'ni kapsıyor.

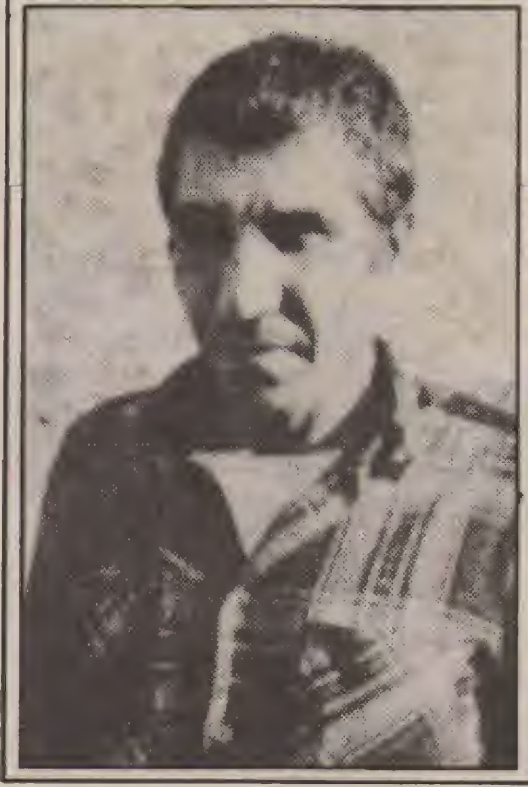
Tutuklu yakınları da 1 Nisan tarihinden itibaren Adana SHP binasında açlık grevine başladılar. Açlık grevine gidenlerin sayısı 15'i buluyor. Aileler, isteklerini hükümet ve Adalet Bakanlığı yetkililerine aktardıklarını ama cevap alamadıklarını, çocuklarına insanca yaşam ve beslenme koşulları sağlanıncaya kadar açlık grevini sürdüreceklerini açıkladılar.

Tutuklu yakınlarının SHP binasındaki açlık grevi, parti genel merkezi ile il merkezi arasında görüş ayrılıklarına yol açtı.

Diyarbakır zindan direnişinde '88 Şubat'ında şehit düşen M. Emin YAVUZ'un ailesi ile yapılan ve Toplumsal Kurtuluş dergisinin Nisan '88 sayısında yayınlanan röportajı olduğu gibi yayınlıyoruz.

BERXWEDAN

M. EMİN YAVUZ'UN EVİNDE

Basın mensupları Diyarbakır Cezaevi'nde yaşanan açlık grevi sona erdi haberini yazarken, yeni bir haber daha geldi. Açlık grevine katılan tutuklulardan 15 kişi hastaneye kaldırılmıştı. Konuyu aydınlatmak amacıyla gazeteciler sokaklara dökülürken alınan bilgiler değerlendiriliyor, hastaneye kaldırıldığı belirtilen tutuklulardan birinin öldüğü anlaşıyor. Açlık grevi bitti, derken bir kurban üzüntüsü aileleri sarıyordu. Aileler arasındaki tablo ise gazetecileri çok şaşırtıyordu. Çünkü ailelerin her birinin bir kenara koşup ölenin kim olduğu, yakınları olup olmadığını araştırmalarını bekleyenler düş kırıklığına uğruyorlar. Her ana sanki kendi evladymışcasına üzüntüsünü dile getirmeye başlamıştı.

Bir süre sonra ölenin kimliği kesin olarak öğreniliyordu. Ölen 9 yıldan beri Diyarbakır Askeri Cezaevinde yatan, Hilvan doğumlu Mehmet Emin YAVUZ'du. Kara haber ulaşır ulaşmaz anasının "iki dizi kırılıyor" kendi deyimi ile. Dağ gibi evladını yitirmenin üzüntüsü içinde olan

— Selamün aleyküm. Başınız sağ olsun.

M. Emin YAVUZ'un ailesinin ileri gelenleri bizleri karışıyor, yer gösteriyorlar. Daracık bir odada M. Emin YAVUZ'un eşi, beş çocuğu, anası, babası ve kardeşi ile göz göze, yüz yüze geliyoruz.

— Sizler sağ olun, geride kalanlar sağ olsun. M. Emin'in ölümüne üzülmüyoruz. Şeref duyuyoruz. Çünkü M. Emin direnirken, hakkını ararken öldü.

— M. Emin'in ölümünü nasıl öğrendiniz?

— Haber geldi, dediler Diyarbakır Askeri Cezaevinde hepsi açlık grevine çıkmışlar. Durumu daha iyi öğrenmek için Diyarbakır'a gittik. Bize M. Emin'in açlık grevinde ağırlaştığını, hastaneye kaldırıldığını söylediler. Yetkililerin bu açıklamasından sonra hastaneye gittik. Hastanenin önünde bize M. Emin'in ölüm haberini verdiler.

— M. Emin neden dolayı öldü, yani daha önceden herhangi bir rahatsızlığı var mıydı?

— O, özgürlük için bayrağı yukarılara çeken bir insandı. O, zulme, zorbalığa, derebeyliğe karşı koydu. İnsanın insan tarafından sömürülmesine göz yummadı, baş eğmedi. M. Emin inançları uğruna canını feda etti. Cezaevine girmeden önce hiçbir rahatsızlığı yoktu. O, diğer tutuklular gibi 9 yıl boyunca cezaevinde sürekli olarak sistematik işkencelere uğradı. Onun ölümüne asıl bu işkenceler yol açtı. Mesela 1982 yılında Diyarbakır Askeri Cezaevinde M. Emin'e zorla tursil yedirmişlerdi. O olayın ardından büyük bir mide rahatsızlığına yakalandı. Gönderdiğimiz ilaçlarla kendini toparlamış, iyileşmişti.

M. Emin YAVUZ'un ailesi acılarını yüreklerine gömerek evlerini basan gazetecileri karışıyorlar birer birer. Çarpıcı haber alma umudu ile Hilvan'ın bir kıyısındaki eve doluşan gazeteciler sorular soruyor, fotoğraflar çekiyorlar. Çoğunluğu M. Emin YAVUZ'un ailesinin ağzından "beddualar, lanetler" beklerken birçoğu ölenin de bir onur olduğunu ilk kez anlıyorlar. İşte birçok gazeteci elleri boş, suratları bir karış geri döndükleri sırada Toplumsal Kurtuluş'a ulaştıracağımız görüşmeyi yapmak üzere biz giriyoruz içeri.

— M. Emin'i biraz anlatabilir miydiniz? Örneğin çocuklarının nasıl yetiştirilmesini isterdi?

— M. Emin'in insanca yaşamadan yana bir tavrı vardı. Sevgi dolu biriydi. Çevresinin sevgisini ve takdirini kazanmayı başarmıştı. Çocuklarının diliyle, kültürüyle okuyup dünyayı, bilimi, insanlığı tanımalarını ister, insanlık için dövüşen ve ölenleri de unutmamalarını sık sık söylerdi.

— M. Emin ile en son ne zaman görüşme olanağı bulmuştunuz?

— En son yıl başında görüşebilmiştik. (Bu sırada M. Emin

YAVUZ'un 14 yaşındaki en büyük oğlu söze karışıyor.) Eğer babam sağ olsaydı ve sizleri burada görebilseydi her şeyden önce bu içten yakınlığınızdan ve böyleli kalabalıktan dolayı çok mutlu olurdu.

— Diyarbakır Askeri Cezaevinde tutukluların istekleri kabul edildi, haberiniz var mı?

— Haberimiz vardır. Kaybımız acımız büyüktür ama M. Emin'in ölmesi Diyarbakır Askeri Cezaevinde yatan tutukluların isteklerinin kabul edilmesi, diğer tutuklu ailelerinin çocuklarıyla Kürtçe konuşarak hasretliklerini doyasıya gidermesi sonucunu verdi. Mücadelelerine büyük katkı sağladı. Bu bizim için en büyük tesellidir.

Ağlamak yakışmaz med anasına Bizden bin selam olsun Sultan anaya Şehitler ülkesinin anasısın sen ana Her zaman örnek verileceksin dünyada

— Geçiminizi nasıl sağlıyorsunuz?

— Toplam 250 dönüme yaklaşan bir arazimiz var. Bu toprağı sürüp işleyerek ekmeğimizi kazanıyoruz. 250 dönüm toprağıımız olmasına rağmen imkanlarımız geniş olmadığı için pek büyük kazancımız olmuyor. Traktörümüz yok, araç gerecimiz yeterli değildir. Diğer bir oğlum Ahmet de cezaevinde-dir.

— Ona ne kadar ceza isteniyor?

— Tam hesabını bilmiyorum. 20 seneden fazla istiyorlar... Zaten Hilvan'ın aşiretleriyle ticari rekabet yapacak gücümüz yok. Bu aşiretlerle aramız da evvel ahir iyi değil. Geçinmiyoruz.

HABER AJANSI SOĞUK BİR GECE

Geceler gittikçe uzun geliyor artık sevdiğim Ben usanmışım teleksin başında Ölüm oruçları açlık grevleri haberlerini merkeze işlemekten Hangi kaya yürek dayanabilir şimdi

Anadiliyle döktüğü türkülerine Uzaklardan gelmiş bir ananın En az bir ay sürer diyorlar direniş

Göründü yine onbeş-yirmi ölü Dün filme almış TAYAD'lıları ve aileleri polis

Oradaydım kokutuyordu yatak odalarını

Açlık kokan ikibin nefes Ve uykularını kaçıırıyordu "bazılarının"

Aşarak kat kat telörgüleri Havada kar soğuğu var bugün Yedinci gün de dolmakta

nerdeyse Oralarda havalara nasıl?

Umut SÖNMEZ

16 Şubat 1988

Diyarbakır

"Vücudum zayıf olabilir ama iradem güçlüdür" deyip ölümsüzleşen kızıl güllerimizden birini daha kalbimize gömdük. ÖLÜMSÜZDÜR.

Bir grup devrimci yurtsever adına Eren YILMAZ

Federal Alman Yönetiminin Anti-Demokratik Uygulamaları Kınanmaya Devam Ediliyor

Uzun Yürüyüş

6 Nisan günü 45 yurtseverin katılımıyla Karlsruhe'den Bonn'a kadar olan 380 km'lik uzun yürüyüşe başlandı.

Feyka-Kurdistan'ın düzenlediği uzun yürüyüş eyleminin talepleri şunlardır:

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı saldırılara ve Federal Almanya'daki Kürtlere yönelik anti-demokratik uygulamalara son verilmesi,

Tutuklanan 13 Kürt yurtseverinin derhal serbest bırakılması,

Feyka-Kurdistan ve diğer kuruluşların demokratik-politik faaliyetlerinin engellenmemesi,

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile dayanışmanın gösterilmesi,

Açıklanan bu talepler doğrultusunda Karlsruhe'de bir araya gelen yüzlerce yurtsever, başsavcılık önünde oturma eylemini başlattılar. Sabahtan akşam saat 16.00'ya kadar devam eden oturma eyleminden sonra yürüyüşe geçildi. Ağırıklı olarak Stuttgart'tan gelen kalabalık bir grup yurtsever, eylemcilere uzun bir süre yürüyüş güzergahı boyunca eşlik etti.

Alman demokratik kamuoyunun da yoğun ilgi ve desteğini alan eylemciler, Mannheim kentini geçmiş durumdalar. Mannheim'da katılan kalabalık bir kitle ile beraber miting ve gösteri yapan eylemciler, Bonn kentine doğru yürüyüş eylemlerini devam ettiriyorlar.

Ayrıca, uzun yürüyüş dolayısıyla Feyka-Kurdistan, kamuoyuna yönelik bir bildiri yayınladı. Eylem taleplerinin izah edildiği bildiride, özetle şu görüşlere yer verilmektedir:

"...Federal Alman hükümetinin bu anti-demokratik uygulamalarının amacı çok açıktır. Bu alanda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine yoğun bir destek sunan Kürt yurtseverleri sindirilmeye ve böylelikle onla-

rın mücadeleye sunduğu büyük destek kesilmeye çalışılmaktadır. Bu yönlü amaçtan hareketle, bu alandaki faaliyetler engellenerek Kürt halkının sesinin bu alandaki yansıması engellenmeye ve onu burada boğmaya yönelik anti-demokratik uygulamalara başvurulmaktadır. Diğer yandan FAC'da demokratik faaliyetler içerisinde bulunan Kürt kurumlarına kamuoyu nezdinde "terörist" damgası vurularak tecrit edilmeye çalışılmakta. Böylelikle Alman demokratik kamuoyunun desteği engellenmek istenmektedir.

Bu saldırılarda hukuksal gerekçe olarak Alman anayasasının 129a maddesi gösterilmektedir. 129a maddesi ise terörist bir birlik kurma, ona üye olma ve onu desteklemeyi suç olarak belirlemektedir. Bu anlamda istendiği biçimde kullanılabilir, ancak bu maddenin kendisi esasen işin kılıfı durumundadır. Temel olarak bu saldırılarda amaçlanan siyasi hedefin kendisi, bağımsızlık çizgisine, bazı dar kültürel haklar dayatarak bu çerçeveyi aşması-

nı engellemektir. Bununla da Kürdistan'daki ve yurt dışındaki bağımsızlıkçı çizgi rayından sapıtılmaya çalışılmaktadır.

Tüm ilerici ve demokratik kişi ve kurumları taleplerimizi desteklemeye ve Uzun Yürüyüşümüz ile dayanışma göstermeye çağırıyoruz."

İsviçre

6 Nisan'da uzun yürüyüşün başlamasıyla Kürdistanlı yurtseverlerden oluşan kalabalık bir grup İsviçre'de Almanya'nın Lufthansa bürosunu işgal etti.

Feyka-Kurdistan'ın uzun yürüyüş için ortaya koyduğu talepleri destekleyen eylemci yurtseverler, tutuklanan 13 Kürdün derhal serbest bırakılmasını istediler. Çok sayıda basın mensubu ve kurum, eyleme geniş yer verdi.

Göteborg (İsveç):

Alman polisinin 14 Kürt yurtsever politikacısını tutuklamasını protesto amacıyla bir grup yurtsever Göteborg'daki Almanya Lufthansa Havayolları bürosunu iki saat süreyle işgal etti. Yurtseverler, eylem amaçlarını açıklayan bir bildiriye Bonn hükümetine iletilmek üzere havayolu bürosu yetkililerine verdiler.

Almanya'da Yabancılar Karşı Yeni Yasa

"Alman Savcılığı,

İstediğini Terörist İlan Ederek Sınırdışı Edebilecek"

Federal İçişleri Bakanı Friedrich Zimmerman'ın hazırladığı ve "Der Spiegel" dergisinde yayınlanan yeni yabancılar yasası, "politik sığınmacıları" ve "yabancı işçileri" kapsıyor.

Taslağa göre, "Federal Almanya veya eyalet anayasalarına aykırı eylemlerde bulunanlar sınırdışı edilebilecek. Bu madde, tümüyle savcılığın bir kişiyi yasalara aykırı hareket edip etmediğine dair vereceği kararı geçerli sayıyor." Madde, Federal Almanya'daki binlerce Kürt ve Türk politik sığınmacı için büyük tehlike oluşturmuyor. Denilebilir ki, yasa taslağı Kürt ve Türk politik sığınmacılarına yönelik olarak hazırlandı. Her yıl yayınlanan "Anayasayı koruma örgütü"nün raporundaki kolay ithamlara bakılırsa tehlikenin büyüklüğü ortaya çıkıyor. Çünkü, bu raporu, Alman gizli haberalma servisi hazırlıyor ve savcılık yabancılar yönelik uygulamalarında tümüyle bu raporu temel alıyor. Yine bu, raporun Kürdistan politik güçlerine yönelik bölümü-

nün hazırlanmasında Türk ve Alman istihbaratının işbirliği yaptığı biliniyor.

Yasa taslağının ikinci bölümü, yabancı işçilere yönelik. Daha önceki (halen geçerli) yasaya göre 8 yılını Almanya'da dolduran bir işçi, otomatikmen Almanya'da süresiz ikamet hakkını elde ediyordu. Alman hükümeti, maddi teşvikle yasayı esnetiyordu. Yeni yasa ile yabancı işçilerin bu hakkı kaldırılıyor, oturum yetkisinin verilmesi savcılık yetkililerine bırakılıyor. Böylece yasa Alman güvenlik güçlerinin yabancı işçilere yönelik oyunlarına alan yaratıyor.

Yasa kanunlaşır, FAC'da şimdiye kadar yabancılar yönelik olarak çıkarılan en sert ve gericici yasa olacak. SPD ve Bonn koalisyon hükümetinin liberal kanadı yasa taslağına sert muhalefet ediyorlar.

Hollanda Kürdistan İşçiler Birliği (YKKH)'nın 9. Olağan Kongresi Yapıldı

Mart ayının sonlarına doğru Kürdistan İşçiler Birliği derneklerinin 9. Olağan Kongresi yapıldı. Kongreye 100'ü aşkın dernek üyesi yurtsever katıldı.

Hollanda'da Arnheim, Amsterdam ve Den Haag şehir merkezlerinde bulunan Kürdistan İşçiler Birliği derneklerinin olağan kongresi ortaklaşa gerçekleşti. Dünya ve Kürdistan devrim şehitleri adına yapılan saygı duruşundan sonra, platformda Kongrenin gündem maddeleri tespit edildi. Dünya, Or-

tadoğu ve Kürdistan'daki son siyasal gelişmelerin değerlendirilmesi ile toplantı başladı. Çok kapsamlı bir gündem maddesi ile sürdürülen Kongre'de derneklerin geçmiş faaliyetleri ayrıntılarıyla değerlendirildi. Yapılan değerlendirme ve tartışmalar ardından geleceğe yönelik somut kararlar alındı. Her üç derneğin yeni yönetim kurullarının seçilmesinden sonra ERNK temsilcisinin yaptığı konuşmayla Kongre sonuçlandı.

Çeşitli Örgütler Alman Devletinin Uygulamalarını Protesto Bildirisi Yayınladı

Alman devletinin uygulamalarını protesto etmek amacıyla, geçtiğimiz hafta içinde Almanya'nın Hamburg kentinde çok çeşitli örgütlerce "Tüm Tutuklu Kürtlere Özgürlük" başlığı altında bir bildiri yayımlandı. Bildiriye yayınlayan örgütler, istemlerini şu sloganlarla dile getirdiler: "Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi taraftarları derhal serbest bırakılmalıdır! 129a maddesi çerçevesinde sürdürülen davalar derhal durdurulmalıdır! Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi taraftarlarına yönelik baskılara son

verilmelidir!"

Bildiriye yayınlayan örgütler şunlardır: Hamburg Anti-Emperyalist Grubu, Hamburg Ortadoğu Otonom Grubu, BWK Hamburg Yönetimi, Suriye Kürdistanı Demokratlar Derneği (DSK), El-Salvador Komitesi, Feyka-Kurdistan Hamburg, FAU/R, Hamburg Özgür Gençlik Grubu, Hamburg Kürt Halkının Dostları, Halk Cephesi (Volksfront) Hamburg Yönetimi.

Ayrıca, Avrupa'da Dev-Genç Hamburg ve VSP (Sosyalist Parti) talepleri desteklediklerini açıkladılar.

—AKSA—Komeley Xwêndikaranî Kurdistan le Derewey Welat (Yurtdışı Kürt Öğrenciler Derneği) Alman devletinin uygulamalarını ve tavrını kınayan bir bildiri yayınlayarak tutuklanan yurtseverlerin serbest bırakılmasını talep etti. Bildirinin bazı bölümlerini veriyoruz:

"Terörle Mücadele Adı Altında Yapılan Baskılara Karşı Kürt Halkı Korunmalı ve Savunulmalıdır

İçinde bulunduğumuz süreçte Avrupa basını takip edildiğinde, sorumlu oldukları iddiasıyla Kürtler, suikast ve terör olaylarıyla ilgili haberlere çıkarılmaktadır.

İsveç'te Olof Palme'nin öldürülmesinden bu yana Kürt halkına karşı eşine ender rastlanan bir karalama kampanyası sürdürülmektedir. Elde hiçbir delil olmamasına rağmen, tüm Kürtler karalanmaktadır.

Aynı anlayışı Federal Almanya Cumhuriyeti de sürdürmektedir. Diğer çabaların yanı sıra, gerek ülkede ve gerekse yurtdışında Kürtler arasındaki sözde kanlı çatışmalardan sürekli haberler verilmektedir. Bu haberlerin gerçekte hiçbir alakası yoktur. Federal Almanya'daki gazeteler, Kürtlerin köylere yaptıkları kanlı baskınlardan söz ediyor, sanki Türk ordusu sırf Kürt köylülerini Kürtlerden korumak için Kürdistan'da izlenimini yaratmaya çalışmaktadır.

(...)

Nefret ve zor ortamını oluşturan olgu, Kürt halkına yıllardan beri reva görülen baskı ve uygulamalar olmasına rağmen,

Türk ordusunun Kürt köylerine yaptığı baskılardan ve kanlı operasyonlardan, Irak'ta kimyasal silahlarla katledilen 2000'nin üzerindeki Kürtten, zoraki sürgün ve diğer uygulamalardan gazetelerde haber bulabilmek hemen imkansız gibidir.

Kürtlerin ev ve derneklerinde aramalar yapılmakta ve ilticacı kabul edilmiş Kürtler bile terörist iddiasıyla karalanmaya çalışılmaktadır. Bu uygulamalar Alman hükümetinin onayı ile yapılmaktadır; iyi ilişkiler adı altında... Kürtlere olmadık baskılar yapılmaktadır. Uluslararası Af Örgütü gibi tüm tarafsız kuruluşların verdikleri bilgilere rağmen, Alman devleti Türkiye'nin demokrasi yolunda olduğunu iddia etmektedir. Cumhurbaşkanı Weizsäcker, Atatürk ödülünü alarak kendine göre Türkiye'yi ödüllendirmiştir. Halbuki o en azından birkaç söyleme durumunda olabilmeliydi: Azınlıklara iyi davranmak gerekir yönündeki bazı sözler hiçbir şeyi ifade etmemektedir.

— Bonn'da açlık grevinde bulunan Kürtlerin tüm taleplerini destekliyoruz!

— F. Almanya'da tutuklanan 12 Kürt derhal serbest bırakılmalıdır!

— Kürt örgütlerine yapılan baskılara ve karalamalara son verilmelidir!

Frankfurt, 21.3.1988"

Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği Kuruluşunu Bir Toplantı İle Kutladı

9.4.1988 tarihinde Federal Almanya'nın başkenti Bonn'da **Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği**, kuruluşunu bir toplantı ile kutladı. Kutlama toplantısına Kürdistan'ın 4 parçasından 100'ü aşkın aydın katıldı. Yurtsever Kürt aydınlarının yanı sıra ilerici ve demokrat Alman çevreler de toplantıya ilgi göstererek katılım sağladılar.

Toplantı, dünya ve Kürdistan devrim şehitleri anısına saygı duruşu ile başladı. Ardından "aydının tanımı ve tarihte oynadığı rol" üzerine Kürtçe geniş bir siyasal değerlendirme yapıldı. Neden böyle bir birliğe gidildiği üzerine de durulduktan sonra, İsveç, Hollanda, Fransa ve Batı Berlin'deki Kürt aydınları adına toplantıya sözlü kutlama mesajları sunuldu. Bir dizi Kürt aydını ve bazı Alman çevreler de yazılı mesajlar iletti.

Toplantıya birlik komisyonlarının çalışma programının sunulmasıyla devam edildi. Birlik, çalışmalarında kısaca şu programı önüne koymaktadır:

1- Dünya kamuoyuna yönelik siyasal çalışmalar: Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin tanıtılması, dost çevrelerin oluşturulması, kamuoyunun bilgilendirilmesi ve çeşitli dayanışma eylemlerinin gerçekleştirilmesi.

2- **Rewşen** adında bir yayın organının çıkarılması. Yayın organı şu konuları kapsayacaktır: Tarihi, toplumsal, edebi, siyasi ve ekonomik araştırma ve incelemeler, folklorik ve sanatsal ile

sağlık-hukuk ve adalet konularını kapsayan yazılar, toplumda kadın ve çocuk, dil-edebiyat ve dilbilimi, siyasi ve toplumsal haber ve yorumlar, röportaj ve çeşitli söyleşiler vs.

3- Kürt dili, tarihi ve edebiyatı alanında: Çeşitli kitap sözlük ve dil üzerine kitapların çıkarılması, çocuk ve büyüklere Kürt dilinin öğretilmesi, Arapça ve Kiril alfabesi ile yazılmış Kürt eserlerin Latin alfabesine dönüştürülmesi, ulusal kurtuluş mücadelesi saflarında Kürt dilinin daha yoğun kullanımı için çalışmaların yapılması, Kürt dili lehçeleri arasında daha sıkı bağlar kurarak merkezi dile gitme yönünde ve Kürt dilinin etnografya ve terminolojisi üzerine çalışmaların yapılması, Kürt yazarlarına her yönlü desteklerin sunulmasıyla eserlerinin değerlendirilmesi, Kürdistan tarihinin araştırılıp incelenmesi, Kürt yazarları vasıtasıyla uluslararası yazar kuruluşlarıyla ilişkilerin kurulması,

4- Sağlık alanında: İlaç toplama kampanyaları, yaralı ve hastaların tedavisinin yapılması, maddi yardım toplama kampanyaları, katliamların teşhir ve tecritine yönelik ve dünya çapında kimyasal silahların kullanımına karşı çıkma çalışmaları, Kürt doktorların ulusal kurtuluş mücadelesine aktif katılımının sağlanması, ilk yardım ambulanslarının oluşturulması,

5- Adalet ve hukuk alanında: İnsanlık dışı uygulamaların, iş-

kence ve mahkeme olaylarının kamuoyuna duyurulması ve bunlara karşı mücadele edilmesi, bu uygulamalar dolayısıyla uluslararası hukuk ve insan hakları kuruluşlarına başvurularda bulunulması, uluslararası kuruluşlarla ilişkilerin kurulması, çeşitli inceleme komisyonlarının oluşturulması, tutuklu ve tutuklu aileleri ile dayanışma içinde olunması,

6- Çeviri alanında: **Rewşen** dergisine yazıların çevirisi, Kürtler ve Kürdistan'la ilgili güncel yazıların tercümesi, çeşitli kitap ve dergilerin çevirisi, çeviri gruplarının oluşturulması için olanakların sunulması,

7- Eğitim ve öğretim alanında: Çeşitli eğitim kurslarının açılması, asimilasyon ve "entegrasyon" a karşı mücadele edilmesi, okul kitaplarının ve çocuk kitaplarının hazırlanması, uluslararası eğitim kuruluşlarıyla ilişkilerin kurulması,

8- Kültür ve sanat alanında: Kültür ve sanat çalışanlarına desteklerin sağlanması, çeşitli sergi-tiyatro ve folklor çalışmalarının yapılması ve bu alan çalışanlarına desteklerin sunulması, Kürt folklorunun yazıya dökümü yönünde çalışmaların yapılması.

Kuruluşu kutlama toplantısı, çeşitli ozanların sunduğu şiirlerin okunması, ozan Xemgin ve Sefkan'ın sunduğu devrimci türküler ve folklor gösterileriyle sonuçlandı.

Fransa'da Kurdistan-Komite, Basın Mensuplarına Yönelik Bir Gece Düzenledi

Paris Kurdistan-Komite, basın mensuplarına yönelik yemekli bir gece düzenledi.

23 Mart'ta Paris'te basın mensuplarına yönelik yapılan gecede Kurdistan-Komitesi'nden bir temsilci, basın mensuplarına Kürdistan'daki gelişmelerle ve faşist Saddam rejiminin Güney-Kürdistan'ın Halepçe şehrinde yaptığı katliamla ilgili, geniş bir açıklama yaptı. Gazetecilerin PKK ve ERNK ile ilgili sordukları soruları cevaplayan temsilci, konuşmasında, Kurdistan-Komitesinin çalışmaları ve stratejik konularda da basın mensuplarına ayrıntılı bilgiler verdi.

Kurdistan-Komitesinin düzenlediği bilgilendirme gesine Milliyet'in Paris muhabiri, Liberation, L'Hummanite, L'Evenement gazetelerinin muhabirleri, CEDRI (Avrupa İlticacı ve Göçmen İşçileri Savunma Komitesi) 'nin ve Paris'te bir radyonun temsilcisi ile Paris'teki Bulgar konsolosluğundan bir temsilci katıldı.

Brüksel'de Basın Toplantısı

1 Nisan'da Belçika'nın başkenti Brüksel'de ERNK bir basın toplantısı düzenledi.

Düzenlenen basın toplantısı

Rheinhausen-Krupp işçilerinin direnişini destekliyoruz

Alman burjuvazisinin kurduğu sömürgecilik sistemi, halkların verdiği ulusal kurtuluş mücadelelerinin gelişmesi sonucu tehlikeye düşmekte, bu durum da beraberinde tekelin içte işçi sınıfına daha da yüklenmesini getirmektedir.

Bu gelişmelerin en son hal-kası Krupp işletmesidir. Bu tekel, Alman yönetimini ve buna bağlı olarak sosyal-demokratlardan muhafazakarlarına kadar olan tüm siyasal partileri ve sözde işçilerin çıkarlarını savunmakla görevli sendikaları arkasına alarak 5000'i aşkın işçiyi işten çıkarmak amacındadır. Bunalımı gün gittikçe ağırlaşan Krupp tekelı bunalımının tek sorumlusu olarak işçileri görmekte ve çıkış yolu olarak da işçilerin tümünü so-kağa atmakta bulunmaktadır.

Tekel yetkililerinin bu çabalarına karşı, Krupp'ta çalışan işçiler direnişe geçmiştir. Çeşitli eylem biçimlerinde ifadesini bulan direnişler gittikçe geliş-

sinde ERNK temsilcisi, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişimi hakkında açıklamalarda bulundu. 1988 yılı içerisinde Kürdistan'daki bağımsızlık savaşının varacağı boyutları izah etti. Avrupalı turistlerin bu yıl Türkiye'ye gitmemeleri için uyarıda bulunan sözcü, Türkiye'nin turistik tesislerine yönelik eylemlerinde ulusal kurtuluş savaşının hedefleri arasında olduğunu belirtti.

Basın toplantısında, kamuoyunun dikkatlerini Almanya-Türkiye işbirliğine ve ilişkilerine çeken ERNK sözcüsü, Almanya'nın 580 milyon mark tutarında TC'ye yapacağı askeri yardımın Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı kullanılmak üzere verileceğini, Federal Almanya Cumhuriyeti'nin Kürdistan halkına karşı insanlık suçu işlemekten vazgeçmesi gerektiğini belirtti. Almanya'da tutuklanan 13 Kürt yurtseverin durumuna dikkati çeken sözcü, tutuklananların derhal serbest bırakılmasını istedi.

Yine, faşist Irak rejimi tarafından Güney-Kürdistan'ın Halepçe şehir merkezinde kullanılan kimyasal silahların da Federal Almanya Cumhuriyeti tarafından Irak rejimine verildiğini belirterek, olayı kınadı.

12 Eylül'den Bu Yana En Büyük Yıgınsal İşçi Mitingi

Türk-İş yönetiminin düzenlediği mitinge 45.000 işçi katıldı. Türk-İş, eylem kampanyasının Adana durağında yapılan mitinge Çukurova işçileri ve büyük miktarda dayanışmacı öğrenci kitlesi katıldı.

Mitinge 4.000 civarında kadın işçi de katıldı. Bu sayı şimdiye kadar kadınların en büyük kitle-sellikte katıldıkları eylem oluyor.

Miting boyunca kadınlar "boş tencere ve filelerle" yürüdüler. Kadın ve çocuk korteji miting boyunca, "mutlak bitti, açız açız" sloganlarını attılar ve pankartlar taşıdılar. Mitingte en çok taşınan pankartlardan biri de, "ekmek, barış, özgürlük" yazılı olanıydı.

Mitingte konuşan Şevket Yılmaz vd. sendika yöneticileri, hükümetin işçiler aleyhine ekonomik ve siyasal politikasını sert

eleştirdiler. Konuşmacılar, "hükümet siyasi ve ekonomik politikasıyla rejimi artık düzelmeyeceği bir yıkım noktasına getirmiştir" dediler. Hükümet, işçiler ve toplumun diğer emekçi kesimleri lehine önlem alınmadığı sürece eylemlerini sürdüreceklerini, savcılıklara göz kırpmasından korkmadıklarını, zaten oraya gidip gelmekle alışıklarını söyleyen Şevket Yılmaz, "pahallılığı protesto etmek, ağır geçim koşulları altında inleyenlerin haklarını korumak için her yolla mücadele edeceklerini, bu yoldan mücadele etmek siyasetsse, siyaset yapmaya devam edeceklerini" söyledi.

Türk-İş yönetiminin istiklal marşını okutması sırasında büyük işçi ve öğrenci grupları "Kahrolsun faşizm", "Kürdistan'a özgürlük", "işçi-gençlik elele" vb. sloganlar attılar.

Bu gelişme üzerine polis, mitinge müdahale etti. Miting etrafında çember oluşturacak kadar polis vd. güvenlik birimleri alana yığılmıştı. Bunların sayısı resmi olarak 2600 kadar verilmekte. Polis öğrenci ve işçilerden 33 kişiyi gözaltına aldı. İşçiler karşı koyarak ve sloganlarla polis tutuklamalarını protesto ettiler.

Türk-İş üyesi sendikalar uzun tartışmalar ve görüş ayrılıklarından sonra hükümete karşı ortak bir eylem programına vardılar. Bu amaçla daha önce Sakarya'da benzeri yapılmış, 13 Mart'ta da Türk-İş üyesi 1,5 milyon işçi yemek boykotu yapmıştı.

İşçi yığınlarının eylemleri, net dile getirdikleri istemleri, Türkiye devrimci güçlerinin önüne net görevler koyuyor. Türk-İş yönetimi, işçilerin istemlerini yozlaştırmak, burjuva partilerin kontrolünde tutmak istiyor. SHP'de aynı amaçla etkin çalışıyor, işçi potansiyelini yedeğinde eritmek istiyor.

İşçilerin istemleri, düzenin sınırları içinde giderilemez. Mevcut durumda işçiler örgütlülük ve eylemleri yönünden henüz ekonomik, demokratik örgütlenme sınırını aşmış değildir. Bu potansiyele biçim verecek, devrimci politik öz ve örgütlülük kazandırarak, faşist rejime yöneltecek Türkiye devrimci güçleridir. İşçiler, içinde tutuldukları ekonomik yoksulluk, baskı ve sömürünün ürünü olarak eylemlerini sürdüreceklerdir.

Bu noktada sonra tarihi görev, Türkiye devrimcilerine düşüyor. Ekonomizmin önünde eğilmemeli, devrimci eylem hedeflenmelidir.

— Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

YKWK Duisburg Temsilciliği

Faşist Saddam Rejiminin Kürdistan'daki Katliamları Protesto Ediliyor

Hollanda-Arnheim:

Mart ayının son günlerinde Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği (YJWK) adına bir grup yurtsever Kürt kadını Arnheim belediyesini ziyaret ederek, Kürdistan'ın Halepçe şehrindeki toplu katliamları protesto ettiler ve Arnheim Belediyesinde uluslararası alanda çeşitli girişimlerde bulunmasını istediler. İstemlerini belediye başkanlığına toplu olarak sunan yurtsever kadınlar, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişimi hakkında belediye yetkililerine bilgi verdiler.

Eylem ardından Arnheim belediyesi basına bir açıklama yaparak Kürdistan'daki katliamlara dikkat çekti ve uluslararası alanda çeşitli girişimlerde bulunacağını belirtti. Hollanda-Arnheim Belediyesi; Hollanda Dışişleri, Çalışma ve Geliştirme Bakanlığına, Hollanda Parlamentosuna ve Kızıl Haç örgütüne birer mektup yazarak İran, Irak ve Türkiye'nin denetimi altında bulunan Kürdistan parçalarındaki baskılara ve katliamlara karşı önlemlerin alınmasını istediler. Ayrıca Arnheim Belediye Başkanlığı, Birleşmiş Milletlere ve Kızıl Haç örgütüne bir öneri paketi yollayarak Halepçe'deki katliamda yaralananlar için ülke genelinde bir yardım kampanyasının başlatılması için istemde bulundu.

İsviçre-Cenevre:

Aynı amaçla Mart ayının son gününde 30 kadar Kürdistanlı yurtsever Cenevre'de Irak havayolları bürosunu işgal etti.

Irak havayolları bürosu yetkililerinin polis çağırması üzerine eylem uzun sürdü. Bunun sonucu, basın görevlileri eylem alanında eylemcilerle röportajlar yaptılar. İsviçre radyo ve televizyonu yapılan eyleme geniş yer verdi.

Avusturya-Viyana:

Aynı tarihlerde Viyana'da protesto yürüyüşü yapıldı. Kürdistan'daki katliamları protesto etmek amacıyla düzenlenen yürüyüş eylemine, Kürdistan'ın tüm parçalarında 400'ü aşkın yurtsever kitle katıldı. "Kahrolsun Saddam", "Kahrolsun sömürgecilik", "Yaşasın bağımsızlık", "Ya Kürdistan ya ölüm" sloganlarıyla devam eden yürüyüş, miting alanında Almanca ve Arapça yapılan konuşmalarla sonuçlandı.

Fransa-Strasbourg:

Yine aynı tarihte 70 kadar Kürdistanlı yurtsever Strasbourg "Place Kleber" alanında bir araya gelerek miting eylemini gerçekleştirdiler.

Faşist Saddam rejiminin kimyasal silahlarla Güney Kürdistan'da yaptığı katliamları protesto etmek amacıyla düzenlenen miting, "Ulusal Kahramanlık Haftası"na denk gelmesi dolayısıyla ulusal bayrak ve yanan meşalelerle eylem gerçekleşti. Miting alanında yapılan konuşmalarda, faşist Saddam yönetiminin insanlık dışı uygulamaları, konuşmacı-

lar tarafından sert bir dille eleştirildi ve katliamların Kürdistan halkının bağımsızlık mücadelesini geriletemeyeceğini belirttiler.

Almanya-Bonn:

31.3.1988 günü; kadın, çocuk ve çok sayıda gencin de içinde olduğu 80 kişilik bir ERNK taraftarı grup, Almanya'nın başkenti Bonn'da Arap Camiası binasını işgal etti. Irak devleti protesto edildi. Camianın Tunuslu başkanından Irak'ın üyelikten çıkarılması talebinde bulunuldu. Halepçe katliamı nedeniyle Irak'ın mahkum edilmesi istendi.

Eylemciler, Kürdistan'da şehit düşen Kürdistanlıların ve dünya devrim şehitleri adına bir dakikalık saygı duruşunda bulundular. Bürodan dışarı çıkan eylemciler, protesto eylemine miting ve gösteri ile devam ederek sonuçlandırdılar.

Almanca ve Arapça yazılmış,

Halepçe katliamı üzerine olan bir bildiri genişçe dağıtıldı. 50'nin üzerinde radyo, gazete, ajans ve kuruluş olayı izledi. SAT-1 televizyonu da eylemi görüntüledi.

8.4.1988 tarihinde 80'nin üzerinde ERNK taraftarı Irak konsolosluğu önünde bir protesto gösterisi yaptı. Çok sayıda kadın ve çocuk da eyleme katıldı. Kürt halkına karşı gerçekleştirilen katliamlar dolayısıyla Irak temsilciliği, kamuoyu nezdinde teşhir edildi. Özellikle de Güney Kürdistan'da Halepçe gibi yerleşim alanlarında kimyevi gazların kullanılması protesto edildi.

Eylemin yapıldığı süreçte, Irak müslüman öğrenciler adına bir grup, konsolosluğun önüne gelerek, ERNK taraftarlarının eylemine niceliksel katılım sağladı. Çıkabilecek herhangi bir olaya karşı, Alman polisi bina çevresinde yoğun önlemler alarak Irak konsolosluğu yetkililerini koruma altına aldı.

Brüksel (Belçika):

30.3.1988 günü Brüksel'de ERNK taraftarları Irak konsolosluğu önünde, bazı Avrupa parlamenterlerinin de dayanışmacı olarak katıldığı bir miting düzenlediler. Miting eylemine 200'ün üzerinde Kürdistanlı yurtsever ve Belçikalı demokrat-ilericiler katıldılar. Eylemin amacı, faşist Irak rejiminin Güney Kürdistan'ın çeşitli bölgelerinde kullandığı kimyasal silahlarla halkımızı katletmesini protesto etmektir.

Miting alanında yapılan konuşmada, ülkemizi egemenliği altında tutan sömürgeci devletlerin katliamcı politikalarının içyüzü açıklanarak teşhir edildi.

Belçikalı demokratlar, protesto eylemine çelenklerle da-

yanışma gösterdiler. Ayrıca miting alanında, Avrupa Parlamentosu üyesi Jef Ulburghs, yaptığı konuşmada kısaca şunları söyledi:

"Kürt halkının meşru mücadelesini destekliyoruz ve Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını candan istiyoruz. Son olarak Irak devletinin yaptığı katliamı şiddetle kınıyoruz."

Yurtseverler, "Bijî Kurdistan, bimren Evren û Saddam", "Bimre kedxwari, bijî serxwebûn", "Bijî ERNK" sloganlarıyla miting alanından, toplu olarak izinsiz 1 km kadar yürüdüler. Daha sonra yapılan 2 dakikalık saygı duruşundan sonra "Ya Kurdistan ya neman" sloganıyla eylem sonuçlandırıldı.

Eyleme TV, radyo ve gazeteler geniş verdiler.

M. Ali Birand ve "Kerkük Konusunda Yeni Bir Gelişme..." Yazısı Üzerine Bir Açıklama

Kerkük konusu her nedense bugünlerde tüm Türk basınının gündeminde. Sadece Türk basını mı? Hayır. Türk burjuva politikacıları ve Genelkurmaylık bu tartışmanın içinde. Sadece tartışmanın içine girmeyen ve tavır belirlemeyen Türk solu. Böylece kabak başlarında patlayacak olan Türkiye emekçileri tutumlarını yansıtmıyorlar.

M Ali Birand yeni bir gelişme diyor. Bizce değil. Sadece gündemleşmiş. Konu neden bu denli önemli. Kerkük, Ortadoğu'nun en büyük petrol odağı. Irak'ın önemli geliri buradan. TC de petrol ihtiyacının ağırlığını buradan alıyor.

Sorun sadece bu kadar mı? Elbette hayır. Kerkük ve petrol tek başına konular değil. Bağlantıları var. Onlar çözülmeden Kerkük halkası çözülüyor.

Kerkük, Kürt halkının ve Kürdistan'ın bir parçası. Özel olarak Güney Kürdistan direnişinin, genel olarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin hedefi tüm Kürdistan'ı dolayısıyla Kerkük'ü de kurtarmak. Bu durumda Kerkük'e müdahale Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine kast etme anlamına gelir. Türk ordusu böyle bir girişiminde tüm Kürt halkını karşısında bulur. Gelişmeler ağırlıklı olarak bu yönlü olacağını gösteriyor.

Kerkük'ün diğer bağlantıları da var. Kerkük'e müdahale Körfez'e müdahale, Körfez savaşına müdahale anlamına gelir. Çünkü savaş cephesi bütündür. Bırakalım Arap halkının sağduyusunu ve Arap yurtsever güçlerini, Irak ve Suriye nasıl ikna edilecek. Aslında TC Irak'a verdiği desteğe rağmen, Irak'la da Kerkük ve Kürdistan üzerinde anlaşmak istiyor. TC şimdiye kadar tehditle İran'ı durdurdu. Ama İran mutlaka bir sonuca gitmek zorunda. Bu da daha fazla saldırı, saldırılarda Kerkük'ü de hedeflemek ve Güney Kürdistan güçlerine daha fazla insiyatif vermek anlamına geliyor. Şimdi yaşanan budur. TC, Kerkük müdahalesinde İran'la da savaşı göze almak zorunda.

Sorunun üçüncü boyutu da var. Müdahale bölge statükosunu değiştirecek. Statükoyu korumak için şimdiye kadar kendini Irak'ı desteklemek zorunda hisseden SSCB, neden bu gelişmeye karşı sessiz dursun. O halde TC müdahaleyle SSCB'ni de dikkate almak zorundadır. TC "iç sorunum" diyerek müdahaleyi haklı çıkarma iddiasıyla kimi inandırabilir ki.

TC müdahale etmezse ne olur? Kürt halkı adım adım amacına yaklaşır. Statüko emperyalizm aleyhine döner, Türk devletinin etrafı gittikçe kuşatmaya alınır.

Türk devleti hazırlıksız mıdır? Elbette hayır. Türk devletinin 12 Eylül darbesinin en önemli nedeni Kürdistan sorunu. Türk devleti Kerkük'e müdahale hakkını 1926 Bağdat antlaşmasına dayandırıyor. 1987'de Genelkurmaylık düzenlemeleri yeni işgallere yönelik ABD emperyalizmi, Türk ordusunu hazırlıyor ve tahrik ediyor. İşgal planları basına da açık yansıdı. Türk devletinin 1983'te Irak'la imzaladığı antlaşma işgale açık kapı bırakıyor. Türk devleti Irak'ı 3 milyon dolar borçlandırmış, Kerkük petrolü şimdiden Türk limanlarına ve petrol rafinerilerine bağlanmış.

Türk devleti, Kerkük'e müdahale planlarını gizlemiyor. Geçmiş sayılarımızda Türk Hava Kuvvetleri dergisinde çıkan işgal planına ait yazılar yayınlamıştık. Son Türk ordu düzenlemeleri, planın bir parçası. Sınırlara jandarma yerine düzenli ordu birlikleri yerleştirildi. 1988'in Mart ayı içinde Bolu, Kayseri vb. yerlerden binlerce komando Hakkari ve Mardin sınırına kaydırıldı.

Bay M. Ali Birand'ın es geçtiği, bu hazırlıklardır. Ona göre bunlar önemli değil. Haliyle planın en canalıcı unsuruna el atmış.

Türk ordusu, yeni bir işgale, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini önlemek için kalkışacaktır. Bu durumda Kürdistan potansiyelinin en az direnme noktasında tutulması sağlanmalıydı. Bay Birand'a göre özerklik temelinde bu direnme desteğe dönüştürülecek.

10 Nisan '88 tarihli Milliyet'in haberi: "Bazı önemli Kürt gruplarından Ankara'ya koşullu mesaj: Anlaşalım Kerkük'e girin" başlığı ile vermiş.

Birand, aynı tarihli gazetede makalesinde adını gizlediği 'bir Kürt lidere (!)' atfen şunları yazıyor: "Türkiye, Iraklıların yaptığı gibi bizi gazla öldürmez. Iraklılar gibi de gözünü kapatıp kesmez. Türkiye, Avrupa ile içiçe yaşayan bir ülkedir. Daha uygardır." Söylenenler doğruysa, uşak yeni efendi arıyor.

Birand'ın diğer yazdıkları da ilginç, "Ancak Türkiye'nin Kürt sorununa nasıl baktığı ortada. Bu grupların 'koşullarıyla', Türkiye'nin genel politikası acaba uyusturulabilir mi?"

"Bu soruya Ankara, 'olmaz böyle şey' diyor. Kürtler ise 'Bu da sizin bileceğiniz bir iş. Hesabını siz yapmalısınız' diyorlar."

"Kürtler, bu mesajları bir uzun süredir çeşitli kanallardan Türk resmi yetkililerine de iletiyorlar. Yani birden bire ortaya çıkmış konular değil. Hatta bazı gruplarla Türk resmi yetkilileri arasında direk teması bile oluyor."

Bay Birand'ın varsayımından hareket etmiyoruz. Dirsek temasçıların kim olduğu açıklanmıyor. Fakat kimler olduğunu tahmin etmek güç değil.

Senarist ABD emperyalizmi. Washington'da ve New York'ta karargah kuranların aklanması zor. Kürt Enstitülerinin ABD Helsinki Gözlem Grubu raporlarının da içeriği ortaya çıkıyor. Küçük-burjuva reformistlerin bütün dikkatleri, Kuzey-Batı Kürdistan'dan Güney Kürdistan'a çevirme gayretinin hangi planın parçası olduğu daha iyi anlaşılıyor. Avrupa başkentlerinde, TC basınında endam edenler, TC aleyhine sert demeclerde yarışanların nasıl bir işbirliğini talep ettikleri gizlenemiyor artık.

PKK bile bu ilişkilere çekilmek istendi. Emperyalist güçler 1983-85 PKK-I-KDP ittifakından bu beklentiyle hoşnuttular. Ama 15 Ağustos 1984 tarihi, sevinçlerini bozdu. Oyun bozulunca, ittifak da dağıldı.

TC sıkışıkça otonomları daha muhatap almaya başladı. Birden otonom güçlerin başarıları ve demecleri Türk basınına süslemeye başladı. Genelkurmaylık izin veriyor, basın yazıyordu. Belli ki, görüşmeler oluyordu. Çoğu I-KDP'li aşiret reisi Hakkari'de TC'nin gözde adamları oldular. Ardından Rızgari bayları hapisten salındılar. Öyle ki Türk Genelkurmaylığı 1986 ve '87'de Hasan Değer vb. 'lerini muhatap almaya başladı.

Oyun tutmadı. Bay Birand, devletin kadrosu. Güttüğü mantığa katılmıyor, ama yazdıklarındaki doğrulukları da görmek durumundayız. TC sözkonusu güçlerle 1984'ten beri görüşüyor. Ama sonuç alamadı.

Çünkü, gelişmeleri belirleyen bu güçler değil. Ortamı belirleyen öğeleri yazının başında yazdık. En önemli faktör olarak PKK varlığını ve silahlı mücadelesini sürdürdü. Öyle görünüyor ki, TC, otonom güçler olmadan da maceraya zorunlu kalkışacak.

Bu durumda, başta birleşmiş bir Kürt halkı olmak üzere, bir yığın gücü karşısında bulacak. Kaçınmak ya da kaçınmamak TC'nin elinde değil. Bu nedenle bay Birand'ın önerileri gerçekleşip, bir kısım otonom güçler Türk ordusunun yanında yer alsın bile, artık çok geç. Pratik, varsayımlarla gelişmiyor.

NEWROZ KUTLAMA KAMPANYASI DEVAM EDİYOR

Fransa-Forbach:

Alsas Loren'deki Kürdistanlı 750 yurtseverin katıldığı kutlama gecesi **Hunerkom** tarafından düzenlendi. Gecede Hunerkom bünyesinde koro, folklor ekibi, tiyatro ve Koma Berxwedan güzel halk türküleri sundu. **Ozan Serdar, Sefkan ve Xemgin** de halk ve direniş türküleri söylediler.

Fransa'daki yurtseverlerin olanakları ile oluşturdukları **Mobiler çocuk folkloru ekibi, gençlerden oluşan folklor ekibi ve Paris bayan folklor ekibinin** gösterileri de geceye ayrı bir renk kattı.

Alsas Loren'de Newroz'u kutlama gecesinde biraraya gelen yurtseverlerin kaynaşması ve coşkusu bir yana, geceye olan kitlesel katılım, bu alandaki u-

lusal kurtuluşçu yurtsever örgütlenmenin gücünü göstermiştir.

İsviçre-Basel:

9 Nisan tarihinde yapılan geceye 4.000 civarında yurtsever ve dayanışmacı katıldı. Salon ağzına kadar dolu olduğundan yüzlerce kişi gece programını salon dışına yerleştirilen kameralardan açık havada izlediler.

Büyük bir özenle hazırlanan gecenin programı büyük beğeni kazandı. Gece programı, **Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN**'ın sömürgeci zindanda bir mum ışığında yaptığı Newroz konuşmasının temsilinin sergilenmesiyle başladı. 60 kişiden oluşan folklor ekibi ellerinde meşalelerle konuşma boyunca temsili hücrenin etrafında saygı duruşunda bulundular. Folklor eki-

binin gösterisi ve konuşmanın ardından halk oyunları, kitlenin coşkulu sloganlarıyla karşılık buldu.

Koronun devrimci marşlarını **Dilgeş, Çiya, Seyitxan, Azad ve Dilan**'ın direniş ve halk türküleri izledi. Gecede 4 ayrı folklor ekibi de gösteriler sundu.

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın Newroz mesajının videodan sunulması, kitlenin coşkusu doruğa çıkardı. Yurtseverler coşkularını sloganlarla, türkülerle, marşlarla ve halk oyunlarına katılmakla gösterdiler.

Basel gecesinin diğer bir özelliği de çok sayıda dayanışmacı gücün geceye katılması ve me-

sajlar sunmalarıydı. Geceye katılan dayanışmacı güçler, gecenin kitlesel gücü, kitlenin canlılığı ve programın zenginliği karşısında hayretlerini gizleyemediler.

Basel gecesine İsviçre parlamento üyesi **Hansjurg Weder, Anita (parlamento üyesi), Suzana Leutenegger (parlamento üyesi), İsviçre Avrupa Dev-Genç taraftarları, Sosyalist Vatan Partisi (Türkiye) İsviçre taraftarları, THKO-Türkiye Devrimin Yolu örgütü, THKP-C (Acilciler) İsviçre taraftarları, Güney Kürdistan'dan bir grup yurtsever dayanışma mesajları** sundular.

Güney Kürdistan ve Lübnan'da Yüzbinlerce Katılımlı NEWROZ '88 KUTLAMALARI

Halkımızın birlik, isyan ve direniş geleneği Newroz, ülkemizin dörtbir yanında sömürgeci düşmana indirilen ölümcül darbelerle kutlanırken, ülkelerinden çeşitli baskı vb. nedenlerden ötürü ayrı yaşamaya terkedilmiş yüzbinlerce yurtsever Kürdistanlı tarafından düşmanın ve onun çeşitli uşaklarının her türlü karalama kampanyalarına rağmen coşkuyla kutlandı.

Özellikle Güney Kürdistan ve Lübnan alanında sayıları 100.000 civarında bir kitlenin '88 Newroz'unu kutlamasıyla, adeta TC'nin tüm hayalleri ve gerici emelleri bir anda yerle bir edildi.

Faşist TC özellikle Kürdistan'ın sınır bölgelerine büyük yığınaklar yaparak bu alanda yapılacak Newroz kutlamalarına katılacak kitleye gözdağı vermek, onları sindirmek ve Newroz'u kutlattırmamak için sınır bölgelerinde yoğun provokasyonlara girişti. Ancak yurt-

sever halkımız, Güney Kürdistan ve Lübnan'da 45-50 yerleşim merkezinde kutladığı Newrozlar'la sömürgeciliğe duyduğu kin ve öfkesini haykırarak TC'yi bir kez daha provokasyon girişimlerinde başarısız kıldı.

Newroz kutlamalarının en görkemlisi Lübnan-Barlias alanında gerçekleştirildi. Lübnan'da yaşamaya mecbur edilen emekçi halkımız, burada en ağır yaşam koşullarına rağmen ülkesini öncü güçleri PKK ve ERNK saflarında olduğunu geceye katılımıyla ve gecede baştan sonra kadar **"Canımızla, kanımızla seninleyiz ey Başkan"** sloganlarıyla Partisine, Ulusal Önderine ve ülkesine bağlılığını gösterdi.

Lübnan'da gerçekleştirilen Newroz kutlamasına Ortadoğu'da bulunan ve sayıları onları geçen devrimci, demokrat, ilerici güç ve parti, dayanışma mesajları gönderdiler.

Hollanda-Amsterdam:

Meşalelerle Newroz Kutlaması

20'yi 21'e bağlayan Mart gecesinde Amsterdam'da yanan meşalelerle Newroz kutlandı.

Yurtseverlerin kendi aralarında ortaklaşa düzenledikleri Newroz kutlamasına 300 dolayında kişi katıldı. Newroz gösterisinin yapıldığı alan, Hollandalı ve yabancıların biriktiği alan olması itibarıyla yoğun ilgi topladı. Yabancılara yönelik Hollanda'da yapılan konuşma ardından, Newroz kutlaması, oynanan halk oyunları ile devam etti. Yaklaşık iki saat süren Newroz kutlaması sloganlarla sona erdi.

Newroz ve Enternasyonalist Birlik

19 Mart Cumartesi günü Hollanda'nın Amsterdam şehir merkezinde tutulan bir salonda Marokkalılar, Filistinliler ve Kürdistanlı yurtseverler ortaklaşa 21 Mart kutlama ve bilgilendirme gecesi düzenlediler.

21 Mart Newroz ve bilgilendirme gecesine yaklaşık 500 kişi katıldı. Gecede yapılan siyasi konuşmada ağırlıklı olarak Kürdistan ve Filistin halkının kurtuluş mücadelesine dikkati çeken konuşmacı, uluslararası dayanışmanın önemini dile getirdi. Geceye katılan Cephe Şabîye (PFLP)'nin bir temsilcisi Kürdistan ve Filistin halkına hitaben mesaj okudu. Gecede Kürdistanlılardan oluşan folklor ekibinin derlediği oyunlar ve ozan Zınar'ın Kürtçe ve Arapça söylediği direnişçi türküler beğeniyle izlendi ve **"Yaşasın halkların kardeşliği"** sloganlarıyla karşılık buldu.

21 Mart Newroz ve Bilgilendirme gecesine Amsterdam ERNK taraftarları da dayanışma mesajlarını iletiler.

Suudi Arabistan'ın Arar Kentinde Newroz Kutlandı

Newroz kutlamalarına katılan 50 Kürdistanlı yurtsever emekçi adına gazetemize şu mesaj ulaştırıldı:

"Kendi aramızda düzenlediğimiz gecede Kürdistan ve dünya devrim şehitleri adına iki dakikalık saygı duruşundan sonra Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN'ın direnişiyle daha da anlam kazanan Newroz'a ilişkin değerlendirmeler yapıldı. Daha sonra elimizde bulunan üç bildiri okuduk. Halk oyunları oynandı, saz çalındı, direniş türküleri söylendi ve şiirler okundu. Gecede biz yurtseverlerin içindeki kin dağlar kadar ağırlık kazandı."

Newroz '88 Kutlamaları Halkımızın Artan Ulusal Kurtuluş Örgütlenmesinin Göstergesi Oldu

Feyka-Kurdistan ve **Hunerkom** tarafından Avrupa'nın çeşitli ülke ve şehirlerinde yapılan Newroz kutlamaları bir kampanya şeklinde Mart ayının başlarından itibaren sürmektedir. Şimdiye kadar Almanya'nın Batı Berlin (1200), Nürnberg (700), Köln (1500), Münster (1200), Hamburg (1800), Frankfurt (2000), Bocholt (1700), Saarbrücken (500), Belçika'nın Gent (500), Norveç'in Oslo (600), Fransa'nın Forbach (750), İsviçre'nin Basel (4000) şehirlerinde olan kutlama gecelerine 16.250 civarında yurtsever katılmıştır. Devam eden kampanyada bu kitlesel patlama devam ediyor. Ayrıca Lübnan, Suriye, Avusturya'da da benzer Newroz kutlamaları oldu.

Bir önceki yıllara oranla gecelere katılımda kitle patlaması olmuştur. Bu, ERNK'nin kitlesel gücüdür. Çünkü, kutlamalara katılan kitle ERNK'nin çağrısına uyan, belli bir örgütlülük düzeyine ulaşan kitledir.

Kutlamaların diğer bir özelliği, kitlenin bilinçli ve örgütlü tutumudur. Kitleler her gecede aynı kaynaşma, coşku, heyecan, birlik ve direniş ruhunu sergilemişlerdir. Kitleler her kutlama gecesinde ortak sloganlarla ulusal kurtuluş teleplerini dile getirmişlerdir.

Newroz kutlamalarının üçüncü bir özelliği, programların sade, zengin ve devrimci-yurtsever içeriğidir. Gece programlarını düzenleyen **Hunerkom**, kitlelerin karşısına kendini yenilemiş olarak çıkmış, devrimci-yurtsever sanatımız ve bu yolda ulusal kurtuluş inancıyla örgütlenmenin gücünü göstermiştir. **Hunerkom**, tümüyle gönüllü devrimci, yurtsever ozan ve sanatçılardan oluşmuş ve Türkiye, Kürdistan politik güçleri arasında hemen hemen örgütsel varlığını koruyan tek sanat ve kültür birimi olarak kalmıştır. Hunerkom'un sergilediği başarı; sanat ve kültürün kolektif ve toplumsal kavranması, bunun ulusal kurtuluş mücadelesine tabi kılınması noktasında toplanmaktadır.

Özellikle Almanya'da Newroz kutlamaları engellerle karşılaştı. Nürnberg'te olduğu gibi yurtsever kitlenin kararlı direnişi sonucu ancak son anda gece yapılabilirdi. Kutlamalar, Alman savcılık ve polislinin saldırılarına denk düştü. Kürt reformist güçleri anti-propagandalarını arttırdılar. Newroz gecelerinin büyük kitlesel katılımlarla gerçekleşmesi ve gecelerde sergilenen kararlılık bu saldırılara en iyi cevap oldu.

Gecelerin diğer bir özelliği de çok sayıda Türkiye, Avrupa ve Kürdistanlı devrimci, ilerici, yurtsever gücün dayanışmacı olarak katılması oldu.

Türk sosyal-şoven güçleri ve Kürt reformist güçleri ya Newroz'u kutlayamadılar ya da güçleri toplantı yapmaya yetmedi. Bu güçler, halkımızın birlik, isyan ve direniş gününü anlamından soyutlayarak, onu salt bir geceye -hem de her türlü küçük burjuva yozluğun sergilendiği- dönüştürdüler. Bu tutum reformist teslimiyetin bir örneğidir.

ERNK'nin Newroz gecelerini hiçbir yönüyle diğer güçlerin geceleriyle kıyaslamasının olanağı yoktur. ERNK'nin Newroz gecelerinde kitle patlaması, coşku, örgütlülük, kolektivizm, yurtsever kültür ve sanat vardır.

Kitleler, gecelerde ulusal bağımsızlık taleplerini doğrudan dile getirdiler. Ülkedeki Newroz eylemlerini, küçük ve sonu tutuklanmalarla da bitse, Newroz toplantılarını ve pullamalarını coşku ile karşıladılar.

Newroz kutlamalarının en büyük anlamı kitleleri örgütlü bir tarzda ülke kurtuluş mücadelesine bağlamaları ve bunun kitlelerin bilinç ile örgütlenmesine yansımaları oldu.

Halkımız parçalanmış ve her bir parçası birbirinden uzak da düşmüş olsa artık uzaklığı ve bölünmüşlüğü tanımıyor. Cezaevinde, dağda, şehirde, Avrupa'da bulunduğu her alanda Newroz'u aynı ruhla aynı bilinç ve aynı sloganlarla kutluyor. Bu, halkımızın ulusal bağımsızlık aşkının ve ERNK'nin kitlesel gücünün göstergesidir.

Sömürgeci düşmanlarımızı, emperyalist destekçilerini ve reformist işbirlikçilerini kahreden ve bütün saldırı ile komplolarını boşa çıkaran halkımızın bu örgütlü ve direnişçi özgücüdür.

Aydın Cezaevinde Newroz Kutlandı

21 Mart 1988 günü PKK'li savaşırları, Aydın cezaevinde Newroz'u kutladılar. Newroz kutlamasına diğer bazı örgütlerden de siyasi tutuklular katılarak kendi örgütleri adına mesaj sundular.

Dışarıdaki mücadeleyle dayanışmanın bir gereği olarak da gerçekleştirilen Newroz kutlamasına PKK'li tutuklular, Newroz'un önemini, günümüzdeki anlamını ve egemen sınıflara karşı mücadele veren devrimcilerin Newroz'u nasıl karşılaması gerektiğini içeren bir mesaj okudular.

Cezaevi koşullarında kutlanan Newroz, devrimci tutuklular arasındaki birlik, direniş ve dayanışmayı daha da güçlendirerek başarıyla sonuçlandırılmıştır.

Newroz kutlamasını düzenleyen PKK'li tutukluların ve diğer örgüt ve grupların sundukları mesajları yayınlıyoruz.

★

Baştarafı 1. sayfada

Temelinde isyan, direniş, zalimi ezme zaferinin doğurduğu sevinç ve coşku, köleliğe isyan vardır. Ateş bunun somut ifadesi oluyor. Öz kültürel biçimlerle zenginleşen bu simge yüzyılları aşarak sonraki kuşaklara direnme çağrısı, mesajı oluyor.

Newroz'u yaşatmak demek, halkımızın yüzyıllarca 21 Mart'ta doruklarda yaktığı ateşi, isyan ateşine dönüştürmek, her günü 21 Mart'a dönüştürmek, her günü Newrozlaştırmak anlamına geliyor.

PKK bunu yaptı, PKK bunu başardı. Direniş geleneğini miras edinen PKK, Newroz'a gerçek özünü verdi, reformistlerin sahte gösterilerinin maskesini indirdi.

Bunun en somut örneği MAZ-LUM DOĞAN yoldaştır; Çağdaş Kawa Mazlum yoldaştır.

1982'den bu yana Newroz dendi mi, 21 Mart dendi mi, aklımıza kızıl bir isyan, direnme kıvılcımı gelir. Olanaksız başarı, zifiri karanlığı aydınlatan, ateşli yurtseverliğin anlamını vurgulayan, ölü sanılan ceset-teki canlı özü diriltlen, kurtuluş umudu ve direnişin somut yolunu gösteren Mazlum yoldaş akla gelir. Newroz Mazlum'la gerçek ulusal kimliğini yenilemekle kalmıyor; proleter kızıl bir öz kazanıyor; zenginleşiyor. Mitolojik Newroz, Çağdaş Kawa Mazlum'un şahsında proleter direnişçilik gerçekliğine dönüşüyor.

Newroz'u salt bir günlük kutlama, gösteri vb. olarak algılamak, Newroz'un özünü anlamamak olur. Biçimsel ve sahte bir yaklaşımdır bu. Elbette her 21 Mart günü Newroz bayramı en görkemli bir şekilde kutlanmalı, bu bayramın coşkusu, heyecanı, sevinci derinden yaşanmalı. Ama önemli olan, her günü Newrozlaştırmaktır, Kürdistan'da Newroz ateşini her gün yakıp yükseltmektir. Bu ateş, tüm Ortadoğu halklarını, giderek dünya halklarını sarmalı, onları ısıtmalıdır. Bunun için de Newroz'u bir isyan şırası, kavga bilinci, direniş andı olarak özümlemek gerekiyor.

Her ulusal veya sınıfsal bayram, ulusal ve sınıfsal bilinci geliştirmek, mücadele azmini güçlendirmek, kavga heyecanını, coşkusunu yoğunlaştırmak bakımından önemli bir platformdur. O halde Newroz kutlamalarına böyle bir işlev yükleyerek yaklaşmak gerekir.

Eğer mücadele azmi, kararlılığı, cesareti pekiştirmede, bilinci geliştirmede, inançları coşkuyla yinelemede ve kavgayı daha bir üst aşamaya sıçramada bir kaldıraç rolü oynamıyorsa, o bayrama ve o bayramın kutlayışına yaklaşımda bir sahtelik, bir biçimsizlik var demektir. Çoğu grup, o bayram gününde keskin laflar söyler, tumturaklı nutuklar atar, en "militanca" sloganlar atar ve daha bir sürü gevezelik eder, ama ertesi gün bunların tümünü unuttur; militan direnişçiliğe karşı uşakça reformist çizgisini bağnazca savunur ve yürütür.

O halde, Newroz'un militanca kutlanışı ile pratikteki militan direnişçilik, kopmaz-şaşmaz bir bütünlük, birliktelik sunmalıdır. O zaman o kutlayışın belli bir anlamı olur, pratik değer ifade eder.

İşte PKK; Newroz'un militan direnişçi özü ile pratiğini ulusal kurtuluş savaşına dönüştürdü. Mazlum'la onu kızıla boyadı. Dahası var:

Ulusal kurtuluş cephesi ERNK'yi 21 Mart'ta ilan ederek Newroz'dan ne anladığını dost ve düşmana gösterdi. Newroz'u ulusal birliğin sağlanmasında, gelişmesinde ve örgütlü bir biçime dönüştürmede bir kilometre taşı yaptı.

Newroz, aynı zamanda, her yıl ulusal kurtuluş savaşımızın yeni bir atılımının, mücadeleyi daha üst boyutlarda sürdürme atılımının başlangıcıdır da.

Evet PKK, Newroz'u her yeni atılımın bir başlangıcı haline getiriyor. Bu, Newroz'un gerçek kutlanışıdır. 1986-87 bahar atılımlarımız bu sözlerimizin en somut kanıtıdır.

PKK yeni bir bahar atılımına 1988 Newroz'unu bir kilometre taşı yaparak başlayacağına inanıyoruz. Daha şimdiden ARGK'nin namlularından fışkıran Newroz ateşini buradan duyumsatabiliyoruz.

İşte bu gücümüz, Newroz'u bu kutlayışımız; PKK, ERNK, ARGK'nin Kürdistan'ın dörtbir yanında yaktıkları isyan ateşine, isyan çağrılarına bir katılış, onun bir yankısıdır.

Bu vesileyle tüm dostları; devrimci, demokrat ve ilerici güçleri göreve çağırıyoruz; PKK'nin isyan çağrılarına, Newroz'u kutlayışlarına kulak vermelerini, tüm güçleriyle buna katılmalarını bekliyoruz.

— Bijî Newroz!
— Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN'ın anısı ölümsüzdür!
— Kahrolsun sömürgecilik ve emperyalizm!
— Yaşasın ulusal kurtuluş savaşımız!
— Yaşasın Kürdistan proletaryasının ve halkının şanlı önderi Partiya Karkerên Kurdistan!

PKK Savaş Tutsakları
21 Mart 1988"

“Kardeşler, yoldaşlar!

Halkların tarihinde önemli günler vardır. Halkların kaderlerini belirleyen, nitelik belirleyici günler vardır. Bunlar öyle günlerdir ki, tek bir halka mal olmaktan çıkıp bütün halklara ait olurlar. Bölgemizde 21 Mart böyle günlerin başında gelir.

İşte bugün, halkınız için, bölge halkları için böylesine bir günde, yeni bir 21 Mart'ta sizlerle bir arada olmanın sevinci içindeyiz.

(...)

Yoldaşlar; bu anlamlı günde, her şeyden önce, özgür Kürdistan için kendini feda eden devrimcileri anmak bir görevdir. Onları anlamadan, onların anısını yaşatmadan 21 Mart'larda yakılan özgürlük ateşini büyütmek imkansızdır. İşte, yine böyle bir 21 Mart'ta zulmün karanlığını kendi vücudunun ateşiyle aydınlatarak Kawa'nın izleyicisi olduğunu kanıtlayan Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN'ı anmak, O'nun anısı önünde eğilmek bir görevdir. Newroz ateşini kendi canlarıyla daha da parlaklaştıran tüm şehitleri, her biri kendi başına bir Kawa olan Parti-Cephe-Ordu şehitlerini burada bir kez daha saygıyla anıyor ve kavgalarının takipçisi olacağımızı, özgür Kürdistan savunucusu olacağımızı bir kez daha ilan ediyoruz.

... Bundan sonra Türk halkı, Newroz ateşine daha çok odun atacak, ona eskisinden daha çok üst boyutlarda katılacaktır. Çünkü Newroz tüm halkların kurtuluş sabahının ışığıdır...

THKP-C/Acilciler
21 Mart 1988"

“Değerli dostlar,

Her yıl 21 Mart Newroz bayramı, genelde Ortadoğu'nun mazlum halkları, öelde Kürt halkının köleliğe, sömürgecilğe, zulme karşı isyan bayrağını yükseltme günüdür.

(...)

Kardeşler, bu tarihsel günü salt kutlamakla yetinmek dünyayı değiştirmeyi amaç edinen komünistler için pek anlam ifade etmez. Bugün özelinde devrimci hareketin, Kawa'nın ülkesinin ve ezilen halkının sorunlarına daha özenle yaklaşım, bu temeldeki sorun karşısında kendisine düşeni ne derecede yapıp yapmadığını, eksik ve zaafaların yeniden gözden geçirilmesi ve doğru temellerde başlatılan Kürt halkının kurtuluş mücadelesini

desteklemek olmalıdır. Bu her devrimci hareketin ortak görevidir.

(...)

Bilindiği gibi Türkiye ve Kürdistan, 12 Eylül faşist darbesiyle tarihinde gördüğü en karanlık döneme girmiştir. Halklarımızın her türden ekonomik, demokratik, siyasal hak ve özgürlük talepleri kanla bastırıldı. Ne var ki mazlum halkların kurtuluş mücadelesinin bütünüyle devre dışı bırakılması Dehaklardan bugüne kadar mümkün olmamıştır. Nitekim çok geçmeden 15 Ağustos 1984'te Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin Şemdinli ve Erüh ilçelerine yönelik kısa süre ele geçirme eylemleri Türk hakim sınıflarının yüzünde bir şamar gibi patladı. Bu hiç beklenmeyen güçteki devrimci atılım, sömürgeci-faşist diktatörlüğün dünya çapında giriştiği istikrar politikasını sekteye uğrattı, Kürt halkının ulusal kurtuluşunun bastırılmayacağını dost ve düşmana gösteriyordu. Bu soylu atılım, başta Kürt halkı olmak üzere Türkiye devrim yanlısı tüm halk güçlerinin yüreğinde güçlü umutlar filizlendirdi. 1984'ten bu yana kesintisiz sürdürülen bu onurlu devrimci mücadele, sömürgeci-faşist diktatörlüğün tüm baskı, katliam ve yok etme çabasına rağmen daha da boyutlanarak günümüze kadar gelmiştir. Ve inanıyoruz ki bu onurlu savaşınız Kürt halkının ulusal ve toplumsal kurtuluşunu zafere götürecektir.

Değerli dostlar; sözlerimi bitirirken başta Mazlum DOĞAN olmak üzere tüm Newroz şehitlerini saygıyla anar, hareketimiz adına Kürt halkını ve onun kahraman savaşçılarını selamlarız.

THKP/C Çayan Sempatizanları
21 Mart 1988"

“Dostlar!

“Newroz, Kürdistan tarihinde baskıya, sömürüye, zulme karşı başkaldırının simgesidir.

Her yeni Newroz'da bize düşen, devralınan bu onurlu mücadeleyi daha da yükseltmektir. Özgür Kürdistan'a inançla varılacaktır.

Newroz'umuz kutlu olsun.

TKP (B)
21 Mart 1988"

“Arkadaşlar!

Bugün Kürt ulusunun bayramı olan Newroz nedeniyle bir araya gelmiş bulunuyoruz. Aslında tarihi boyunca akıllalmaz derecede haksızlık, baskı ve zulme uğratılmış Kürt ulusunun bir bayramının olması ilk bakışta çelişki gibi gözüküyor. Oysa baskı ve zulmün olduğu her yerde direniş ve mücadelenin de olması kaçınılmazdır. Direniş ve mücadele ise haklı olarak bayramlarını yaratmasını biliyor. İşte Newroz bu anlamıyla Kürt halkının tarihi boyunca uğradığı zulme karşı başkaldırısının sembolüdür.

(...)

İşkencenin ve zulmün doruk noktasında yaşandığı Diyarbakır zindanlarında, teslim olmamanın, direnmenin sembolleri arasına katılan Mazlum DOĞAN, Kürt halkının olduğu kadar ezilen bütün halkların da yeni bir Ka-

wa'sı, yeni bir onurudur. Kürdistan'da mücadele sürdükçe, yeni Kawalar, yeni Mazlumlar doğmaya devam edecektir. Çünkü mücadele neferlerini, önderlerini yaratmasını bilir.

Kürt halkının mücadelesi bugün, tarihinde görülmemiş derecede önemli bir süreç yaşamaktadır. Bu önem bir yanıyla, Kürdistan'da gelişen ulusal demokratik devrimin, Ortadoğu'daki emperyalist egemenliğin temellerinden sarsılmasına yol açacak güçte olmasından kaynaklanırken, bir yanıyla da Türk halkının emperyalizme ve oligarşiye karşı sürdürdüğü savaşında en yakın müttefik gücü olmasından kaynaklanmaktadır.

Bunun yanı sıra, bizler ezen ulusun marksist-leninistleri olarak enternasyonal sorumluluk ve görevimizin gereği Kürt ulusunun kendi kaderine egemen olabilmesi için bağımsız inisiyatifi destekliyoruz. Dolayısıyla bizler, Kürdistan'da gelişen ve gelişebilecek her türlü demokratik, anti-sömürgeci, anti-emperyalist girişimi desteklemeyi zorunlu görev olarak kabul ediyoruz.

THKP/C Üçüncü Yol
21 Mart 1988"

“Newroz'un bu anlamlı gesesini ve PKK'nin Kürdistan'da açtığı ulusal kurtuluş bayrağını selamlıyor ve Kürdistan ulusal kurtuluş zaferini yakın kılacak her türlü kavgayı, yüreklerde ve de dağlarda yanan özgürlük ve bağımsızlık ateşini destekliyoruz.

KAWA
21 Mart 1988"

“Arkadaşlar!

Binlerce yıldır Newroz bayramının efsanesini hemen hepimiz biliyoruz. Demirci Kawa'nın zalim Dehak'a karşı halkını ayaklandırması, onu mazlum halkların zulme ve baskıya karşı direnişinin sembolü yaptı. Demirci Kawa'nın binlerce yıl önce yakmış olduğu özgürlük meşalesi emperyalizmin boyunduruğundan halklarının kurtuluşu için mücadele veren sosyalistlerin, devrimcilerin yollarını aydınlatıyor. 21 Mart, işte bu bağlamda ele alınmalı, evrenselleştirilip dünya komünizmi için mücadele eden ama önce kendi ulusal kurtuluş mücadelelerini vermekte olan halklarla dayanışma günü olarak kutlanmalıdır.

(...)

Partimiz Sosyalist Vatan Partisi, önderimiz Hikmet KIVILCIMLI'nın tespitlerinden yola çıkarak yiğit Kürdistan halkının kendi kaderini kendisinin tayin etmesi gerektiğini, ayır örgütlenme hakkı da dahil olmak üzere sömürgecilğe karşı verdiği mücadelede Türkiye proletaryasının her zaman yanlarında olduğunu bilmelerini isteriz. Partimiz bu düşünceyle yola çıkarak Kürdistan İçişleri Partisi-PKK'nin da içinde yer aldığı bir cephe olan Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi (FKBDC)'nin kurulmasında ön saflarda yer almıştır.

Yiğit Kürdistan halkının yetiştirdiği Çağdaş Kawaların öncülüğünde zafere ulaşılacağına inancımız tamdır.

SVP Taraftarları
21 Mart 1988"

Kendimi Ulusuma Adadım

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi şerefli bir şekilde amaçladığı hedefine doğru ilerlerken, düşmanımız halkımıza karşı en barbar, en acımasız uygulamaları adım adım tatbik ederken, halen bazı yurtseverleri fikren de olsa karşımızda görmek üzücüdür. Tüm Türk solu içindeki yurtseverlere sesleniyorum: Ben 1970 yılından beri Türk devrimci güçleri içinde mücadele verdim. Bölge sorumluluğu, propaganda, sendikal örgütlenme dahil bir sürü görevler yüklendim. Değirmek istediğim konu, yıllarca halkıma, ana hedefimize geç intikalimdir. Asimilasyon, tarih boyunca halkımın kaderi edilmiştir. Kürt olduğumuz unutturulmuş, devrimci bilinçte de olsak, ancak Türkiye'nin kurtuluşu için şartlandırıldık. Sanırım bu Türk solunun Kürt ulusuna en büyük zararlarından biridir. Bu bilinçli olarak işlenmiş bir husustur.

“Türkiye’de Misak-ı Milli sınırlarında kurtuluşu sağlayalım, sonra da Kürdistan halkının ulus olma hakkı dahil tüm haklarını ne bir eksik ne bir fazla verelim” teranesi PKK’nin şanlı önderliğinde iflas etmiştir. Yıllarca bu konuyu işlediler, halen de işliyorlar. Eğer bu satılmışlar, Marksizm ve Leninizmden bahsediyorlarsa, ustaların çizdiği yolda, ulusal şartlarımız içinde yürütülen ulusal kurtuluş hareketimize saygı duyar ve enternasyonalist görevleri gereği dayanışma örnekleri gösterirlerdi. Daha da üzü-

Kürdistan’daki İzlenimlerim

Sayın Berxwedan redaksiyonu, önce sizlere ve bilvesile Kürdistan için kurtuluş mücadelesi veren tüm cengaver ve namuslu Kürt halkına kucak dolusu selamlar.

Sayın halkım ve değerli Kürt büyüklerim, Kürdistanlı bir küçüğünüz olarak, gözümle gördüğüm ve özünde büyük mana taşıyan gerçek bir olayı sizlere aktarmak istiyorum:

Bir tesadüf sonucu, bir arka-

daşımın vasıtasıyla, şehre göç eden bir aileyle tanıştım. Oturdıkları yer tek odadan ibaret bir evdi.

Beni şaşkına düşüren entere-san taraf, ailenin neden bu ufak odada kalmasıydı. İkide bir bu soru kafamı kurcalıyordu. Nihayet fırsatını buldum ve kendisinden bu durumu sordum. Aramızda aynen şöyle bir konuşma geçti:

- Dayı kusura bakmayın hepiniz bu odada mı kalıyorsunuz?

- Evet.

- Peki sizi bu yaşama zorlayan etkenler nelerdir?

- Yaralarım biraz dinmişti, sen nereden geldin de yaramı deştin. Biz hakketmiştik. Onun için bu durumlar başımıza geldi.

- Bu yaşamı hakkettik diyorsunuz, nedir bu hakkettiğiniz?

- Biliyorsun yeğen, ülkemizde şimdi Kürdistan pêşmergeleri var. Genellikle TC hükümetini savunan kendini bilmez birkaç cahil köylü, onlara dinsiz deyip duruyordu. Biz de cahilce bu gençlerimize karşı cephe alıp, onlardan kaçarak namus düşmanı olan TC hükümetine sığındık. Bunlara sığındıktan sonra bu namus düşmanları köylere yerleştiler, güya bizi müdafa edecekler!

Evet bizleri müdafa etmek gayesiyle köylerimize kadar yerleştiler. Sonra dışarıda oturan kızım için yarım-yamalak bir servetle köyden kaçtım. Biz canımızdan oluruz da namusumuzu çiğnetmeyiz. Düşman askerleri köye yerleştikten sonra hiçbir köyün kızı veya kadını gidip köyün çeşmesinden su getiremiyordu. Onlara durmadan laf atıyorlardı. Buna benzer birçok şey... Derken köyden tecavüz yaygaraları çıktı. Bunlar gerçekti. Onlara uşaklık yapan ailelerde bu durumlar meydana geliyordu. Bu şeref-sizliğe dayanamadım ve çoluk-çocuğumu alarak buraya kadar geldim. Bu odada şereflice yaşayıp, pêşmergelerime yardımcı olmak, bana saraylarda yaşamaktan daha iyi ve zevklidir. İşte yeğen belki pêşmergeleri tanırsın, belki de tanımazsın.

Bir yurtsever
S.B.

ama bu insanlardan hiçbir zaman bize kötülük gelmemiştir. Köye gelip bizi aydınlatmak istiyorlardı. Fakat biz inatla, silahla karşılık verdik. Haliyle onlar da karşılık verince; “ha Apocular köy bastılar, çoluk-çocuk öldürdüler” diye bir sürü yalan-malanla dolu yaygaralar yaptılar. Oysa ki Apocular bizim en yakın dostlarımızdı. Fakat, biz onlara layık olmadığımız için, Allah başımıza bunları getirdi. Yeğen bu canavarlar ülkemizi işgal ettikleri gibi, namus diye bir şey de bizde bırakmak istemiyorlar. Ama şimdi öyle inanıyorum ki, artık onların ellerini kesecek

kahraman Kürdistan’ının yılmaz bekçileri, pêşmergeleri zafere doğru ilerlemektedirler.

- Bu gerçeklere varışınız için çok sevindim. Öyle inanıyorum ki, ailenizle Kürdistan bağımsızlığının birer savunucusu olarak ayrılmış olduğunuz köyünüze en kısa zamanda dönersiniz. Tabii o zaman her şey daha da değişmiş olacak.

Ve yaşlı amca konuşmasını şöyle bitiriyor:

- Allah Apocularla olsun, onlara kuvvet versin. Zafer sizlerindir...

Rojda Li Welat

Vatanına ve halkına bağlı dürüst gençler olarak ERNK bayrağı altında YXK’de bir araya gelelim

Gençlik belli bir sınıfa bağlı olmayan toplumsal bir katmandır. Toplumun en dinamik ve enerjik kesimi gençlik olduğundan gençliği kazanan geleceği de kazanmaktadır. Bu nedenle gerek devrim, gerekse karşı-devrim toplum içerisinde en fazla gençliğe önem vermektedir. Her iki güç de gençliği kendi saflarına çekmek ve kendi çıkarları doğrultusunda eğitmek, kullanmak istemektedir.

Bugün faşist Türk sömürgeciliğinin Kürdistan gençliğine gelecek vaad eden, ilerici anlamda verebileceği hiçbir şeyi kalmadığına, tam tersine onu her geçen gün tükenişin eşiğine götürdüğüne göre, gençliğin çıkarları-geleceği devrimdedir.

Kürdistan devriminin önder gücü PKK, gençliği burjuvazinin kozmopolit yaşamından kurtararak gerçek kurtuluş yolunu gösteriyor. Gençliğe kendi gerçekliğini ve düşmanını tanıttırıyor, kaynağa dönüşü gerçekleştiriyor.

Avrupa’da gençliğe yönelik ulusal kurtuluşçu faaliyetlerin yetersiz olduğunu belirtmek gerekir. Özellikle Avrupa’daki genç-

liğin yapısı dikkate alınarak çok çeşitli yöntemlerin geliştirilmesi gerekiyor. Her şeyden önce de YXK’yi gerçek anlamıyla örgütlemek ve güçlendirmek gerekiyor. Sınırlı bir çalışmayla bile yurtsever gençliği YXK’de örgütlemek ve savaştırmak mümkün olduğuna göre, daha güçlü bir çalışmayla birçok değer ortaya çıkacağı açıktır.

Kürdistanlı gençler: Bugün faşist Türk sömürgeciliği, emperyalizm ve onların uşakları, geliştirdikleri birçok yönlü politikayla biz gençleri yozlaştırmak, eritmek ve köleleştirmek istemektedirler. Ancak bugün biz sahipsiz değiliz. Bize kendi öz çıkarlarımızı gösteren Partimiz, Cephemiz ve Ordumuz var. O halde kulak vermemiz gereken düşmanın sesi değil, kurtuluşumuzun temsilcileri PKK, ERNK, ARGK’nin sesidir. Vatanına ve halkına bağlı dürüst gençler olarak ERNK bayrağı altında YXK’de bir araya gelelim, bağımsızlığımız ve özgürlüğümüz için mücadele edelim...

B. Berlin’den bir grup genç

HASTA YATAĞIMDA

KÜRDİSTAN’IMI DÜŞÜNÜYORUM

Ulusal direniş savaşımızın inancını ve pratiğini tüm Kürdistan halkı kucaklamaktadır. Onun en acil talebi en doğal istemlerini yerine getirmektedir.

Halkımızın en seçkin, değerli evlatları militan gerillalarımız Kürdistan’ın her karış toprağında fidan gibi dikilmektedirler. Halkımız bu fidanların ürününü, meyvelerini toplarken, hızla ulusal birlik temeline dayalı cephemiz ERNK’nin bayrağı altında birleşmektedir.

Gün ve zaman bizim için çok değerlidir. Yüreğimizi, beynimizi, düşüncelerimizi Kürdistan’ın ulusal kurtuluşu için harekete, pratiğe dönüştürelim.

Hastanede hasta yatağında her gün, her saat, her dakika Kürdistan’ımı düşünüyorum. Bundan sonraki yaşamımda, Kürdistan’ın kurtuluşu için nelerin yapılmasını teorik ve pratik olarak nasıl ve hangi görevleri yürüteceğimi düşünüyorum.

Dersim’i düşünüyorum. “Kürdistan’ın son kalesini de teslim aldım” diye övünen barbar vahşi kemalist rejimi, 50 yıl sonra, bugün kara kara düşündür-

mektedir. 50 yıldır Dersim halkı 1938 katliamını, vahşetini unutmamıştır. Yüreğinde, beyninde intikam-isyan duygularını taşıyarak yine Kürdistan’ın direniş kalesi, isyan-intikam kalesi olacaktır.

Dağına, taşına, toprağına kurban olduğum Dersim’im... Bundan sonra sana uzanan düşman eller kırılacaktır. Senin üzerinde oynanan oyunlar, içteki ihanet boşa çıkarılacaktır. Böl-yönet, göç ettir politikaları yerle bir edilecektir. Biz Dersimli’yiz babo diyeceğiz... Düşman Dersim sözcüğümüzden ürkmekte, korkmaktadır. Bundan böyle binlerce kere Dersim... Dersim... Dersim... diye haykıracağız, haykırmalıyız. Bu sesler, bu sözcükler faşist rejimi caneviden vurmaktadır.

Dersim katliamının 50. yılını bu sözcüklerle anarken, her Dersimli aile ve kişi biz Dersimli’yiz, ben Dersimli’yim demeli, beyininde, yüreğinde bu ismi yaşatmalı, pratiğe aktarmalıdır.

- Yaşasın ulusal önderimiz APO!

Ferhat

ABD’nin Kürdistan Üzerine Çabaları Boşunadır

ABD’li bakan Ronald Leymen, Şubat ayı başında bir basın toplantısı düzenledi. ABD Dışişleri Bakanlığının Türkiye’ye ilişkin hazırladığı raporda; Türkiye’de sistemli işkencenin yapıldığı ve Kürt azınlığına karşı uygulandığı konusunda düşüncelerini açıklayan R. Leymen, bu durumun, kendisini üzdüğünü belirtti. Rapordaki yazıyı okumadığını, fakat bu düşüncelere de katılmadığını belirten bakan, bu konuda daha titiz davranılması gerektiğini, Türkiye’yi üzecek bir duruma gidilmesi için elinden gelen çabayı göstereceğini söyledi.

Yapılan açıklamalarda, Türkiye ile ABD arasında imzalanan SİA (Stratejik İşbirliği Antlaşması) olduğu, bunun yükümlülüğü doğrultusunda hareket edilmesi gerektiğine ağırlık veriliyordu. Düzenlenen basın toplantısında R. Leymen, sözlerini “Türkiye’nin güçlü olması bizim de

güçlü olmamızdır” biçiminde bitirerek, Türkiye’ye verilen görevin önem ve ağırlığını açıkça ifade etti.

ABD’nin, Türkiye’ye “Kürt meselesi” hakkında reçeteler sunması yeni değildir. Daha geçenlerde, Türk Dışişleri Bakanlığı ABD Kongresinden beş uzman üyeyi Türkiye’ye davet etti. Açık ki, ABD’nin uzaktan sunduğu reçeteler yetmiyordu. Bizzat, yerinde incelemeler yapmaları gerekiyordu. ABD’li senatörlerin ziyareti gününde Türk parlamentosunda “Kürt meselesi” tartışmaya açılmıştı. ABD’nin, “Kürt bölgesi” için hazırladığı senaryoda, Türk parlamentosu ile ABD Kongresi birlikte yol alıyorlardı. Özal-Evren başta olmak üzere, Nurettin Yılmaz’a kadar birçok figüran da senaryoda yerlerini aldılar. Asıl “aktörler” CIA ve ABD Kongre üyeleri idi, ki figüranlar rollerini tam oynamayınca bunlar devreye girdiler.

Bay Ronald Leymen, rolünüzü çok iyi oynuyorsunuz. Fakat, Kürdistan gerçeğini “azınlık meselesi”, “dil meselesi”, “otonomi” gibi modası geçmiş sorunlar olarak göstermenizi sadece biz değil, artık dünya kamuoyu da kabul etmiyor. Basının bu konudaki ilgisi ve sorulan sorulara yanıt vermeyişiniz de bunu açıkça gösterdi.

Sizin deyişinizle boşuna “Türkiye’ye baskı” yapmayın. Bu reçetelerinizle ne TC’yi içine girdiği çöküşten kurtarabilirsiniz, ne de Kürdistan halkını içine girdiği ulusal kurtuluş ve bağımsızlık sürecinden uzaklaştırabilirsiniz. Bugün Kürdistan halkı Partisine, Cephesine ve Ordusuna kavuşmuş, ulusal bağımsızlık düşüncesini kavramış ve bu yolda varını yoğunu ortaya koyarak savaşmaktadır. Ve zafere dek savaşacaktır.

Yunanistan’dan
Bir Yurtsever

Okuyucularımıza,

Berxwedan; tirajı, geniş alanları kapsayan dağıtım ağı ve okuyucularıyla arasında kurduğu sağlıklı ilişkiyle kitlesel yayın organı olma özelliğini daha da güçlendirmiştir.

Berxwedan, bu yönüyle amacına hizmet etmektedir. Fakat bu, halen önemli eksiklerimizin olmadığı anlamına gelmemektedir. Bu eksiklikleri her vesileyle okuyucularımıza açıklıyoruz. Eksikliklerimiz çeşitli de olsa, bir noktada toplayabiliriz: Zengin ulusal kurtuluş pratiğimizi yurtsever ve demokratik kitlemize yeterli düzeyde aktaramamak.

Eksikliğin de en önemli nedeni, okuyucularımızla olan ilişki bağımızı daha sıhhatli değerlendirememeden kaynaklanıyor. “Yurtseverlerin Kaleminden” başlığı altında her sayımızda okuyucularımıza sayfa ayırmış bulunuyoruz. Bu, okuyucularımızın katkısının sadece bu sayfayla sınırlı olduğu anlamına gelmemelidir. Okuyucularımız Kürdistan, Türkiye, Ortadoğu ve dünyanın diğer alanlarındaki siyasal gelişmelere ait değerlendirmeleri, şehitler üzerine yazıları, yorumları, kültür-sanat ürünleri ve eleştirileriyle gazetemizin yayınına daha fazla katılmalıdırlar. Okuyucularımız, gazetemize konu olabilecek her türlü belge ve haberi ulaştırmalı, daha etkin dağıtımında yer almalıdırlar.

Gazetemizin kolektif ulusal kurtuluşçu faaliyetine daha etkin katılım, her birimizin olanaklarını ve gücünü daha sıhhatli değerlendirmesine bağlı olup, bu gelişme, gazetemizin ulusal kurtuluşçu etkinliğini daha da artıracaktır.

Okuyucularımıza adres değişikliğimizi de bu vesileyle iletmek istiyoruz. Mektuplarınızı aşağıdaki adreslere bekliyoruz.

FEYKA-KURDISTAN	FEYKA-KURDISTAN
Postfach 15 31	Maxstr. 50-52
5300 Bonn 1	5300 Bonn 1

Kürdistan Bağımsızlığından Yana Olmak

Birakalım tarihlerde konuşulan ve yazılan savaşları, bizi sömüren devletlerle herhangi bir kişinin gururla “işte bu benim ülkem” dediğinde yüreğimiz sızlamıyor mu? Eğer yüreğimiz sızlamıyorsa o zaman kendimize “yurtseveriz” dememiz, kendimizi aldatmaktan başka bir şey değildir.

Bütün dünya devrimleri tarihinde, devrimler savaşılarak ve kan dökülerek olmuştur. O zaman “savaşmak erkenciliktir, halkı katliama götürür” demek sadece bir bahane ve palavracılıktır. Bu çok açıkça

yüreğin sızlamamasıdır; dolaşısıyla kaçkınlık ve halkı aldatmaktır.

Peki neden ülkemiz Kürdistan'ın bağımsızlığı için verilen mücadeleye karşı bu kadar anti-propagandalar yapıyor? Neden hiçbir çıkar gözetmeksizin büyük halk önderleri Mazlumlar, Hayriler, Kemaliler, Mahsumlar ve daha yüzlerce adsız kahraman şehit düşer de bir ses çıkmaz? Neden halkımıza yapılan binlerce senelik zulüm, sömürü, haksızlık ve gözyaşı için bir şey söylenmiyor da, bazı vatan ve devrim düş-

manı olanların ölümleri karşısında insancıl pozlara bürünüp, halkımızın tek temsilcileri (PKK-ERNK-ARGK) terörist ilan edilirler?

Yüreği sızlayanlar: Bu baylara hepimiz beraberce dur demeliyiz. Mücadelemiz bunları teşhir etti, siz de uyanınız.

Biz diyoruz ki, bu bayların halkımızı düşündükleri yok, bari ülkesi için savaşanları engellemeye çalışmasınlar. Bu konularından vazgeçmezlerse gün gelir yüreği sızlayanlar bunlardan hesap soracak.

İsveç/Sundsvall'dan Selim

list oldukları için mi, yoksa -ki doğrusu bu- özünü boşaltarak Kemalizme hizmet ettikleri için mi?

Aynı yayın organlarında, “Kürtler de aslında Türktürler nakaratlarıyla gerçekleri inkar edenler, artık Türkiye’de Kürt kökenli vatandaşların da yaşadığını söylemeye başladılar” diye yazıyor. Bu sözleri söyleyenler kadar, onların yaman takipçilerinin de kimler olduğu artık çok iyi biliniyor. Ama bunlar acaba sosyalşovenizmi inkar etmek için mi, yoksa tabanlarından sağladıkları geliri kaybetmemek için mi böyle çark ediyorlar? Bir tek Basel’de bile, halkı aldatarak sağladıkları parayı bölüşmek için birbirlerine düştükleri, yayın paralarını hısraltı ettikleri ve hatta halka ait bir arabaya el koydukları bugün sır değildir, tamamen su yüzüne çıkmıştır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, sapla-samanı birbirinden ayırtmış, her şeyi ayakları üstüne dikmiştir. Ortada duran gerçeklerden sonra, kendilerini ne kadar allayıp pullarlarsa pullasınlar, halkımızı aldatmaya güçleri yetmeyecektir.

— Kahrolsun sahtekarlık ve ikiyüzlülük!

— Yaşasın Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi!

Basel’dan M. A.

“Bizim için tek kurtuluş, vatan toprağı uğruna sonuna kadar savaşmaktır”

Emperyalist ülkelerin ve onların şakşakcısı olan sömürgeci Türk kapitalizminin gerçekten ürün aldığı yöntemlerden biri de mülteciliktir. Peki, emperyalizm ve sömürgecilik niçin mülteciliği geliştirmiştir? Bundan elde ettiği ürün nedir? Buna nasıl dur denilebilir?

Her şeyden önce, şanlı 15 Ağustos Atılımından sonra özellikle gençliği yozlaştırmaya yönelik yerlere karşı birçok eylemler yapıldı ve bunlar gerçekten de başarılı oldu. Böylece, sömürgeci Türk faşizminin Kürdistanlı gençler üzerinde oynadığı oyunlar da bozuldu ve gençlik gerçekten sersem halinden kurtulup kendine gelmeye başladı. Bunu gören sömürgeciler, bu sefer de göç politikasını yeni biçimler altında devreye soktular. Birçok genci ya Türkiye metropollerine ya da eline bir pasaport verip Avrupa’ya gönderdiler.

Dikkat edecek olursak, 15 Ağustos 1984 Atılımından sonra tüm emperyalist ülkelerde mültecilik genişledi. Yeni gelen Kürtlere ve diğerlerine oturumlar ve sahte belgeler verildi. Gerçekten de bu emperyalist ülkeler niçin “Kürtlere kucak açtı”, onları “bağırına bastı?” Elbette bu, onları çok sevdiğinden ya da kara kışlarına ve saçlarına hayranlığından ötürü değildir. Kürtlere “kucak açtı”, çünkü Kürdistan’da “ölü” bildikleri bir halk uyanıyor ve tüm dünyaya, “Ben ölmedim yaşıyorum ve yaşayacağım. Sizin gücünüz beni öldürmeye yetmez” diye haykırıyordu. İşte, bunu duyan emperyalistler bu halkı birbirinden ayırmak ve kendi akıllarınca Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini engellemek için Kürtlere adeta “gelin ben size yaşamadığınız bir hayat yaşatacağım, buna karşılık istediğimi de yapacaksınız” diye çağrı yaptı.

1980’lerde sömürgecilik onbinlerce PKK kadro, üye ve sempatanını Diyarbakır zindanlarına doldurdu. En barbar bir şekilde bunların üzerine saldırdı. Ondan sonra ise, “Diyarbakır zindanı PKK’nin bir okuludur” dedi. Şimdi ise, aynı şeyi mülteciler için söylüyor. Burada birkaç gerçek olayı aktarmak istiyorum.

Örneğin, ben 15 Ağustos öncesi pasaport almak için sömürgeci kuruma başvurduğumda tam ikibuçuk ay bekledim. Şimdi ise, yeni gelen birçok arkadaş iki saatte veya en geç bir gün içinde pasaport aldıklarını söylüyor.

Bakın, mülteci olan bir arkadaş ne diyor: “Pasaport aldığım zaman sömürgecilerin kolluk kuvvetleri bana ‘niçin pasaport alıyorsun ve gittiğin yerde ne yapacaksın?’ diye sordular. Ben de, ‘Avrupa’ya gideceğim ve orada iltica edeceğim’ dedim. Bunun üzerine, ‘İyi iyi git, eğer durumlar iyiye bize yaz biz de gelelim’ dediler.”

Başka bir arkadaşın yakınına ise, Avrupa’dan geri gön-

derdikleri için, “Allah belanı versin! İsveç’e gittin de doğru dürüst bir ifade veremedin ve tekrar geri döndün” diyorlar. Bundan çıkarılacak çok dersler var. Ama en önemlisi, sömürgecilerin, gençleri kendi ulusal-toplumsal kurtuluş mücadelelerinden uzaklaştırmak için başvurmadıkları hiçbir yöntemin kalmamış olmasıdır.

Bazı yerlerde de onların bu politikası gerçekten tuttu! Emperyalizmin kucacağına girerek bu ailenin çocuklarıymış gibi uslu uslu oturan reformist Kürt küçük-burjuva ve sosyal-şoven örgütlerin gördüğü işlev gerçekten de küçümsenecek cinsten değildir. Sömürgecilik Kürdistan’da “köy koruculuğu”nu geliştirdi. Bunlara her ay bir miktar para verdi ve bunun karşılığını da istedi. Bunun aynısı Avrupa’da da yaygındır. Bunlar da Avrupa’daki kravatlı köy korucularıdır. Emperyalizm de, bu beyleri getirdi, ev verdi, araba verdi, “çalışmayın ben size para da vereceğim, ayrıca eğlence de var, zaten devrimciliği de bıraktınız. Bunun karşılığında sizden ufak bir isteğimiz olacak: Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini veren PKK’ye karşı olacaksınız ve Kürdistan’da gelişen ulusal kurtuluş mücadelesini engelleyeceksiniz” dedi. Zaten bu bayların da isteği buydu. PKK’ye karşı düşmanca tavır almaları, emperyalizmin kolluk kuvvetleriyle birlikte yurtseverlere saldırmaları, TC’nin Avrupa uzantısı olan konsolosluk aracılığıyla yurtseverlere şantaj yapmaları ve çalışmaları, “daha erkendir”, “şartlar elverişli değil” vb. gibi sudan bahanelerle mücadeleyi engellemeleri sırf kendi çıkarları içindir. Bunları yapmasalar ve söylemeseler, babalarından nasıl harçlık isteyeceklerdi? Tabii ki babalarından daha fazla harçlık almak için birbirleriyle adeta yarış halindeler. Acaba bu insanlardan gerçekten Kürt halkına bir fayda gelir mi? Kuşkusuz ki hayır! Bunlara “Kürt” kelimesini bile yakıştıramıyorum. Bunlar olsa olsa emperyalizmin şakşakçıları ve peçete satıcıları olurlar.

Halkımızı anavatanımız olan Kürdistan’dan kopararak emperyalizmin bu yoz hayatına atıp bitirmek için uğraşan sömürgeci Türk faşizminin yüzüne tükürmek; bu yozlaştırıcı alanlarda bile ülke özlemleriyle yaşayan, Parti önderliğini yüceltmek; direniş şehitlerimizin yükselttikleri bayrağı Kürdistan’da dalgalandırmak; Diyarbakır zindanları gibi Avrupa’daki mülteci kamplarını da ERNK’nin bir kalesi haline getirip emperyalizme, sömürgeci Türk faşizmine ve onların sadık evlatları olan reformist Kürt küçük-burjuva ve sosyal-şoven örgütlerin yüzüne bir daha tükürmek için tüm gücümüzü sarfedelim!

Halil/Kopenhag

Kendi Geçmişini Unutan ve Tabanını Yalanlarla Avutmaya Çalışan Bir Örgütün İçyüzü

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişip güçlendiği bu dönemde, kendi tabanlarını oluşturan Kürdistanlı yurtseverleri, ortaya attıkları yalanlarla avutmaya çalışan bir gücün iç yüzünü ortaya koymak gerekir. 15 Ağustos şanlı atılımına “katliamdır” diye saldıran bu ne idüğü belirsiz örgütün; yani “Halkın Kurtuluşu”nun bugün kendi yayın organları olan “Devrimin Sesi” gazetesinin 28. sayısında attığı manşet ilginçtir: “*Kürt halkının kendi kaderini kendisinin tayin etmesini kayıtsız şartsız savunmak en acil görevidir.*”

Acaba bunlar; Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin öncü gücü PKK’nin 1980 döneminde yürüttüğü mücadelesinde, faşizmin bile el atmaya çekindiği bir ortamda kutsal direniş davasını Kürdistan halkına yaymaya çalışan ve adeta Partinin halka ulaştırıldığı ayaklı bir gazete rolünü oynayan yoldaşlarımızı kimlerin alçakça katlettiğini düşünmeden mi yazıyorlar? Yoksa, sosyal-şoven olduklarını kabul etmiyor veya geçmişin özeleştirisini mi veriyorlar? Elbette hayır!

Ben, Pazarcık yöresinden bir yurtseverim. Ve bunların Antep, Adıyaman ve Maraş alan-

larında Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve halkına karşı işledikleri suçları biliyorum. Hatta birtakım suçlarına tanık oldum.

Örneğin; ‘77’nin 1 Mayıs’ında Pazarcık’ın Davutlar köyünde yürüyüş yapıldı. Bu yürüyüşe yüzlerce dürüst Kürdistanlı yurtsever katıldı. Daha sonra yürüyüşe katılanların büyük çoğunluğu tutuklandı, işkence tezgahlarından geçirildi. Nedeni, yürüyüş sırasında Halkın Kurtuluşçularının çektiği resimlerin, yine kendileri tarafından TC’nin subay ve askerlerine teslim edilmesi idi. Yaptıkları yetmiyormuş gibi, bir de yurtsever insanların ailelerine göz dikmeye kadar ipleri götürdüler işi. Bir Serxwebûn sempatanına bile düşmanca yaklaşarak, saldırmak için fırsat kolladılar. Acaba, bunları yapanlar, onlar değil miydi?

Bir de utanmadan devrimcilikten, enternasyonalizmden söz ediyorlar. Onlara büyük usta Marks’ın “*Ezilen ulus özgür olmadan, ezen ulus özgür olamaz*” sözünü hatırlatmak gerekir. Gerçi, bu sözü onlar da kullanıyorlar ama, acaba gerçekten enternasyona-

İngiliz Emperyalizminin Kürdistan Politikası

İngiliz emperyalizminin ilgi alanlarından biri de Kürdistan oldu. Kürdistan'ın insan potansiyeli, tahılı, petrolü, Dicle ve Fırat'ın suyu ile stratejik konumu önemliydi.

Kürdistan ilk defa 1878 **Berlin Konferansı**'nda emperyalistlerin gündemine gelir. 1877-78 Osmanlı-Rus savaşı, Kürdistan'ın denetimini gündemleştirir. Konferans sonrası, "4 Haziran 1878 antlaşmasına göre Kıbrıs, İngiltere'ye bırakılır. İngiltere de Türkiye'nin doğu kesimlerinin (Kürdistan'ın y.n.) imparatorluğa bağlı toprak bütünlüğü güvencesini verir" (A.D. Novıçev, Osmanlı İmparatorluğunun Yarı-Sömürgeleşmesi.)

Bu tarihle, İngiliz misyonerleri Kürdistan'a doldular. Kürdistan'a demiryollarının döşenmesi, petrolün çıkarılması, şehirlerin ulaşımına göre düzenlenmesi ve tahılın pazarlanması alanlarına en fazla İngiltere el attı.

1914-18 Emperyalist Paylaşım Savaşı, Osmanlı İmparatorluğunun dağılması ile sonuçlandı. Kürdistan dörde bölündü. Güney Kürdistan'ın büyük parçasını İngiltere, küçük parçasını da Fransa işgal etti. Fransa ile kemalist Türk devleti, 1921 Ankara Antlaşması ile Kürdistan'ın statüsü üzerinde anlaştılar.

Türkiye'nin İstanbul kentini işgalinde bulunduran İngiltere ile kemalist Türk burjuvazisi arasında Kürdistan üzerinde çelişkiler doğdu. İngiltere, SSCB'ne karşı bir Kafkas federasyonu kurmak istiyordu. 1920, **Ağustos Sevr Antlaşması** ile Mandater Ermenistan ve Kürdistan'ın kurulması hedeflendi. Kemalist burjuvazi üstün gelince bu plan hayata geçmedi.

Planın hayata geçmeyişinin en önemli nedeni emperyalist devletler arasındaki çelişkiler oldu. Çünkü, kemalist burjuvazi emperyalistlere istedikleri tavizleri veriyordu.

21 Kasım 1922-24 Temmuz 1923 arasında yapılan **Lozan Konferansı**'nda Türk devleti ve İngiliz emperyalizmi Kürdistan'ın statüsü üzerinde anlaştılar. TC, emperyalizme her türlü ekonomik ve siyasal tavizi verdi. İngiltere ile TC arasında ihtilaflı kalan sorun **Musul sorunu** oldu. TC, Musul ve Güney Kürdistan parçasını istiyordu. İngiltere ise galip taraf olduğunu ileri sürerek bu parçada hakkı olduğunu belirtiyor ve oluşturduğu kukla Arap yönetimi ile 99 yıllık petrol işletme imtiyazını alıyordu.

1925 Şeyh Sait ayaklanması, iki devleti anlaşmaya götürür. Ayaklanmayı bastırmak için Türk devleti, İngiltere ve Fransız emperyalistleri askeri işbirliği yaparlar. İki devletin korkusu da örgütlenecek bir Kürdistan'dı. Ayaklanma bu gerçeği ortaya çıkarmıştı. Türk devleti, İngiltere'nin denetimindeki Musul'un bağımsız Kürdistan fikrine temel oluşturacağından korkuyordu.

1926 **Bağdat Antlaşması** ile Musul, İngiltere'ye bırakıldı. İki devlet, hiçbir parçada Kürdistan'a özerklik dahi tanınmaması üzerine anlaştılar. O günden bu yana Türk devleti, sadece Kuzey-Batı Kürdistan'da değil, diğer Kürdistan parçalarında da Kürdistan halkının geleceğine müdahale etme hakkını kendinde gördü.

İngiliz emperyalizmi, Güney Kürdistan'da Türk devletinden geri kalmayan bir sömürgeci terör estirdi. 1918-30 yılları arasında olan Şeyh Mahmut Berzanci önderliğindeki Kürt halk direnmesini bastırdı. İngiliz ordusu Asuri ve Arap halkını milis birlikleri halinde örgütleyerek Kürt halkına saldırttı. Böylece Kürt, Asuri ve Arap halkları arasında ayrılık yarattı. 1921, 23 Ağustos'unda Kral Faysal'a taç giydirdi. Arap ve İngiliz egemenliğini kabul etmeyen Kürt halkına karşı, R.A.F. (Kraliyet Hava Kuvvetleri) 250 kg'lık bombaları kullandılar. 1930'da İngiltere'nin kanatları arasında Arap ordusu, Süleymaniye'de Kürt halkına karşı katliam yaptı. Aynı yıl, İngiliz R.A.F. güçleri Barzani mıntıkasında 80 Kürt köyünü bombaladılar.

İngiliz emperyalizmi, Doğu Kürdistan'ı egemenliğinde tutan İran'ın başlıca koruyucusu oldu. 1925-40 dönemi ayaklanmalarına karşı İran, Irak ve Türk devleti arasındaki siyasi ve askeri işbirliğinin başlıca mimarı İngiltere oldu. İngiliz emperyalizmi, 1937'de **Türkiye, İran, Irak'ı Sadabad Pakı**'nda birleştirdi. Pakt, SSCB ve Kürt halkına karşı kuruldu.

1938'de Münih Konferansında İngiltere ve Fransa, Türk ordusunu SSCB'ne saldırtma karşılığında Hatay'ı kendisine verdiler. 1956 Kanal savaşında TC, Arap halklarına karşı İngiltere, Fransa ve İsrail'i tuttu. Suriye'yi tehdit etti. TC, 1926 Bağdat Antlaşması maddelerine dayanarak 1958'de Irak'a müdahaleye hazırlandı. Gerekçe de Güney Kürdistan'a özerklik verilebileceği idi. 1961-75 direnmesi boyunca TC ve İngiltere, Irak rejimi ile işbirliği yaptılar.

1946'yla İngiltere TC'nin hamiliğini ABD emperyalizmine bıraktı. Fakat TC'ye desteğine devam etti. 1971 Türk faşist ordu darbesini ilk tanıyan devlet İngiltere oldu.

İngiltere'nin Türkiye'ye ilgisi daha çok siyasi ve askeridir. İngiltere, eskisi gibi olmamak koşuluyla yine de bölge sömürgeci devletleri üzerinde etkindir. İran-Irak savaşının girdiği çıkmaz, mevcut aşamasının yol açtığı alternatifler ve gündemdeki Kürdistan ulusal kurtuluş ayaklanması, İngiltere'yi doğrudan ilgilendirmektedir.

İngiliz emperyalizmi, Güney Kürdistan'da kaldığı 1916-1940 yılları süresince Kürdistan egemen kesimlerini ve aydınlarını etkiledi. Bugün bile Güney Kürdistan otonom güçlerinin belli kanatları üzerinde İngiltere'nin etkinliği vardır. İngiliz emperyalizminin diğer emperyalist devletlerin aksine oluşturduğu (açık olarak) **Kürdistan bölümü** vardır.

TC, Kıbrıs'a müdahale ederken, İngiliz hükümetine başvurdu. TC, zorlandığı Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi karşısında yine aynı güçlere başvurmaktadır. TC'nin hazırlıkları açıktır. İşgal provoları yapıyor. Sınır gücü yığıyor. Türk Başbakanı Bağdat'ı ziyaret ediyor. Güney Kürdistan'ın işgal planı üzerine Türk ordu yetkilileri ve politikacıları yarışıyor. Basın bu yönlü haberler ve yorumlarla dolu.

TC'nin hazırlıklarının en yoğun olduğu bir dönemde İngiliz Başbakanı Thatcher'in Ankara'ya geliş birçok gerçeği su yüzüne çıkarmaktadır. Gezi, iki emperyalist gücün Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik saldırı, katliam ve yeni işgallerine destek, bir yerde planlanma anlamı taşımaktadır.

Aksi durumda, İngiliz başbakanının Türk faşist yönetimini ziyaret etmesinin başka bir gerekçesi olamaz.

İngiliz Başbakanından Faşist Türk Rejimine Destek Ziyareti

döktürüldü, insanlar Thatcher'ın elini öpmeye sıralara kondu.

İki ülke başbakanları ve heyetleri beş konuyu görüştüler:

1. İki ülke arasındaki ticaret hacminin büyütülmesi. İngiliz Başbakanın programında ikinci boğaz köprüsü ekspres yollarının yapımı ve üçüncü boğaz köprüsü gibi büyük ihaleler vardı. İngiliz **TWEEK Konsorsiyomu**, bu ihalelere adaydı. Nitekim Thatcher, 240 milyon dolarlık Beşiktaş-Samatya yolu ihalesini ilk elde imzaladı. TRT için yeni dalga vericileri ihalesine de İngiliz **Morconi** şirketi talipti.

2. Türkiye'nin AET'ye girişi ve uyum antlaşmasına ilişkindi. İngiliz Başbakanı, uyum için komisyon çalışmalarında Türk hükümetinden yana tutum alacağını söyleyerek, AET'nin ortak görüşünü açıkladı.

3. Kıbrıs konusu: Kıbrıs'ın garantörlerinden olan İngiltere'nin bundan sonraki rolünü Thatcher şöyle açıkladı: İngiliz hükümeti federal anayasalı tek bir Kıbrıs'tan yanadır. İngiltere, Birleşmiş Milletler gözetiminde iki toplum liderlerinin görüşmelere başlamasını istemektedir. Bu, önceki İngiliz tutumunun devamı sayılmaktadır.

4. Askeri işbirliği konusu: İngiliz Başbakanı savaş alanı telsizleri, F-16'lar için elektronik sistem, alçak irtifa hava savunma silahları, tornada savaş

uçakları, Rapier füzeleri, helikopterler vb. projelerle geldi. İki ülke heyetleri arasındaki görüşmeler bu madde de odaklaştı. Sonuçlar basına yansıtılmadı. Thatcher, NATO'nun yeni nükleer 'caydırıcılık' politikası doğrultusunda Türk ordusunun acilen modernleştirilmesi gerektiğini de söyledi.

5. İran-Irak savaşı ve Kürdistan sorunu: Thatcher, "Türkiye, bölgedeki kanlı tartışmaları sözümlenebilecek tek ülkedir" açıklamasını yaparak, Türk ordusunun saldırgan konumu ve işgalci hazırlıklarını onayladığını belirtmiş oldu.

Uşak, uşaktı. Emperyalizme bağımlılık ve emperyalizmin kulluğu sömürgeci rejimin yetkililerini kılıktan kılığa sokuyordu. Daha 1920'de savaş içindeki İngiltere'ye SSCB'ne karşı savunma siperi olan aynı Türk devleti sözcüleri değilmiydi. 1923 Lozan'da İsmet İnönü, Lord Curzon'a Kerkük'ün Türklere bırakılması karşılığında Suriye'yi işgal edip İngiltere'ye vermeyi teklif, 1938'de Türk devleti, SSCB'ne karşı İngiltere'yle askeri ve siyasi alanlarda bloklaşın. 1943'te Türk Devlet Başkanı İsmet İnönü, fiilen İngiltere'ye Türk ordusunun Kafkaslardan Sovyetlere saldırmasını önerir. 1943'te Churchill buyurunca Türk devleti 1945'te Hitler Almanyasına göstermelik savaş açtı.

İki Cellat Bağdat'ta Buluştu

Bütün dünya Irak devletinin binlerce Kürt insanını zehirli gazla katletmesini protesto ederken, faşist Türk hükümetinin Başbakanı Turgut Özal, Bağdat'a giderek Saddam Hüseyin'le görüştü.

Türkiye'de de muhalif burjuva politikacılarının eleştirdiği gezinin gerçekleştirildiği dönem ve koşullar gözönüne alınınca, gezinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı acil önlemleri hedeflediği gerçeği ortaya çıkar.

Irak, İran sınırına yakın Kürt şehirlerine zehirli gaz bombaları yağdırmış ve bütün dünya bu vahşeti lanetledi. İran, Irak sınırlarından içeriye epey girmiş, Süleymaniye ve Kerkük'ü top atışlarıyla tehdit ediyor. Kürt ulusal sorunu canlı, dünya tartışıyor. ABD, Türk ordusuna şimdi tam zamanı diyor.

Faşist devletin başbakanı tam böylesi koşulların biraraya geldiği bir dönemde Bağdat'a gidiyor. Hem de yalnız başına değil. Özal, Bağdat'a uçarken Türk ordu birlikleri de sınıra yığılıyor. Emperyalizmin köpeği, Yavuz Selimcilğe soyunuyor.

T. Özal, Ankara'dan ayrılmadan Kenan Evren ve Genelkurmaylık yetkilileriyle toplantı yapıyor. T. Özal, ordunun da onayını alarak gidiyor.

Gezi bir savaş gezisi. İki rejim arasında ekonomik ilişkiler çok sıkı. Türkiye, kredili satış yapıyor. Veriyor, karşılığında petrol alıyor. Irak, borçlarını ödeyemiyor. Bunlar görüşme konusu yapılıyor. Ancak Irak Petrol Bakanının dediği gibi, bunlar hiç önemli olmuyor.

Asıl hayati sorun, Kürdistan sorunu, Kerkük petrolü ve Körfez savaşı oluyor. T. Özal, Saddam Hüseyin'den rapor almaya gitti. Durumu görüştüler ve gelişmeyi nasıl durduracaklarını, askeri işbirliğini nasıl arttıracaklarının değerlendirdiler.

T. Özal'la beraber gazetici olarak Bağdat'a giden Yalçın Doğan, 4 Nisan tarihli Cumhuriyet'te görüşmelerin en önemli konusunu şöyle yazdı. "İlki Kürtlerle ilgili. Bağdat bu konuda Türkiye'yi bilgili kılıyor." Irak yetkilileri Türk heyetiyle askeri durumu ve olasılıkları değerlendir-

Halkımıza Zehirli Gaz Bombaları Yağdıran Bir Caninin İtirafı

Kürt köylerini bombalarken uçağı düşürülen ve İran'da esir tutulan Iraklı pilot **Ahmet Shaker**, kendisiyle görüşen basın muhabirlerine katliamla ilgili olarak şunları söyledi:

"Biz bir Müslüman ülkeyiz. İslama göre düşmanı öldürmek isniyorsanız ona acı çekirmeden en kısa yoldan öldürmek gerekir. Peygamberimizin, 'öldürmek istediğin zaman basit ve kısa yolla acı çekirmeden öldür, işkence

1956'da uşak uşaklığını tekrarladı. Uşaklık 1958'de yenilendi, **Harald Macmill** (1958), Türkiye'yi ziyaret eden ilk İngiliz Başbakanı oldu Ziyaret, Irak'taki Arap burjuva Baas iktidarının başa geçmesine denk düşüyordu. Türk ordusu, Irak'ı işgale yeltendi. Karşısına SSCB engeli dikildi.

Şimdi de ziyaretin gerçekleştirildiği dönem ilginç. Thatcher'e müzeler gezdirildiği halde, o bunları görmek bile istemeyecektir. İngiliz gazetelerinin yazdığı gibi, Thatcher cami, kilise ve müzeleri değil, fabrikaları gezmekten hoşlanıyor.

Gezisi süresince Thatcher, Türkiye ve Kürdistan'da insan haklarının çiğnenmesinden bahsetmedi bile. Thatcher, enfasyonla mücadele için T. Özal'a kamu sektörüne ve kamuya (hal-ka) yönelmesini salık verdi. İngiliz **Daily Telegraph** gazetesi, "Thatcher'in gezisinin büyük savunma anlaşmalarına destek olduğunu ve milyonlarca sterlinlik antlaşmaların imzalandığını" yazdı.

Gezi, faşist rejime destek karakteri taşımaktadır. Gezinin T. Özal'ın Bağdat ziyareti sonrasına, K Evren'in Kuveyt ziyareti öncesine, ABD heyetlerinin Ankara'ya dolmasına ve Türk ordusunun sınıra güç yığmasına denk düşmesi, gezi üzerindeki sis perdelerini kaldırmaktadır.

diriyor, İran'ın mevcut durumda Kerkük'ü düşüremeyeceği, Kürtlerin de daha fazla ilerleyemeyeceği sonucuna varılıyor. Bunlar basına yansıyanlar. Türk tarafı, Saddam'ı uyarıyor, şansa yer bırakmak istemiyor, durumunda ordunun hazır olduğunu söylüyor. Muhtemelen var olan antlaşmalardan ayrı olarak ortak askeri planlamalar geliştirildi. Ziyaretin bu yönü gizleniyor.

İki sömürgeci devletin liderleri halkımızın kanı üzerine kadeh tokuşturdular. Dünya, bu canileri ibretle izliyor.

Gezi öncesi İran'ın Ankara Büyükelçisi Mottaki, hükümeti adına Türk Dışişleri Bakanlığı'na şu protesto mesajını verdi: "Halepçe'deki katliamdan sonra, yörenin üzerinden geçerek Saddam'ın elini sıkacak ilk yabancı devlet lideri, Özal olacaktır."

Gezinin hemen öncesi ABD'nin Ankara Büyükelçiliği, Türk hükümet ve askeri yetkilileriyle görüşerek, Türk basınının açıkladığı şekliyle "yeni bir Kerkük planı" sundu.

Faşist-sömürgeci devlet sonunu getirecek maceraya adım atıp atmama kararsızlığını yaşıyor.

yapma' diye bir hadisi var. Kurbanları bu nedenle bıçağı bileyip acı çektiirmeden öldürüyoruz, si- liyoruz. Bu bomba insanlar için yasaklanmıştır."

Meğer faşit Saddam rejiminin canileri acı çektiirmemek için insanlarımızın zehirli kimyasal bombalarıyla öldürüyorlar. Hitler'in doktorları da kurbanlarını 'acı çekmesin' diye vücutlarına enjekte ettikleri zehir dolu iğnelerle öldürüyorlardı.

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Osmanlı-Rus savaşında Dersim

1916 yılında Ruslar iki koldan genel saldırıya geçerler. Birinci kol, Tercan, Mamahatun, Sansa ve Kemah üzerinden, ikinci kol da Palandöken, Muş ve Kiğı üzerinden hareket eder. Türk ordu kurmayları şaşkın, çaresizlik içinde kalırlar. Tek ümitleri Dersimlilerin Ruslara karşı savaşa girmesidir. Türk ordu komutanı Ahmet İzzet Paşa binbir hile ve desise ile Dersimliler arasında heyecan yaratır. Bu heyecan Dersimlilerin Türk ordusu saflarında Ruslara karşı savaşa girmelerine neden olur. Hala dillerde birer destan olarak dolaşan kahramanlıklara rağmen, Dersimliler bu savaşta büyük zarar gördüler. Savaş nedeniyle Pülümür cephesinden Çarekan aşireti Batı Dersim'e, Kiğı cephesinden Kârir ve Hormek aşiretleri de Mazgirt ve Çarsacak mıntikalarına göçe mecbur kaldılar.

Dersimlilerin Ruslara karşı Türk ordusu saflarında savaşa girmesinde Türk ordu kumandanlarının hile ve tahrikleri yanında, en büyük etken Rus ordusunun Mamahatun, Sansa ve Lolan Deresi gibi Dersim Kürtlerinin meskûn olduğu bölgelere girmesidir. Yine de Dersim aşiret kuvvetleri bu savaşta, Türk generallerinin komutasını kabul etmemiş, müstakil bir cephe ve komutanlık oluşturmuşlardır. Rus ordusu, Dersim yönünde harekattan vazgeçip Kelkit, Bayburt istikametinden Çardaklı boğazına yönelince, Dersimliler de Ruslara karşı savaşmaktan vazgeçerek, bu savaşta uğradıkları zararın intikamını almak amacıyla Türk ordu birliklerinesaldırırlar. Ahmet İzzet Paşa yerine ordu komutanlığına tayin edilen Vehip Paşa'nın hile ve yalvarmaları sonuç vermez. Ovacık aşiret kuvvetleri ve Rus orduları önünden Peterik'ten Erzincan'a, oradan da Suşehri'ne doğru kaçar. 28. ve 36. fırkaların yolunu Kemah boğazında keserek, subaylarını imha eder, eratin da silahlarını alarak serbest bırakırlar.

Türk Savaş Tarihi ve İnkılap Tarihi dışında hangi kaynağa bakarsak bakalım, o dönem, bu cephede önde görünen Türk komutanları Ahmet İzzet Paşa, Kazım Karabekir ve Vehip Paşalardır. Ama Türk harp tarihine bakarsanız Mustafa Kemal yine en önde. Zaferden zafere koşuyor. Oysa 16'ncı Kolordu Komutanı olan Mustafa Kemal, Muş cephesinde Hamidiye Alayları'nın büyük desteğine rağmen Ruslara karşı ağır bir yenilgiye uğruyor.

Tarih açıkça kanıtlamıştır ki, hiçbir istilacı güç, Türk kadar zalim ve tahripkar olmamıştır. 1916 yılında Rus ordusu-na karşı savaşta yer alan Dersim-Pülümür yolu üzerinde, Pülümür'e 5 km mesafede eski adıyla Abirga'da oturan yaşlı **Kazi Dayı** ile 1958 yılında konuşmuştum. Yine Rus işgalini yaşamış, hayatında sigara ve çay içmemiş, Lolan Deresi'nin cennet tabiatıyla haşır-neşir olmuş, doksan yaşına rağmen sağlıklı, dimdik duran, Türk yönetimine karşı derin bir kını olan **Ali Amca** ile 1976 yılında görüşmüştüm. Her ikisinin bana anlattıklarına göre, Rus orduları işgale uğrayan Dersim halkına çok insancıl davranmışlar.

Tarihten Günümüze Dersim

Av. Hüseyin YILDIRIM

Halka yiyecek yardımı yapılmış, tarlada ve harmanda halka yardımcı olmuşlardır. Rus ordu komutanları sık sık halk ile görüşüp şikayetlerini dinlemiş, ihtiyaçlarını tespit etmişlerdir. Ali Amca bana bunları anlatırken sık sık Türk ordusunun uygulamaları ile mukayese ederek Türklere karşı nefretini dile getiriyordu.

Dersim Kürtlerinin Rus ve Ermenilerle görüşmeleri ve sonuçları

1915 Ermeni soykırımından kaçabilen çok sayıda Ermeni, Dersim'e sığınmıştı. Dersim halkı kendisine sığınan Ermenilere kucak açmış, kendilerine ev, barınak vermişti. Ticaret ve zanaatla uğraşan Ermeniler kısa zamanda zengin olmuş, 1938 yılına kadar en küçük bir baskı görmeden milliyet ve inançlarını muhafaza etmişlerdir. 1938 Dersim direnişi ardından Dersim halkı ile beraber Ermenilerin çoğunluğu da katliama uğradı. Katliamdan kurtulabilenler küçük azınlıkları da Batı Anadolu'ya sürgün edildiler. 1950'lerde Dersim'e geri dönüşlerine izin verildi, ama Türkleşmiş ve islamlaşmış olarak.

Erzincan'da bulunan Rus generali Lahof ile Ermeni Gö-nüllü Alay Komutanı Murat Paşa, Dersim Kürtlerinin Ermenilere gösterdikleri yakın ilgiyi dikkate alarak Dersimlilerle işbirliği yapmak isterler. Bu amaçla Dersimlilere haber gönderirler. Bu çağrı üzerine, Türk ordusunda subay olan ve bir Kürt yurtsevri olan **Musta Vefa** taburu ile birlikte Erzincan'da Ruslara iltihak eder. **Koçgirili Alişer** de Erzincan'a gider, Rus ve Ermenilerle müzakerelere başlar. Alişer, Rus subayları ile birlikte Koçgiri mıntikasına dönerek Kürt aşiret reislerinden Alişan ile **Haydar**'la görüşerek takip edilecek hareket tarzını kesin karara bağlamak ister. Görüşmelerden haberdar olan Türk 3'üncü Ordu Komutanı Vehip Paşa, Koçgirili Alişan ve Haydar'ı Türk ordu merkezinde göz hapsine alır.

Alişer'in amacı, Koçgiri, Dersim aşiret kuvvetlerini birleştirerek Erzincan-Sivas hatında bulunan Türk ordu birliklerini Kürdistan hududu dışına kovduktan sonra Kürdistan bağımsızlığını ilan etmektir. Ancak bu planın tatbikinde kilit rol oynayabilecek, özellikle Koçgiri aşiret kuvvetleri ile Dersim aşiret kuvvetlerinin birleşmesini sağlayabilecek olan Alişan ve Haydar Beylerin Türk ordu

merkezinde göz hapsinde bulunmaları planın ertelenmesine neden olur. Alişer Erzincan'dan Sivas'a doğru ilerlemekte olan Rus ordusunun alacağı sonucu beklemek üzere, Kürt temsilcisi sıfatıyla Erzincan'a gider, orada çalışmalarını sürdürür.

Bu dönemde Kürdistan'ın geniş bir toprak parçası Dersim Kürtlerinin hakimiyeti altındadır. Rus-Ermeni ve Kürtler arasındaki müzakereler bu alanda devam eder. Erzincan'ın Ruslar tarafından işgalinden oluşan küçük bir askeri birlik, Dersim Kürtlerinin izin ve yardımlarıyla Munzur dağılarını aşarak Ovacık merkezine, oradan Koçan mıntikasına geçerek Koç ve Şemkan aşiretleri ile müzakerelerde bulunmuş ve önemli kararlar almışlardır. Tarafların temsilcileri Abasan aşiret merkezi olan **Girlevik** köyünde bir araya gelerek görüşmeleri sürdürmüşlerdir. Bu görüşme ve gelişmelerden haberdar olan saltanat hükümeti ve Türk ordu merkezleri büyük bir telaş ve paniğe kapılmışlardır. Bu gelişmelere paralel olarak, Ovacık aşiret kuvvetleri Erzincan yöresindeki Kürt köylerini de hakimiyetleri altına alarak Ovacık merkezindeki Türk hükümet memurlarını kovmuş, Erzincan'a bağlı **Kürt Hükümeti**'ni ilan etmişlerdi. Rus ve Ermeni temsilcileri de Kürt Hükümeti'ni tanıdıklarını belirtmişlerdi.

Kürdistan adına önemli gelişmelerin olduğu, büyük fırsatların doğduğu bu dönemde ihanetin çirkef yüzünü yine görüyoruz. Türklerin maşası Hamidiye Alayları, Rus ve Ermeni kuvvetlerine karşı intihar savaşlarına hız verirler. Sonuçta çoğunluğu bu savaşta telef olur, mal varlıkları Türk subayları tarafından yağma edilir. Çolukçocukları da aç, susuz, perişan bir halde Orta Anadolu'ya, batıya sürgün edilirler.

1917 Büyük Ekim Devrimi'nden sonra Rus orduları kısa zamanda hızla geri çekilmiş, yalnız kalan Ermeni kuvvetleri yeni tedbirler almak zorunda kalmışlardır. Bu amaçla Ermenilerle Dersim Kürtleri arasında yeniden görüşmeler başlamıştı. Ne var ki daha önceki görüşmelerde Kürtlerle Ermeniler arasında denge rolünü oynayan Rus generali Lahof, 1918 yılı başında Rusya'ya dönmüştü. Bu konuda kendisini rahat hisseden Ermeni temsilcisi Murat Paşa, büyüklük kompleksine kapılarak Erme-

ni-Kürt görüşmelerinde kabul edilemez projeler ileri sürüyordu. Murat Paşa, **Bağımsız Kürdistan** düşüncesine yanaşmamış, sadece Büyük Ermenistan hayalini müzakere konusu yapmıştır. Buna sert tepki gösteren Alişer, görüşmeyi keserek Batı Dersim'e döner.

Ermeni temsilcisi bir kez de Doğu Dersim aşiret reislerini Erzincan'a davet ederek müzakereye oturur. Murat Paşa, bu görüşmede esnek görünmeye çalışmış, tüm savaş malzeme ve ihtiyaçlarının Ermeni komitesince karşılanacağını, kendi komutası altında Dersim'de kuvvetli bir savaş gücünün örgütlendirileceğini ve derhal müsterek bir Ermenistan-Kürdistan'ın bağımsızlığını ilan edeceğini açıklamış, fakat hemen ardından tüm idareyi elinde tutacağını ileri sürerek ard niyetini ortaya koymuştur. Doğu Dersim aşiret reisleri dahi Murat Paşa'nın ard niyetçi görüşlerini reddederek geri dönmüşlerdir.

Dersim Kürtlerinin direnişçi geleneğine rağmen politikasızlık ve örgütsüzlük bu dönemin hata ve başarısızlıklarına damgasını vurur. Nitekim Ermenilerle görüşmelerin olumsuz sonuçlanmasından sonra Alişer dahil bazı Dersim aşiret reislerini bu kez Türk ordu merkezinde görüyoruz. Üçüncü Ordu Komutanı Vehip Paşa, Alişer'in Ruslarla görüşmelerini engellemek, Türk isteklerini Dersim Kürtlerine kabul ettirmek için Ermeni-Kürt görüşmelerinin kesilmesini fırsat bilerek Alişer ile Ovacık aşiret reislerini üçüncü ordu merkezi Suşehri'ne davet eder. Vehip Paşa, Alişer ile Ovacık aşiret reislerine büyük iltifat gösterir, kıymetli hediyeler verir, uzun uzun dil dökerek müslümanlıktan, Türk ve Kürtlerin kardeşliğinden bahseder, "iyi niyetinin" kanıtı olarak da göz hapsinde tuttuğu Koçgirili Alişan ve Haydar'ı serbest bırakır. Alişer'in ordu merkezi Suşehri'nde kalması halinde memnunluk duyacağını belirtir. Ancak Alişer, Vehip Paşa'nın vaadlerine güvenmez. Aşiret reisleri ile birlikte Ovacık'a döner.

Ovacık aşiret reisleriyle Alişer'in Vehip Paşa ile görüşmeleri, Ermeni kuvvetleri komutanı Murat Paşa'yı telaşa düşürür. Murat Paşa, makul tekliflerle anlaşma yolunu seçmesi gerekirken, Kürt düşmanı bir politika izlemeye başlar, Kürtler aleyhine konferanslar verir. Ermeni çeteleri Kürt köylerine hakarete başlarlar. Dersim Kürtleri de aynı hata içine girerler.

Erzincan havalisindeki Kürt köylerini koruma amacıyla Erzincan'a kuvvet gönderirler, Ermenilere karşı cephe alırlar. Ermeniler Erzincan yöresindeki Kürt köylerini yağma ederler. Ahaliyi katlederler.

Türkler bu fırsatı kaçırmazlar. Dağılmak üzere olan ordularını güçlendirmek için Dersim Kürtlerinden büyük çapta milis alaylarını oluşturmaya çalışırlar. Palu cephesinde bulunan Ali İhsan Paşa bu amaçla Hasan Lütfi adındaki binbaşığı Doğu Dersim'e, Halit adında başka bir subayı Batı Dersim'e gönderir. Bunlar tatlı dil dökerek, para vererek halkı teşkilatlandırırırlar. Kazım Karabekir ordusuna yardım amacıyla büyük kuvvet gönderirler.

Hiç şüphe yok ki Ermeni ve Dersim Kürtlerinin karşılıklı bu tutumları, iki halkın çıkarına doğmuş olan tarihi bir fırsatın heba edilmesi anlamına gelmektedir. Murat Paşa'nın düşmanca tutumuna rağmen, Dersim Kürtlerinin, Ermenilerle diyalog aramaları gerekirken, hatalı bir tutumla Ermenilere karşı savaşı tercih ederler. Dersim Kürtlerinin bu hatalı tutumunda bazı yanlış hesapların etkisi de vardır. Bir kısım Dersimli aşiret reisine göre, "Ruslar çekilmiş, Ermeniler yenilmek üzeredir, bir yerden yenilgileri kaçınılmazdır. Bu nedenle Türklerden yana görünmek, gelecek açısından önemlidir. Üstelik Türkler, aşiret reislerine bol ücret dağıtıyorlardı."

Seyit Rıza, ilerideki tehlikeyi gördüğünden bu oportünist düşünceye karşı durur. Ermenilerle anlaşma sağlanamadığına göre, Dersim için en doğru tutumun tarafsızlık olduğunu ileri sürer. Birçok aşiret reisi de Seyit Rıza'nın görüşlerine katılıyordu. Ali İhsan Paşa'nın alana gönderdiği komutan Halit ve bazı aşiret reislerinin çabaları sonuç vermiyordu. Fakat Ermeni çetelerinin dağlarda Kürt kadınlarına sataşmaları ve Erzincan köylerinde Kürt köylülerini katletmeleri Seyit Rıza'nın sabrını taşııyordu.

Seyit Rıza, Ovacık aşiretlerini birleştirerek Şubat 1918'de Erzincan'a girer. Oradan Kazım Karabekir'den önce Erzurum'a varır. Seyit Rıza dönüş hazırlığı yaparken, yanındaki Türk komutanı, "Seydim Kazım Karabekir Paşa'yı beklemeyecek misiniz?" diye sorar. Seyit Rıza cevaben, "Hayır. Ben Kürdistan toprağında Kürt halkının namusunu korumak için savaştım. Türklerin hesabına savaşmadım" der ve Kazım Karabekir'le görüşmeden Dersim'e döner.

Ermeniler, Erzincan ve Erzurum'dan atıldıktan sonra, Dersim aşiret kuvvetleri Dersim'e geri dönmüşlerdi. Çok geçmeden aldandıklarını anlayan Ovacık aşiretleri Türk ordu birliklerine tekrar saldırırlar. Türkler kurnazca bir planla 1919 yılında **Cıbranlı Halit Bey** komutasında Kürt aşiret alayını Dersim'e gönderir. Dersimliler Cıbranlı Halit Bey'e büyük saygı gösterirler. Alay hiçbir zorlukla karşılaşmadan Ovacık'a yerleşir. Türkler, Kürt alayı sayesinde Ovacık'ta tekrar kaymakamlık teşkilatını kurarlar. Teşkilat tamamlanınca Cıbranlı Halit Bey'in daha fazla Dersim'de kalmasını mahsurlu görerek, Kürt alayını geri çekerler.

DEVAMIGELECEK SAYIDA

PANAMA:

ABD Hükümeti, Honduras'tan sonra Panama'ya da Asker Gönderdi

1.300 ABD komandosu 26 helikopterle Panama'ya indirildi. Bu ek kuvvetlerle ABD'nin Panama'daki asker sayısı 10.000'i geçiyor. Altıncı haftasını dolduran Panama bunalımı, adaya ek ABD birliklerinin yollanmasıyla yeni bir aşamaya girdi.

Yönetimi elinde tutan General Manuel Noriega, 27 Şubat'ta Devlet Başkanı Artura Delvella'yı görevden alarak, yerine Solis Palme'yi atamıştı.

Artura Delvella ise, ABD'ye çağrı yaparak, Noriega yönetimini devirmek için yardım istemiş ve Noriega'ya savaş açmıştı. ABD hükümeti bu isteğe uymuş, Panama'ya ekonomik abluka uygulamış, Panama'nın resmi parası olan ABD dolarını Panama bankalarından çekmiş, yeni ticari yatırımları durdurmuştu.

Diğer yandan, şubat ayından bu yana muhalefet, yönetime karşı siyasal gösteriler ve grevler yapmaktadır.

ABD'nin tehditlerine, baskılarına ve muhalefetin gösterilerine rağmen Noriega yönetiminde kalmada diretmiş, gösteri yapanların üzerine sert gitmiştir. Ordunun yönetimini elinde tutan Noriega, toplumun belli kesimlerini de arkasından sürüklemektedir. Nitekim, yönetimi devirmek için ilan edilen genel grev amacına ulaşamayarak sona erdi. ABD hükümetinin tehditlerine rağmen, bazı ABD yatırımları, Panama bankalarında ki dolar dolaşımını sağlıyor.

Panama'da ABD askerleri

Reagan'ın Panama'ya ek birlikler göndermesi, bu gelişmelere denk düşüyor. ABD Savunma Bakanlığından bir yetkili, kararlarını, "Panama'daki ABD çıkarlarının ve vatandaşlarının güvenliğini sağlamak amacıyla aldıklarını" söyledi. Reagan ise, acil ekonomik önlemler adı altında, Panama'nın ABD'deki mal varlığını dondurdu.

Noriega'ya karşı olanlar, gelişmenin sorunun çözümünü kolaylaştıracağını ileri sürdüler. Bu arada Panama katolik kilisesi başpiskoposu Mareos Antonio Mc Grath, yönetimle muhalefet arasında diyalog kurmak için devreye sokuldu. Noriega, bir yandan sorunun kan dökülerek çözülmesine karşı olduğunu açıklarken, diğer yandan da ülkeye ek ABD birliklerinin yollanmasının, "Panama'yı Vietnam'laştırmaya yolaçağını" söyledi.

ABD, 1909'da CIA'nın örgütlediği bir ayaklanmayla Kolombiya'dan ayırdığı Panama üzerindeki saltanatını kaybetmeye niyetli görünmüyor.

CEZAYİR:

Kanlı uçak kaçırma olayı sürüyor

Bangkok-Kuveyt seferini yaparken İslami Şii gerillaları tarafından kaçırılan Kuveyt yolcu uçağının rehin tutulması devam ediyor.

Uçak kaçırıldığında, içinde 30'u Kuveytli, 20'si İngiliz ve ayrıyeten Taylandlı, Mısırlı, ABD'li, Iraklı, Suriyeli, Kolombiyalı, Japon, Suudi Arabistanlı ve Lübnanlı yolcular dan oluşan 147 kişi bulunuyordu.

Uçağı kaçırılanlar, 1983'te Kuveyt'te ABD ve Fransa büyükelçilik binalarını bombalamaktan hükümlü 17 arkadaşlarının serbest bırakılmasını istiyorlar. İsteklerinin yerine getirilmemesi durumunda militanlar, uçağı havaya uçuracaklarını açıklıyorlar.

Uçağı kaçırılanlar, uçağı

İran'ın Meşhed havaalanına indirmek istediler. İran yetkilileri, benzin ikmali yapıldıktan sonra uçağı havalandırmak zorunda bıraktılar. Burada yolcuların -çoğunluğu kadın olan- bir kısmı serbest bırakıldı. Suriye askerleri uyarı ateşi yaparak, uçağın Beyrut havaalanına inmesini önlediler. Kıbrıs'ın Larnaka havaalanına inen uçak, burada birkaç gün bekledi. Arap olmayan çoğu yolcu serbest bırakan Şii militanlar, Kuveyt emirliğinin isteklerini olumlu karşılamaması üzerine, iki Arap koruma görevlisini öldürdüler.

Cezayir hükümetinin arabuluculuğu üzerine, uçak Larnaka'dan Cezayir havaalanına gitti. Görüşmeler ve uçaktaki gerginlik sürüyor.

İRAN-IRAK SAVAŞINDA SON DURUM

İki ülke arasındaki savaş bütün dehşetiyle devam ediyor. Irak, İran şehirlerine füze fırlatmaya devam ediyor. Hedef, sanayi tesisleri ve sivil halk oluyor. Irak'ın saldırı hedefleri Tahran, İsfahan, Kum ve Teb-

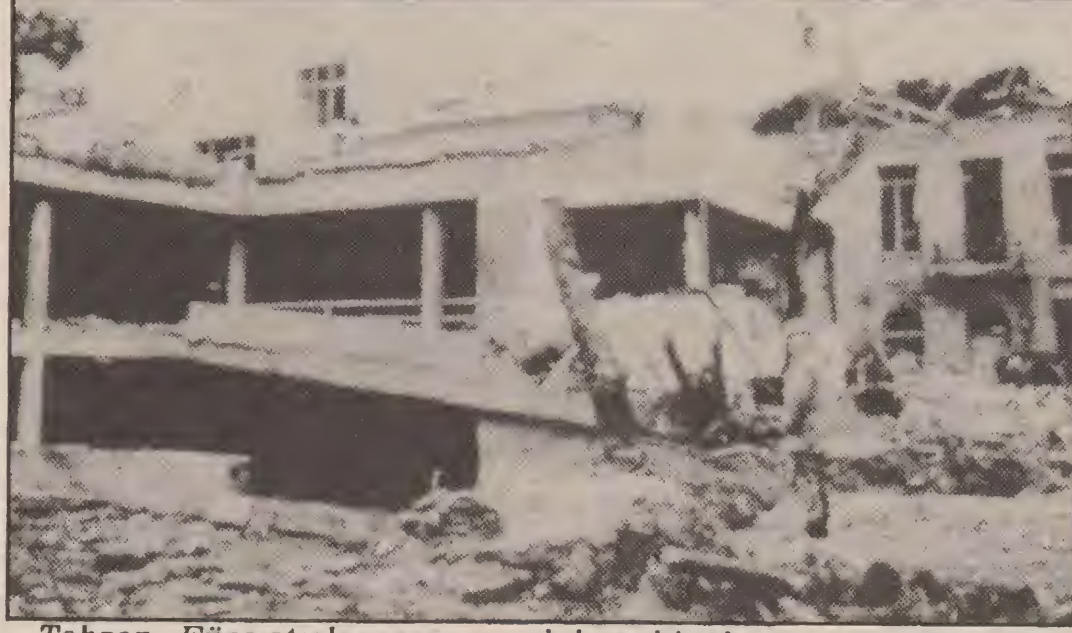
saldırılarını sürdürmesi durumunda, 130 km menzilli füze üretimine başlayacaklarını açıkladı.

Turgut Özal'ın Bağdat ziyaretini protesto eden İran yönetimi adına, Dışişleri Bakanı Ali

sunda, Dukan'da bulunan stratejik hidro-elektrik santral barajını da bombaladıklarını iddia etti. Savaş bölgesi, Kerkük'e 128 km mesafede.

İRAN'DA PARLAMENTO SEÇİMLERİ

9 Nisan'da yapılan seçimlerde 17 milyon seçmen 265 milletvekili için sandık başına gitti. Seçimlere, tümü islami düzen adayı olan 1.700 dolayında aday katıldı. Oy kullanma oranının yüksek olduğu seçimleri, iktidardaki İslami Parti'nin Rafsancani kanadı kazandı. İran parlamentosuna 2 Ermeni, 1 Zerdüşt, 1 Yahudi ve 1 Keldani dini azınlık temsilcisi seçildi.

Tahran: Füze atışları sonucu yıkılmış binalar

riz gibi kentler... İran'da parlamento seçimlerinin yapıldığı 9 Nisan günü Irak, sadece Tahran'a 6 füze fırlattı. Irak, savaş uçaklarıyla deniz tankerlerine de saldırılarını sürdürüyor.

Irak'a karşı, İran da Bağdat, Basra vb. kentleri top ve füze atışına tutuyor. İki yıldan beri ilk defa olmak üzere, İran savaş uçakları Bağdat'ı bombaladılar. İran Başbakanı Rafsancani, Irak'ın İran kentlerine

Ekber Velayeti, "gezi dolayısıyla, Irak kentlerine yaptıkları saldırıları durdurmaya çalıştıklarını" açıkladı. İran savaş uçakları, nisan ayı başlarında Kuveyt'e ait olan Bubiyan adasındaki bir askeri üsse karşı da saldırıda bulundu.

İran kara birlikleri de Irak sınırlarından içerde, Kürdistan'da Şafak-10 adını verdikleri hareketlerini sürdürüyorlar. İran, Irak'ın kuzeydoğu-

George Shultz'un Son Ortadoğu Gezisi de Başarısız

ABD Dışişleri Bakanı George Shultz, kendi adıyla anılan planını hayata geçirmek üzere 4 Nisan'da bir kez daha Ortadoğu gezisine çıktı. Shultz'un gezisi Tel-Aviv, Kahire, Amman ve Şam'ı kapsadı.

Shultz Planı, nisan ayı içinde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin konuyla ilgili uluslararası konferansını öngörüyor. Ancak konferansın aldığı kararları taraflara empoze etme hakkı olmayacak. Mayıs ayı içinde İsrail'le komşu Arap ülkeleri (Lübnan, Suriye, Ürdün) birbirine karşı şiddet eylemlerine girişmeme önkoşuluyla Birleşmiş Milletler'in 242 ve 338 sayılı kararları temelinde görüşmelere başlayacaklar. Bu görüşmelerde Filistinliler doğrudan değil, Filistin-Ürdün delagasyonu içinde temsil edilecekler. Görüşmeler 6 ay sürecek, bu sürede Batı Şeria ve Gazze bölgelerine İsrail denetimi altında geçici idari özerklik verilecek. 1 Aralık'ta ise özerkliğin Ürdün denetimine verilmesini hedefleyen 1 yıllık görüşmeler başlayacak. Nihai statüko bu olacak.

Planı İsrail Başbakanı Yitzhak Şamir, FKÖ ve Suriye kesin olarak reddediyorlar. Mısır hükümeti ve İsrail İşçi Partisi planı kabul ediyorlar. Görüşmelerde George Shultz tarafından kilit adam gösterilen Kral Hüseyin ise plana çekimsiz kalıyor. Shultz ile görüşmelerden sonra bir açıklama yapan Ürdün Başbakanı Rifai, "Ürdün'ün bağımsız bir ülke olarak uluslararası konferansa katılmaya hazır olduğunu, ancak FKÖ yerine pazarlık etmeyeceklerini" söyledi.

George Shultz, bu Ortadoğu gezisinde de başarısız oldu. George Shultz-Hafız Esad görüşmesinde Lübnan sorununun çözümünde beklenen ilerlemenin sağlanıp sağlanmadığı ise açıklanmadı.

Öte yandan Batı Şeria ve Gazze'deki Filistin halkının direnişi ve İsrail'in vahşeti devam ediyor. İsrail hükümeti, mülteci kamplarının elektrikliğini kesti; su ve benzin vermiyor; Ürdün'ün Batı Şeria ile tek yol bağlantısını da kapatarak, Filistinli çiftçilerin sebze ve meyve ihracaatını durdurdu. İsrail hükümeti, Kudüs'teki Filistin Basın Ajansı bürosunu da kapattı.

İsrail hükümeti, 30 Mart Toprak Günü'nde halkın gösterilerini durdurmak için Batı Şeria ve Gazze'yi üç günlük yasak askeri bölge olarak ilan etti. 750.000 Filistinli üç gün boyunca evlerine hapsedildiler. 30 Mart 1967'de İsrail askerleri 4 Filistinli'yi öldürmüş, onlarcasını da yaralamışlardı. O günden bu yana 30 Mart, Filistinliler tarafından Toprak Günü olarak kutlanmaktadır. 30 Mart'ta meydana gelen kitlesel gösterilere İsrail askerleri ateş açtılar. Aralarında biri 1,5 yaşında çocuk, diğer de yaralı bir kadın olmak üzere 6 Filistinli öldürüldü. Değişik çatışmalarda İsrail askerlerinin ateşiyle 1-15 Nisan tarihleri arasında en az 15 Filistinli can verdi.

Batı Şeria'nın Beyta yerleşim biriminde Filistinlilerle fanatik Yahudiler arasında meydana gelen çatışmada bir Yahudi kızın öldürülmesi, Yahudi fanatiklerin Filistinli sivil halka yeni saldırılarına yol açtı. Daha sonra katilin Yahudi bir milis olduğu anlaşıldı.

Olayların büyümesi üzerine, İsa'nın doğum yeri olan Betlehem'de her yıl yapılan paskalya gösterileri iptal edildi.

Shultz'un Ortadoğu'ya gelişini nedeniyle, Filistin Ayaklanmasının Birleşik Komutanlığı, yayınladığı bildirde halkı üç günlük gösterilere çağırdı.

3 Nisan'da Kudüs müftüsü Seyh Saadettin el Alami'nin Aksa camisinden çıkışında İsrail askerleri tarafından dövülmesi üzerine İslami vakfa bağlı 15.000 Filistinli görevli greve gitti ve yürüyüş yaparak saldırıyı protesto etti.

PAKİSTAN:

İslamabad'ta Cephanelik Patladı

10 Nisan tarihinde meydana gelen patlamada en az 100 ölü, 1.000 de yaralı var. Patlama, Pakistan silahlı kuvvetleri ana karargahına 5 km mesafede bulunan Ojri askeri cephaneliğinde meydana geldi. Patlama sonucu top mermisi ve roketler İslamabad ve Revalpindi kentleri üstüne düştü. Bu şehirlerde büyük yangınlar meydana geldi.

Patlama üzerine, Pakistan hükümeti üç günlük yas ilan etti. Diktatör Ziya ül Hak, hükümetin açtığı soruşturma daha bitmeden yaptığı açıklamada, kişisel kanısının, "patlamanın bir sabotaj sonucu olduğunu" söyledi. Ziya ül Hak'ın, bu iddiayla muhalefeti patlamayla ilgili olarak töhmet altında bırakıp, yeni baskı kampanyası geliştirmesi bekleniyor.

FİLİPİNLER:

Darbeci Albay Cezaevinden Kaçtı

Darbeci albay olarak bilinen "Gringo" Hunasan, Ağustos 1987'de ayaklanarak hükümeti devirmek istemişti.

14 muhafızı ile kaçan albay Hunasan, hükümeti devirmek için tekrar darbe yapacağını açıkladı. Kaçış olayı, Aquino'nun 14 Nisan'da Çin Halk Cumhuriyeti'ne yapacağı gezi öncesine rastlıyor. Markosçu muhalefet, Aquino'ya Çin gezisini iptal etmesi yolunda çağrıda bulundu. Yeni bir darbe beklenmi ve korkusu, Filipinler'deki gerginliği iyice artırmış bulunuyor.

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Temel güçleri gençlik ve çocukların olduğu ayaklanma

Filistin halk ayaklanması üzerine ileri sürülen yaygın görüşlerden biri de ayaklanmanın umutsuzluğun ürünü olduğu ve örgütsüz, kendiliğinden bir tepki karakteri taşıdığı iddiasıdır.

İddiada doğruluk payı var. Fakat bir halk ayaklanması umutsuzluğa bağlanamaz. Kırk yıldan fazladır yabancı işgale karşı direnen, sürekli katliamlardan geçirilen, ama teslim olmayan savaş toplumu, direniş toplumu karakteri kazanan Filistin halkının yüksek politik bilinci ve bağımsızlık talebi, ayaklanmanın gerekçeleridir. Bütün sır, halkın bu bilinç ve talebi içinde gizlidir.

Filistin halkı bir müddet FKÖ'nun uzlaşıcı kanadına aldandı. Bu gerçeği Filistinli liderler de ifade ediyor. Filistin halkı, Arap birliği örtüsü altında, Arap gericiiliğinin politik manevralarına bir müddet aldandı. Bir kısım Filistin politik güçlerinin, özgücü yadsıyıcı dış yardımı tümüyle temel alan yanlış enternasyonalizm anlayışına da aldandı. Ama halkın sağduyusu üstün geldi.

Halkın sağduyusu, deneye ve acıya dayanır. Filistin halkı 1970 Kara-Eylül katliamından, 1979 Camp-David ihanetinden, 1982 savaşından ders çıkardı. Her ders belli bir umutsuzluk yarattı. 1982 sonrası FKÖ burjuva kanadın uzlaşma çabaları halkı daha da bilinçlendirdi. 1987 Amman Zirvesi, Filistin halkını kaderiyle başbaşa bıraktı.

Filistin halkı **Camp-David Antlaşmasını, Kral Hüseyin-Yaser Arafat uzlaşma planını** boşa çıkardı. Sürekli ihanete uğrama halkta bir umutsuzluk yarattı. Ama bu umutsuzluk teslimiyeti değil, direnişi doğurdu. Filistin halkı yeni arayışlar içine girdi. Gençlik arasında radikal İslami hareketin gelişmesi sadece bir örnekti. Filistin halkı kurtuluşun ancak kendi eyleminin ürünü olacağını kavradı.

1982 savaşı, belli Filistin direniş güçlerini de yeni yönelimlere itmişti. **Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (PFLP)**'nden bir temsilci bu yeni yönelimi ve işgal altındaki topraklarda kitle örgütlenmesine girişimlerini şöyle açıklıyordu: *"Yığın örgütlerinin yaratılması, askeri-politik kadroların yetiştirilmesi, etkin yurtsever şahsiyetlerin çalışmalara çekilmesi meyvesini verdi. Her yerde yığın örgütleri kuruldu. Bunlar: folklor, tiyatro, komşuluk yardım komiteleri, tutukluları koruma komiteleri, kadın komiteleri vb. adlar altında örgütlendiler. İsyanın başlamasından önce yaklaşık 100.000 Filistinli çeşitli komitelerde yer alıyordu. Bu örgütsel ağ içinde bulunmayan aile kalmıyordu."*

ABD ve İsrail, Arap gericiliğini yanlarına alıp, Filistin halkının kölelik statüsünü kalıcılaştırma planlarını hayata geçirirken, Filistin halkı da sabırla örgütleniyordu.

Fırtınadan önceki şimşek

Tabiat olayları ile toplumsal olaylar arasında büyük benzerlik vardır. İkisine de yön veren diyalektik yasalar. Nicel birikimler bir yere varınca kabına sığmaz olur. Patlamalarla

Direnen Bir Halk Gerçeği

FİLİSTİN

kendini duyururlar. Gelişme mekanik bir seyir içinde olmaz.

1987 Şubat'ında Güney Lübnan'da Şii Emel ve Filistin güçleri arasında çarpışmalar oldu. Lübnan'ın Beyrut, Sayda ve Sur kentlerindeki Filistin mülteci kampları ablukaya alındı. İşgal altındaki Filistinli halk ilk defa dışardaki mücadeleyi destekleyen yığinsal gösterilere başvurdu.

1987'nin Mart-Nisan aylarında tutukluların açlık grevini desteklemek için yığinsal dayanışma eylemleri oldu. Kadınlar tutukluların istemlerine dikkati çekmek için eşsiz bir çalışma ve direniş sergilediler.

Filistin halkı 'kötü günlerinde' mateme bürünmez. Kölelik ve acıyı kader kabul etmez. Bilinçli duygularıyla hareket eder. 15 Mayıs İsrail devletinin kuruluş yıldönümü, 1967 ve 1982 savaşlarının yıldönümü, 1970 Kara Eylül'ün yıldönümü, Bel-four deklarasyonu (Kasım) yıldönümü, 29 Kasım *"Filistin Halkıyla Dayanışma Günü"*nde Filistin halkı kitlesel siyasal gösterilere başvurur.

1987 yılı içinde işgal altındaki topraklarda Filistin gerillaları İsrail'in askeri ve diğer kurumlarına karşıelbombalı, molotof kokteyli, tüfekli ve bıçaklı 500 civarında eylem gerçekleştirir.

1987 yılı içinde **Filistin Yasama Meclisi**'nin Cezayir'de toplanması Filistin halkı için yeni umut olur. Tam başarılı olmasa da tüm Filistin sendika ve kitle örgütlerini birleştirme çabası ortak bir öncünün doğmasına yol açar. Filistin politik güçlerinin ileri sürdükleri, gelişmenin tümüyle insiyatiflerinde olduğu iddiaları doğruyu tam yansıtmaz. Doğan öncülük halkın kendisinin yarattığı öncülüktür.

Bir yandan umut diğer yandan umutsuzluk işgal altındaki topraklarda halkı patlama noktasına getirir. Devrim durumu doğmuş, politik örgüt öncülüğü eksikliği vardır.

Bu eksikliğe rağmen Aralık '87 başlarında olanlar halkın ayaklanmasına yetecek, ayaklanma öncülüğünü yaratacaktır. Beşinci ayını yaşayan ayaklanma Filistin halkına 300 ölüye, 1500 yaralı ve 6.000 tutukluyla mal olacaktır.

Fakat ayaklanma, ezilen bir halkın haklılığını, gücünü, bütün dünyada hayranlık uyandıran direnişini ortaya serecek, Filistin halkına ulusal kurtuluş mücadelesinde büyük siyasal adımlar atıracaktır.

Filistin halk ayaklanmasının özellikleri nelerdir?

Ayaklanmanın neden ve haklı politik boyutlarını biliyoruz. Dikkati çekmek istediğimiz, Filistin halkının eşsiz direniş potansiyeli ve ayaklanma türüdür.

Halk savaşı ve ayaklanma denilince ilk akla gelen kırdan başlayarak şehirlere akın eden silahlı mücadele gelir. Afyon toplumuna dönüştürülen Çin halkı bu yolla emperyalizmi kağıttan kaplana dönüştürmedi mi, Vietnam çekirgesi emperyalist filin içini oymadı mı, çıplak yakı Afrika Angola'da, Mo-

zambik'te emperyalist sömürgecileri kovmadı mı?

Peki, ya silahın yoksa? Ya ülken dağlık değilse? Ya sömürgeciler son derece etkili ve modern silahlarla halkı baskı rejimi altında tutuyorlarsa!

İşte Filistin halk ayaklanması bu sorulara cevap verir. Bir halkın silahı içindedir. **Filistin halkının yegana silahı politik bilinci ve bağımsızlığa olan inançtır.** Filistin halkının koşulları ayaklanmanın araçlarını ve eylem türlerini ortaya çıkarmıştır.

Filistin halkı her aracı kullandı, her eyleme başvurdu. Bir ayaklanmanın çok çeşitli eylemlerin bileşkesi olduğunu ve ayaklanmada siyasal bilinç ile cesaretin belirleyici öge olduğunu ispatladı, Filistin halk ayaklanması.

Halk ayaklanması ve özgüç

Halk kurtuluş savaşlarında dış destek önemlidir. Her halk hareketi parçası olduğu dünya sosyalist ve ilerici insanlığından destek almalıdır. Ama bir halkın kesin kurtuluşu için özgücü belirleyicidir. Devrim, halkların özgücünün eseridir. Ezilen bir halk özgücünü ve eylemini geliştirmelidir.

Filistin halk direnmesinde zaman zaman meydana gelen politik tıkanmaların ve taktik yenilgilerin (1982) en önemli nedenlerinden biri de dış desteğin özgücü yadsıyıcı, hatta yozlaştırıcı tarzda değerlendirilmesiydi. Özellikle bu ve buna ek olarak Arap gerici milliyetçiliğine verilen politik tavizler, Filistin halkına pahalıya mal oldu.

Son halk ayaklanması bu yanlışların ve bunlar içinde gizli politik zaafaların reddidir. Filistin halkı, dış desteğin ulaştırılmasını hemen hemen olanaksız olduğu koşullarda ayaklandı. Halk ayaklanması, Arap gericiliğinden en bağımsız ayaklanma oldu.

Ve bir gerçek bir daha ortaya serildi. Haklı yolda özgücünü konuşturan halk yenilmezdir. Bir halk özgücünü harekete geçirebildiğinde enternasyonalist destek amacına ulaşabilecektir.

Ayaklanmanın silahları: Bağımsızlık bilinci ve yumruk

Lenin, ayaklanmayı halkların bayramı olarak değerlendirir. Halk bir defa ayaklandı mı, ölüme seve seve gitti mi, onu durduracak hiçbir güç olamaz. Marx da ayaklanmayı sanat sayar. Bir kez ayaklandınız mı, sloganınız sürekli hücum olmalıdır, der.

Ayaklanan bir halk silahlarını ve eylemini yaratır. Filistin halkı bu gerçeğe uydu. Mülteci kampları ayaklanmanın devrimci odakları oldu.

Halk savaşı askeri, siyasal, kültürel biçimlerinden ekonomik biçimlerine kadar çeşitlilik gösterir. Önceden savaşın silah ve biçimleri belirlenemez. Halkın engin potansiyeli, bu biçimleri yaratır.

Hint halkı da pasif direnişle

İngiliz emperyalizmini dize getirdi. Çin halkı dünya halklarına gerilla savaşını sundu. Vietnam halkı, kalpleri fethetmenin, siyasal ve askeri halk savaşının eşsiz örneğini sundu.

Filistin halkı da halkların mücadele tarihine katkısını sundu. Haftanın her günü eylem günü ilan edildi. Haftanın günleri bölündü: *şehit ve tutuklularla dayanışma günü, oturma ve açlık grevleri günü, genel gösteri günleri, yasakları çiğneme günleri, belli yıldönümlerini kutlama günleri, belli yıldönümlerini de protesto günleri* vb.

Eylem türleri de; ölüme meydan okunacak, boykot yapılacak, yasaklar ihlal edilecek, gösteriler yapılacak, açlık grevleri ve mitingler yapılacak.

Silahlar, taş, kürek, sopa, bıçak, yumruk, slogan vb. ele geçen her şey olacak. Slogan; gerileme olmayacak. Ölüme meydan okunacak. Tankın üstüne taşla gidilecek.

Ayaklanmanın sloganları netti: **"İşgale son", "düşmanın her şeyine hayır", "Filistin devleti"**.

Her yere sloganlar yazılacak, bayraklar asılacak, barikatlar oluşturulacak, lastikler yakılacak, her silahla düşmana karşı direnilecektir.

Ayaklanma öncülüğünü de yarattı: Filistin halk ayaklanmasının birleşik komutanlığı" çeşitli politik güçler eğilimlerini belli düzeylerde komutanlığa yansıtıyorlardı. Fakat **birleşik komutanlık**, halktan oluşmuş, halk ayaklanmasının içinden çıkmıştı. Komutanlık savaşın ve halkın içindeydi. Halk bunu biliyor, komutanlığın bütün talimatlarını derhal yerine getiriyordu. Öncülükte; işçi, aydın, esnaf, kadın, vardı.

Ayaklanma komutanlığının ayaklanma taktiği **medeni itaatsizlikti**. İsrail'e ait her şey reddedilecek, her şeyle direnilecekti. İsrail malları alınmayacak, İsrailililerle konuşulmayacak, elektrik ve su parası, vergi verilmeyecek, İsrail'e memurluk ve işçilik yapılmayacak, İsrail malları boykot edilecek.

Dört aydır Filistin halkı bu doğrultuda savaşıyor. Ayaklanma işgal altındaki topraklarda tüm Filistin halkını kapsadı.

Aralarında 250 Arappolisinin de olduğu yüzlerce Filistinli Arap İsrail memurluğundan ayrıldılar.

Halk direnişi, cephe savaşı

Filistin halk ayaklanması halk savaşının da güçlü bir örneğidir. Ayaklanmanın öncülüğü kitle karakterdedir. Bütün halk kesimlerinin eğilimini yansıtmaktadır.

Ayaklanmanın temel güçleri gençlik ve çocuklardır. Çünkü, halkın %70'i 20 yaşın altındadır. Bunların %50'si de 14 yaşın altındadır.

Direniş sadece bunlarla mı sınırlıdır? Elbette hayır. Kadınlar direnişin aktif kesimidirler. Köylüler, İsrail'e ürünlerini satmayarak, esnaf, dükkanını kapatarak, işçiler grev yaparak, imamlar camilerde siyasal vaaz vererek, öğrenciler boykot yaparak, memurler görevlerini terk ederek, çocuklar sloganlar yazarak vb. ayaklanmaya katılmaktadırlar.

Direnişin geniş halk kesimlerini kapsaması, etkisini ve başarısını arttırıyor. Halk aynı sloganlar etrafında birleşiyor, düşmanın moralini bozuyor, ekonomik, siyasal çıkmasını

arttırıyor.

Halk savaşı budur. Cephe savaşın içinde kurulmuştur. Öncülük halkın içinden doğmuş, her kesime, her eve nüfus etmiştir. Filistin halk ayaklanmasında politik örgütler vardır. Aralarındaki tüm görüş ayrılıklarına rağmen bu güçler aynı sloganlar etrafında birleşmektedir. Yine de halk cephesi ve savaşı, bu öğütlerin bileşkesi değil, halkın tüm kesimlerinin bileşkesi olmuştur.

Ayaklanmanın **pasif direniş taktiği**, siyasal olarak reformculuğa denk düşmemektedir. Böyle bir yorum, Filistin halkına ve döktüğü kana hakaret olur.

Filistin ayaklanmasının sloganı: **Bağımsız Filistin**'dir Ayaklanma özerklik vb. her türlü uzlaşmayı red anlamına gelmektedir. Filistin halkı ayaklanarak, uzlaşmaları kesinlikle reddetmiştir.

Filistin halkı, İsrail'in demokratikleşmesi, birlikte örgütlenme, İsrail kurumlarında yer alma gibi talepleri ileri sürmemiş, tam aksine İsrail'e ait olan her şeyi reddetmişti. Bu gerçek biz Kürdistan halkı ve öncü güçleri içinde öğreticidir. Özerkliği Kürdistan halkının önüne kurtuluş yolu olarak koyanların haktan ne kadar uzak oldukları Filistin halk ayaklanmasında daha net ortaya çıkmaktadır.

Kurtarılmış alanlar: Mülteci kampları

Sömürgeci egemenlik altındaki her halkın hedefi, **bir karış özgür vatan**dır. Bir karış özgülleştirilmiş toprak, tüm ülkenin kurtarılmasıdır.

Mao, Çin'de yaratılan kızıl siyasal üsler için kızıl ordu ve parti öncülüğünü şart koşar. Vietnamlılar stratejik köylerden başlayarak kurtarılmış üsler yarattılar. Polisario halkı çölü kurtarılmış alana çevirdi.

Peki, kurtarılmış alanın sırrı neydi? Bazı Latin Amerika ülkelerinde üslerin haktan uzak dağlık alanda gerilla üsleri olarak anlaşılması, yenilgilere yol açtı.

O halde üs halkın içindeydi. Kazanılacak halktı, fethedilecek gönüllerd. Vietnam *"Her köy bir kale, her insan bir asker"* gerçeğini ortaya çıkardı. Kurtarılmış alan, halkın politik bilinç ve örgütlülüğüne dayanır. Gerisi kolaydı.

Filistin ayaklanması bunu yarattı. Halk savaşmayı, savaşarak almayı öğrendi. İsrail ve ona ait her şey reddedildi. Halk yönetimini oluşturdu, sadece onu dinledi. Tek otorite olarak onu kabul etti. Hiçbir şekilde İsrail otoritesini tanımamayı ilke edindi. Kendi içinde, her kesim, her köy, her ev örgütlendi. Her kesimi, esnaf, gençlik, işçiler yönetim organlarını oluşturdular. İsrail'den hiçbir şey almadılar. Kıtlığa katlanarak kendi ekonomileriyle yetindiler.

İsrail, artık Filistin köylerine yeniden işgal hazırlıklarıyla girebilmektedir. **nereden bakılırsa bakılsın işgal altındaki Filistin'de iki iktidar vardır? Biri zorba militarist İsrail iktidarı, diğeri halk ayaklanmasının ürünü olan Filistin halk iktidarı.** Halk yöneticilerini seçmekte, bayraklarını asmakta, dilini konuşmakta, üretimiyle yetinmekte, kendi parasını kullanmaya hazırlanmaktadır.

GELECEK SAYIDA: ÇÖZÜM NEDİR

Avrupa Basınında Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi

Neue Züricher Zeitung, 19/20.03.1988

Türkiye'nin Kürt Sorununda Yeni Görüşü

Kürtçe konuşulmasının serbest bırakılması konusu

Kürt azınlığı sorunu, bu yılın başından beri TC kamuoyunu çok yakından ilgilendirmektedir. Ordunun askeri bir çözüm istemesine rağmen, demokratik çözümler düşünülüp yeni reformlardan sözedilmektedir. Bu düşüncelerin gelişmesinde Batılı müttefikler büyük katkılarda bulundular.

Beklenmeyen düzenleme

Türkiye'deki seçimlerden sonra, Başbakan Özal büyük sürpriz yaptı. Davos görüşmesinin hemen ardından Özal basına şu açıklamada bulundu: *"Tutuklular görüşme esnasında yakınları ile istedikleri lisanla konuşabilirler."* Özal, bununla şüphesiz Kürtçeyi kastediyordu. TC, 1923'te kurulduğundan bu yana, Kürtçeyi Türkçenin bir lehçesi olarak kabul ediyordu.

Özal, beklenmeyen sürprizini 11 günlük açlık greviden sonra açıkladı. Diyarbakır tutukevinde 29 Ocak'ta yapılan açlık grevine 700 kişi katılmıştı. O döneme kadar hapis hane yönetimi Kürtçe konuşuluyor diye ziyaretleri yasaklıyordu.

Yasak anadil

Kürtçe, İndo-Cermen lisansları grubundan olup Farsça'ya yakın bir lisandır. Kürtçenin Türkçe ile hiçbir yakınlığı yoktur. Kürtçenin Türkiye'de konuşulması yasaktır. Türkiye Anayasasına göre, Türk vatandaşlarının resmi dili Türkçe'dir. Türkçe konuşmayanlar, en az 100.000 TL para cezasına çarptırılmaktadır. Kürtçe kitap, gazete, kaset vb. şeylerin yayını yasaktır. Yayınlandığında devlet tarafından hemen toplanır.

Diyarbakır cezaevindeki tutuklular çoğunlukla Kürt'tür. Özellikle yaşlı tutuklular Türkçe bilmiyorlar. Diyarbakır cezaevinde yapılan eylem, Eskişehir ve Mersin'de bulunan 2000 tutuklunun da katılımıyla büyük boyutlara ulaştı. Dışarıdan da desteklenen eyleme 2 SHP milletvekili de katıldı. Dolayısıyla, bu gelişmeler karşısında hükümet zorlandı.

Mecliste bir grup, Kürt sorunundan bahsetmeye başladı. M Ali Eren'in konuşmasından sonra gruplaşmalar fraksiyona dönüştü. Gelişme, Türk kamuoyunda sarsıntılar yarattı. Eren, Doğu Anadolu'da açıkça asi-

milasyon politikasının uygulandığını, güvenlik yetkililerinin keyfi işkence yaptıklarını ve herkese dayak attıklarını mecliste söyledi.

Zoraki asimilasyon politikası

Eren, konuşmasını Sosyal Demokrat Partinin raporuna göre hazırladı. Bu rapor yılda bir hazırlanır ve özellikle Kürt sorununu ele alır. Kürdistan'a Doğu Anadolu denilmektedir, ama burada sadece Kürtler yaşamaktadır. Bu bölgeye ilişkin olarak, özellikle son yılların köy korucuları ve zorunlu iskan sorunları ele alındı. Hazırlanan raporlarda genellikle Güney illerindeki gelişmeler ele alınır.

1984'te PKK'nin başlattığı silahlı eylemlerden sonra milisler oluşturuldu. Milislerin oluşturulması Kenan Evren'in onayı ile oldu. PKK, bağımsız bir Kürdistan için savaştığını Ankara'ya açıkça ilan ediyor. TC yönetim sistemi, seçkin askerlerden oluşan ve yabancı güçlere karşı savaş için hazır birlikler hedefliyor. Yarı-feodal yapı içinde olan Güneydoğu'da düşmanlıkları körükleyerek ve çelişkileri derinleştirerek halkı

göçe zorlamak istiyor. Ama orman bölgesi seçilen Tunceli, Erzincan, Bingöl'den sadece birkaç kişi isteğiyle göç etti.

Dış baskı

Alınan bazı önlemler köylerin ayaklanmasına yol açtı. Bunlar fazla inandırıcı da olmadı. Yönetim bazı acı deneyimler edindi. Bir dizi askeri tedbir alınmasına rağmen silahlı eylemler sürüyor. Bunun sonucunda şu ana kadar 900 kişi yaşamını yitirmiştir.

Alınan tedbirler, yönetim açısından bir gösteriştense ileri gidemedi. FAC Cumhurbaşkanı sonbaharda Atatürk barış ödülünü alırken, azınlıklar sorununu dile getirdi. Ocak 1988'de de Amerika Başkanlığı Kongre'ye bir rapor verdi ve Kürt meselesini ele aldı. Tanınmış gazeteci M. Ali Birand da "Dağ Türkleri" olarak nitelenenlerin Kürt olduğunu, Kürt probleminin doğru ele alınarak çözülmesi gerektiğini belirtti ve sınırlı kültürel otonominin verilmesini öneriyor.

Ordunun katı çizgisi

Acaba ordu yönetimi şu ana

Frankfurter Allgemeine, 12.03.1988

Türk-İran Sınırı Birçokları İçin Geçilmesi Oldukça Kolaydır

Atina: Türkiye-İran sınırı çok kolay geçilir. 400 km'lik sınır hattından uyuşturucu, antik halılar ve silahlar rahatça geçirilmektedir. Çünkü sınır güvenliği sağlanamıyor. İnsanlar, bu sınırlardan çok rahat Türkiye'ye geçip başka ülkelerde iltica talebinde bulunuyorlar.

Türkiye, asker kaçaklarının ilticasını kabul etmiyor. Türkiye'de kalmak isteyenler olursa başka olanak ve imkanlarını zorluyor. Bu tür durumlarda da yönetim muhalifi İranlılar devreye giriyor. Özellikle İstanbul, İranlıların toplandığı bir merkeze dönüştü. Bazı mahalleler tamamen İranlılardan oluşuyor.

İllegal sınırı geçen teröristler konusunda Ankara ve Tahran ortak karara vardı ve birbirlerine söz verdiler. Fakat illegal sınırı geçenler kuşkusuz mültecilerdir. Şubat ayı ortalarında İran Dışişleri Bakanlığı, muhalif gruplar konusunda Ankara'dan ricada bulundu ve 1979 İslam Devriminden sonra Türkiye'ye gelen göçmenlerin durumunu hatırlattı.

İran, terörizmle mücadele sorununu İranlı Kürtlerle sınırlandırmak istiyor. Terörizm konusunda Ankara ve Tahran birlik sağladılar ve birbirlerine söz verdiler. Tahran, İranlı savaşçı Kürtlerin veya aranan Kürtlerin Türkiye'de yakalanıp İran'a iadesini istiyor.

Ama TC'nin Dışişleri Bakanlığı, sadece bunu istemiyor.

kadar olan sorumluluğunun dışına çıkmayı kabul edecek mi, bazı sınırlamaları kabul edecek mi, geri adım atacak mı? Belli değil, beklemek lazım. Evren eski bir generaldir. Muhalefet mebusunun konuşmasını sert bir dille eleştiriyor. Evren şunu söylemektedir: *"Eren demiş ki, Güneydoğu'da asimilasyon politikası uygulanıyor. İnşallah böyle dememiştir. Söylediğini temenni ederiz. Zira kendisi Türk meclisinin bir milletvekilidir."*

Milliyet gazetesinin açıkladığına göre, emniyet güçleri Diyarbakır Bölge Valisinin talimatına göre hareket ediyor. Emniyet güçleri modern silahlarla donatılmıştır ve büyük olanaklara sahiptir. On tane Fransız Puma helikopteri bu yaz Bölge Valisinin denetimine verilecekmiş. Bundan başka Özal, İran yetkilileriyle yaptığı görüşmelerde sınır güvenliğinin sağlanacağını, gerekirse İran'a girip gerekli önlemleri Kürtlere karşı alacaklarını belirtiyor. Zaten Irak ile de 1984 yılında böyle bir antlaşma yapılmıştı. Fakat, İran hükümeti o dönemlerde bu tarzda bir anlaşmaya hazır değildi.

Frankfurter Allgemeine, 7 Nisan 1988

Türk Birlikleri Irak Sınırında

Kürt eylemlerinden ve İran operasyonlarından Ankara huzursuz

Atina: İran'ın, Irak'ın kuzeyindeki Kerkük bölgesindeki askeri operasyonları ve Kürdistan İşçi Partisi-PKK'nin Türkiye'nin Güneydoğusundaki artan saldırıları karşısında Ankara huzursuz oluyor. Askeri çevrelerin açıklamalarına göre, Irak sınırında askeri birliklerin takviyesinin "Türkiye dışı" güçlerle ilişkisinin olmadığı yönündedir. Fakat buna rağmen, gerek Dışişleri Bakanlığı, gerekse de Başbakan Özal, savaşın 7 yıldan bu yana sürdüğü Körfez bölgesine, bir Türk müdahalesinin gündemde olmadığını söylemek zorunda kalıyor. Özal, "maceralar bizi ilgilendirmez" açıklamasında bulundu.

Ankara, tarafsız bir güç olarak barış için Körfez bölgesini etkilemek ve herhangi bir tarafın yanında yer almak istemediğinde, gelişmeler Türkiye'yi ilgilendirecek şekilde Türk sınırlarına doğru kaymaktadır. Irak'ın kuzeydoğusunda Kürtler oturmaktadır. Solcu eğilimli olmalarına rağmen, Tahran hükümetinin desteğinde Bağdat'a karşı savaşıyorlar. Solcu Irak Kürtleri ve tutucu Tahran arasında eşit koşullara dayanmayan ittifakın zafere ulaşması

durumunda Kürtler, Irak'ın 1/4'ünü kapsayacak olan bir otonominin kendilerine "hediye" edileceğini umuyorlar.

Cumhuriyet gazetesinin bir haberine göre, Türkiye Dışişleri Bakanlığı bu bölgede bir Kürt devletinin kurulması halinde Türkiye'nin "lakayt" kalamayacağını söylüyor. Türkiye, İran'ın işgal edeceği alanları Kürtlere devredeceğine inanmıyor; fakat böyle bir durum ortaya çıkarsa, bölgenin "değişen dengesine" uygun olarak hareket edecek ve "işgal" yerine, "konuşma hakkını" gündeme getirebilecektir.

Kürtlerin otonomi istemlerinin komşu ülkelere desteklenmesi, mevcut durumda Türkiye için ciddi sorunların çıkmasına neden olmaktadır. Anadolu'nun Güneydoğusunda karların erimesi ve soğuk mevsimingeride kalmasıyla, ayrılıkçı Kürtler tekrar kendilerini konuşturmaya başladılar. Geçen hafta içerisinde Suriye sınırına yakın alanlarda, PKK'nin gerillaları ile Türk ordusu arasında en sert çatışmalardan biri oldu. Çatışmalarda 20 Kürt ile 3 asker öldüğü söylenmektedir. Resmen ilan edilmemiş bu savaşta, 1984 yılından bu yana Türkiye'nin Güneydoğusunda 900 kişinin yaşamını yitirdiğini, sivil yönetimin sürdüğü bölgede görev yapan Bölge Valisi söyle-

mektedir.

Sadece geçen 2 haftalık süreçte köylere yapılan baskınlarda 10 kişi PKK tarafından öldürüldü ve Bölge Valisi başka eylemlerin de olabileceğini hesaplamaktadır. Gerillalar daha çok "hain" gördükleri ve Ankara tarafından silahlandırılmış "köy korucuları"na saldırmaktadırlar. Türk hükümeti hangi aşiretlerin PKK'yi destekleyebileceklerini ve hangilerinin hükümete bağlı olabileceklerini tespit ederek, güvendiklerini 1986 yılında PKK'ye karşı mücadele için silahlarla donattı. Bu uygulamayı eleştirenler, sadece aşiretlerin bu silahları birbirlerine karşı da kullanmadıklarını, kan davalarını körüklemediklerini, tersine aşiretlerin hemen saf değiştirip silahları devlete karşı da kullanabileceklerini söylediler. Askeri güçlerin takviye edilişi, özel birliklerin planlanması ve düzenli birliklerin yerine geçirilmesi, Güneydoğu'da büyük bir patlamanın olabileceğine işaretler; büyük askeri operasyonlar da olasıdır.

Türk güvenlik güçleri Doğu'da sürekli alarm durumundadır; özellikle 2 hafta önce hapis hane kaçış olayı bu durumu daha da güçlendirdi. Metris cezaevinin duvarlarını deleerek kaçan 29 kişinin çoğu Doğu bölgesindedir...

Impressum:
M. Atar
Göttinger Chausse 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG.-Bonn
Konto Nr: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.— \$
Avusturya 18.— s.
Belçika 60.— bfr.
Danimarka 8.— dkr.
Fransa 6.— ff.

Hollanda 3.— hfl.
İngiltere 0.80 £
İsveç 6.— skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

Em govenda xwe a netewî nasbikin û pêşve bibin!

Sê babêtên govendê (folklorê) ji navça Botanê

Tayip

ÇÊMEN

Govenda Çêmen li navça Botanê dihê leyistin. Lê îro li gelek deran, weke toreya din ên dîroka Kurdî, ev leyistok jî hatiye jibîrkirin û hundabûye. Herçûqasî dawîya pîkolyên dijmin de ev govend hundabûye jî, destê dijmin nekariye bigihe derdorên Şemzînan. Weke ku zîmanê Kurdî li vê bira welatê me îro xurt û serxwe ye, wusa jî gelek bûhatiyên din ên netewî li vê derê zînde ne. Niha Çêmen, weke em dizanin tenha li Şemzînan dihê leyistin.

*

Şeweya leyistina Çêmen:

Bi 2 rêz kes dihê leyistin. Rêzek li jor e, yek li jêr e. Rêza jor diçe ser milên rêza jêr. Her rêzek jî 5 kesaye. Ango 10 kes dileyizin. Lê belê ên li jor girînge jî hêla giranî de, jî ên li jêr siviktirbin.

Pêşîrêza jor naleyize. Rêza jêr tevî sitrana Çêmen dest bi leyistina xwe dike. 5 kesên li jêr destên xwe davêjin ser milên hevdu û hevdu digirin. Dure li ser herdu piyên xwe rûdin, di vê navberê de 5 kesên li jor jî amadekariyên xwe dikin. Ew jî destên xwe davêjin ser milên hevdu. Piyên xwe ên çepê radikin û datînin ser milê rastê. Paşê piyê rakirbûn, datînin ser milê çepê û wusa radibine ser piyan. Bi vê nolê govenda xwe dikin. Rêza jêr carnana piyên rastê radike, carnana jî piyên çepê. Lê belê di vê govendê de rastûrast birêvedîçin.

*

Di dema feodaliyê de weke niha hewrikanên (yarışma) di nav împaratoriyan dinê de nebûn. Bêhtir dengdana nava hebû. Kîjan millet leyistokeka rind çêkiriba, leyistoka wî milleti di nava ên dinê de xwe belavdikir û dihat bihistin. Zireet û çandina wî milleti pêşveçûna wî dida nîşankirin. Di demên feodalî de govenda Çêmen pir zexmbû. Canbazî û biryardariya mîrxasên Kurd, di hêne zimên.

Îro gava ev govend dihê leyistin, serpehatinên mîrxasî û mîraniyê, li ber çavê milletê dinê datîne holê.

*

Kilama Çêmen wusa ye:

Çêmen û çêmen
Çêmen çende xweş in
Xweşiya çêmenan
Sosin û bineş in
Lawînyên lawan
Simbêlên reş in
Lawînyên keçan
Eniyên geş in
Çêmen û çêmen
Çêmen şintir in
Sosin û beybûn
Li ser kepir in
Çêmen û çêmen
Çêmen çende xweş in...

Kürt kûltûrê zengin bir içeriğe sahiptir. Tarih içinde fazla bağımsız bir gelişme olanağı bulamamış olsa da, Kürt halkı, kûltûrünü en zengin yönleriyle günümüze kadar taşımasını bilmiştir. Yazılı eserler az olmakla birlikte, sözlü anlatımlar, halk oyunları ve bunların türkûleri, Kürt kûltûründe geniş bir yer tutar.

Folklorik değerlerimiz, bu bakımdan çok geniştir ve her yörenin kendine özgü çok çeşitli oyunları vardır. Bazı folklor oyunları vardır ki, sadece oynandığı yörede bilinir veya bir başka yörede onun biraz daha değişik bir biçimi oynanır. Bu nedenle folklorik değerlerimizin tanıtılması önem taşıyor.

Bu nedenle bir okuyucumuzun Çêmen, Şexanî ve Bablekan oyunları üzerine gönderdiği araştırmayı kısa da olsa yayınlamayı uygun görüyoruz.

Ayrıca, bu vesile ile, diğer okuyucularımızdan da benzer konularda katkılarını beklediğimizi belirtiyoruz.

BABLEKAN

Govenda Bablekan bi dû aliyana dihê leyistin. Bablekan ne weke Şexaniyan dihê leyistin. Bablekan jî hêla 4 heya 12 kesan dihê leyistin. Bablekan, bi taybetî li herema Botanê dihê leyistin. Lê dîsa jî dibe ku di dîrokê de di nav gelê me de gelek dorfirehbû, jî ber ku govendeka bi navûdeng e.

*

Şeweyê leyistina Bablekan bi vê nolê ye:

- 1- Li hêlekê 6 kes, li hêla din 6 kes xwe rêzîkin. Li hemberê hevdu dirawestin,
- 2- Piyên çepê, rast û çep li pêş dihen hejandin,
- 3- Piyên rastê li erdê dihen xistin û dihê çûyin. Carnan piyê çepê, carnana piyê rastê bi vî awahî sê piyan diçin, lê digel çûyina piyan mil jî dihen hejandin,
- 4- Hersê pi paşve dihen kişandin.

*

Bablekan bi vî awahî dihê leyistin, lê belê herdu hêl li hemberê hev in. Carnan sing û sing herdu hêl di hêne hev, carnana jî

hêlek paşde diçe, hêla din dide pey. Gava mirov li leyistina Bablekan dinêre, şerê dû artêşên giran dihen ber çavên mirov. Heke em bêjin, Bablekan tevayî cengên gelê Kurd dide nîşandan, ev gotinekî rast e. Ji ber ku di dîrokê de gelê me di qadên cengê de, sing ber sing şerê xwe li hemberê dijminan bi mîrxasî bi vî awahî kiriye. Bi vê nolê êrişbiriye ser dijmin. Carnana bi keleşî dijmin şikandiye û daye pey. Di dîrokê de û niha jî, govenda Bab-

lekan mîranî û fîdekariya gelê me di hêne zimên.

*

Helbesta Bablekan bi vê nolê ye:

Hay rêbûnê rêbûno
Mal Zaxokê rêbûno
Sed siwar temambûno
Ji Hêzilê derbasbûno

Me ji Hêzilê derbase
Li pêş û paş me rumbaze
Şerê xalan û xwarzan
Şerê mam û birazan

ŞEXANÎ (NARÊ)

Şexanî li ser çar bîngehan dihê leyistin:

- 1- Zivirîna li ser milê rastê,
- 2- Zivirîna li ser milê çepê,
- 3- Zivirîna berûpaş de,
- 4- Pêşde çûyin.

Şexanî li çar birên Kurdistanê dihê leyistin, lê pêşemîn li êrdima Botanê.

Leyistika Şexanî li ser van çar bîngehan jorin e, lê babêtên leyistikê bi guhurandina piyan zêdetir dibe. Em dikarin bêjin ku, bîst heya sih babêtên vê govendê li çar beşên Kurdistanê hene. Ji ber ku, weke em dizanin, tenê li navça Şemzînan 13 şeweyên Şexanî dihen leyistin. Ev 13 babêtên Şexanî evên jêr in:

- 1- Temo, 2- Qember, 3- Xezal, 4- Ekme-lî, 5- Bekirxan, 6- Beynê, 7- Cer û misîn, 8- Şexanê, 9- Pîremêr, 10- Narê, 11- Baed-rê, 12- Dîqilo, 13- Elo

*

Ji nav van 13 babêtan Şexanî em dixwazin Narê nasî xwendevanên xwe bikin.

Govanda Narê, bi Şexaniya jî dû aliyana dihê leyistin. Ango him bi rastê, him jî bi çepê.

Şeweyê leyistokê ev in:

- 1- Dest bi hev dihen girtin û pêşde dihen birin,
- 2- Piyê çepê li erdê dihen xistin,
- 3- Ser milê rastê dihen zivirandin,
- 4- Çar caran piyê rastê, dure jî çar caran piyê çepê li erdê dihen xistin. Piyê rastê carekê, piyê çepê dû caran dihen bilindkirin. Piştî van sê caran, cara çaran li ser piyê çepê dihen zivirin. Bi bizavekî sivik, li ser milê rastê ber aliyê paşde dihen zivirin,
- 5- Piyê rastê li erdê dihen xistin,
- 6- Dest dihen berdan,
- 7- Sê pi pêşde dihen çûyin, lê her piyê diçe

- li erdê dihen xistin,
- 8- Digel lêxistina piyan, dest jî li hev dihen xistin,
- 9- Hersê gavên pêşde hatibûn avêtin, dîsa paşde dihen kişandin,
- 10- Dîsa li ser milê rastê dihen zivirin ûhw.

Ev bizavên li jor hatin nivîstin ji bo aliyê paş in. Lê belê ji bo aliyê pêş jî weke wan deh bizavekan dihen bikaranîn.

*

Heye ku heya niha, di nav gelê me de, bi çavekî folklorî li van leyistokan nehatibe mêzekirin. Lê girînge bê zanîn, ku şeweyên vê govendê pir gelek in. Şexanî xwe li ser cengewarî û şervaniya gelê Kurd bilind kiriye û di demê de xwe guhurandiye leyistokeka folklorî. Gava em dîroka Şexaniyan bikolin û kur pê de herin, ev rastî derdikeve holê.

Di dîroka Kurdistanê de, çuqas şer û êrişên mêtîngerên xwînxwar çêbûne, herdemê ewan giraniya xwe dane hundakirina çanda Kurdî û di dîrokê de tunekirina gelê Kurdistan. Lê hercarê gelê me dest avêtiye çekan û bi berxwedaneke leheng xwe parastiye. Di qada cen-

gê de, bi keleşî û cengbazî, carnana li pêş, carnana li paş, carnana li rastê û carnana jî li çepê, bi dijarî li dijminên xwe xistiye. Bi vê bizavê, gelê me gelek caran serê dijmin di qada şer de perçiqandiye.

Leyistoka Şexanî jî vê rastiyê dide der û ji vê rastiyê derketiye.

*

Kilama Narê, ku şeweyeka Şexaniyane, wusa ye:

Narê hey nar hey Narê lo
Narê te sing sêniya savarê lo
Narê xurta xwe bû fîtarê lo

Narê navê yara min fate lo
Narê kemer piştê wer hate lo
Narê hakim rabû li welate lo

Narê navê yara min gûleke lo
Narê kemer piştê ziryoke lo
Narê paşa rabû li Dihoke lo

Narê navê yara min Sise lo
Narê kemer piştê diteyise lo
Narê hakim rabû li Bêdlise lo

ŞERÊ ME Ê GEL DI KOÇBEREKA NÛH DE

Di pozberiyên li Mistbînê de 195 serbazên komando, 45 serbazên hêzên taybetî hatin kuştin û 3 balafir hatin xistin

Destpêk rûpela dawî de

bike; herdiçe serjêr dibe.

Lewma jî mêtîngerên hov, dolwgeriyeka taybetî û girêdayî bi vê re, ser artêşeka taybetî û hêzên dij-şoreşê ên taybetî avakirin. Bi vê şeweyê xwestin rûxandina artêşa xwe kêliyeka dinê birawestînin. Lê ev jî nikarin hilweşandina artêşa mêtîngera faşîst birawestînin û mêtîngerî ketineka bi xumîni dije. Ji ber vê yekê jî devxwintirîn êrişî gelê Kurdistanê dikin, artêşa xwe bi çekên nûjen dikemilînin û dixebitînin ku daxwazên xwe li ser Kerkûkê pêkbinin. Tiştê ku li hundurî û li derveyî welatê dikin, hemû karguzariya wê hebûna rizî dikin û dixwazin jiyanê xwe jî mirîne durbin. Behîrê daxwaza alîkariyên emperyalîzmê dikin, diçin Îran û Iraqê, li payhev komployên nûh birêdixin. Armanca mêtîngêran jî van gîştan tenê yeke: Fetisandina têkoşîna serxwebûn û azadiya Kurdistanê...

Dewleta mêtîngera faşîst di kirinên xwe de, ji xwe re azad e. Lê belê, ev jî diyare ku gelê Kurd jî, ji bo parastin û bidestandina serxwebûn û azadiyê, di bikaranîna hemû azîyên şoreşgerî de jî xwe re azad e û wê serî bide hemû rêyên şoreşgerî. Gelê me, wê li ser bîngeha verastên dirokî û rojenî, wî mafê xwe ê berz heya dawiyê bikarîne.

Gelê Kurdistan, bi şerêkî mezin kete bihara 1988'ê. Hilgavtina Newrozê, pêşveçûnê nûh a diroka me jî bi xwe re anî. Agirê Newrozê, pêşemîn li Êrdimên Botan û Mêrdînê, li tevayî Kurdistanê fêraka mezin da mêtî-

geran û xulamokên wan. Bi dehan welatfiroş, sixur û endamên MIT'ê bersiva xwe girtin. Di şerê navbera hêzên artêşa mêtîngêran û hêzên şoreşê de, bi dehan serleşkerên dijmin, bi sedan serbaz hatin kuştin an birîndarkirin. Ev gîşt dibin delîlê wê yekê ku, hima şer a gelê Kurdistanê bêtir mezin bûye.

Li dora navçên Mistbînê (Nusaybîn), Girêkamo (Silopî) û Midyadê şerên ku 4 rojan doman, derketin. Hêzên ARGK lêdanên herî xedar li hêzên artêşa faşîst xistin. Di wî şerî de, ku hima me a leşkerî rind xwe danî berçavan, hejmara hundabûnên me gelek kêmtir in. Herçûqasî dijmin xwediyê hêzên leşkerî ên mezinbû, xwediyê tang, top û balafiran bû, xwediyê hacetên leşkerî ên nûjen bû jî û li hemberê wê yekê jî yekîtiyên gerillayên ARGK bi hejmarê kembûn û çekên di dest de ne mezinbûn jî, yekîtiyên ARGK bi hima xwe a leşkerî, bi çalakîyên tektîkî dijmin binkeftî kirin. Dawiya şerê de artêşa dijmin rastî tarûmarbûnê mezin bû. Ji hev belav bû û şikest. Weke nûçeyên gihan me, 195 serbazên komando, binbaşîyek, tegmenek, astsubayek û 45 serbazên hêzên taybetî ên dij-şoreşgerî hatin kuştin. 3 balafir jî hatin xistin û 4 cemsên leşkerî jî hatin sotin.

Garanên artêşa faşîst ku di şerê de lêdanên mezin xwarin û jihevketin, encamê de êrişî gundiyan belengaz kirin. Dest bi kuştina gundiyan niştîmanperwer kirin. Dure gundiyan kuştibûn jî nola şervan û têkoşerên ARGK şanîkirin û wusa xwestin

bêçaretîya xwe veşêrin. Weke me gotî, hejmara kuştîyên ji hêzên ARGK gelek kêmtir e. Têkoşerên ARGK, şerê xwe sing ber sing bi keleşî domandin û gaweke mezin di warê hima leşkerî de ji bo gelê me derxistin holê; ev serfiraziyeke gelek pêwîste.

Şerê di navbera gelê Kurdistan û mêtîngerên faşîst de, roj bi roj tundetir dibe û şer ber bi berjewendên gelê Kurd ve pêşve diçe. Gelê Kurdistan rapirîn û serhildananeka diroka xwe a mezintir dije. Ev rabûn, gaweke pêşemînê jî rêya serfiraziyê ku ji bo serxwebûn û azadiyê tirêjên ronî dibiriqîne. Gelê me, wê gavên wusa zêdetir bike. Berê gelê me nedîwerî destên xwe li dijî mêtîngêran bavêje çekan, lê niha mêtîngerî serjêrdiçe û gelê me bi rojan şerê wî dike; ê din nema jê bitirse. Ev pêşveçûn gîşt, delamet û karguzariyên mezintir datînin pêşiya me ji bo yekber rakirina şerê gelî. Lewma divê em parçe bi parçe, her tiştê ku dijmin jî me sitandiye û dîziye, carekê din bistînin û li ser xaka niştîmanî şerî serê mêtîngêran biperçiqînin...

Livbaziye ARGK li Botanê zêdedibin Xortên gundên Şemzînan xwe digihînin ARGK

Ji nivê destpêka meha Adarê pêde, hêzên ARGK li Êrdima Botanê, dora navçên Dihê (Êrûh), Şîrnex, Cizîra Botan, Girêkamo (Silopî) û Berwarî dest bi xebatên tunde kirin. Ji ber ku di mehên zivistanê de hundabûnên hêzên ARGK gelek kêmbûn, xebatên mehên biharê diwartir birêdikevin. Xebatên bêçekkirina çetan û komkirina şervan, di wê demê de, xebatên pêşemîn. Tevgera hêzên ARGK, bicihbûn û operasyonên hêzên dijmin binkeftî dike.

Ji tîrsa hilgavtînan nûh, artêşa Tirk jî mehên zivistanê vir de, amadekariyan birê dixê. Bi destpêka meha Adarê jî, artêşa Tirk operasyonên xwe li derdora bejî û çiyagerê zêde dike. He-

Konevaniya çanda mêtînger li Mêrdînê têkçû:

Dibistanên mêtîngêran yekbiyek tîr girtin

Livbaziye jêhatî ên ARGK, ên li hemberê sixurên çanda mêtînger, fêkiyên xwe dan. Weke ku rojnama "Hürriyet" roja 8'ê Nisanê nivîstî, heya niha 50 mamhostayên sixurê dev ji karên xwe berdane û ji Kurdistanê reviyane.

Komara Tirk, mamhostayên ku ne sixurbin, naşîne Kurdis-

tanê. Li kêleka karê sixuriyê, ev mamhosta perên xelatî jî distînin, daku çêtir xebatê bikin. Lê belê karberdana mamhostayan, ne ji ber wê yekê ye ku, ew li hemberê sixuriyê ne. Livbaziye ARGK û rabûna gelê me li dijî wan berpirsiyarên çanda mêtînger ên biyanî, sedema karberdana mamhostayan e.

Hêzên ARGK li Dêrsimê rê girtin

Roja 5'ê Nisanê, li Êrdima Dêrsimê navçaya Ovacikê li nêzikê Pîra Vank, hêzên me ên rizgariyê rê birînin û livbaziya xwe dora 10 seetan domandin. Domanê çalakîyê de, darên telefonê hatin solîn û digel siwarên dah tomoil û kamyonan civînek hat çêkirin.

Pêşmergeyên ARGK, di civînê de duxuyankirin ku têkoşerên ARGK ne û li dijî dewleta Tirk a mêtîngera faşîst bo serxwebûna Kurdistanê şerdikin. Pîkolyên

mêtîngêran hatin eşkere kirin, û ji bo gelê hate gotin ku, divê ji pêşmergeyan netirsîn û xwe di nava refên ERNK de yekbikin.

Têkoşerên ARGK, herweha belavok belavkirin, û dirûşmê li ser rê nivîstî. Ji gerokên hatin rawestandin 2 hep, ên ku ên Komara Tirk bûn hatin sotin.

Ev livbazî hikariyeka mezin li heremê kir. Dawiya livbaziye de, artêşa Tirk operasyonê li dora Ovacikê birêxist, lê tiştek bidest neket.

leşkerî li Botan û Çolamêrgê û bireka Kurdistana Başur jî hatibû vegirtin.

Mêtîngêran Tirk, niha li Mêrdînê û Botanê operasyonan birê vedibin. Ev tîkuziya leşkerî, ji bo şikandina serdestiya ARGK û rawestandina pêşveçûnê pêwîst li van Êrdiman dihe kirin. Armanca din a wê tîkuzîrînê, Kurdistanê Başure.

Ji ber ku şerê di navbera Îran û Iraqê xwe kişandiye Kurdistana Başur û bajarê Kerkûkê ketiye bin bedefa topên Îranê, mêtîngêran Tirk ketine nava tîrsê.

Weke dihe zanîn, ne tenê leşkerên xwe dihevan herem. Wê çawa leşkerên Tirk bikevine Kurdistana Başur, ev yek di rojnamanê de bûye naveroka gotûbêjan. Zanayên leşkerî dibêjin, yekîtiyên paraşûtan nikarin biserkevin. Lewma, diya re ku leşkerên anîne ber tixup,

leşkerên êriş û zêftkirinê ne. Amadekariya dagirkiriyê dikin. Ji ber ku yekîtiyên leşkerî dikarin tenê ji ser Pîra Xaburê, derbasî Kurdistana Başur bibin. Ev yekîtiyên leşkerî, ji bo dagirariyekê hêzên pêşrevan in. Dora Ava Xaburê bi leşkerên Tirk hatiye dagirtin.

Hêleka din a van pêşketinan heye: Dewleta Tirk, bi notamake asmanên Êrdimên Çolamêrgê ji bo firokên Îranê qedexekir. Bi wê re girêdayî, firokên Tirk li ser Êrdimên Botan, Çolamêrgê û Kurdistana Başur difirin.

Daxwazên dewleta Tirk pir eşkere ne: Rawestandina pêşveçûna têkoşîna rizgariya netewî li Kurdistana Bakur, amadekariyên dagirkariya Kurdistana Başur û bîvî awahî girtina pêşiya rapirînê li Kurdistana Naven-dî û Kurdistana Başur.

Pîrozkirina cejna Newrozê didome.

Frense-Forbach: Şeveka pîrozkirina Newrozê li êrdimên Alsas-Loren çêbû. Dora 700 kes beşdarbûn. Di şevê de Hunerkom, komên sitranan, govend û tiyatro pêşkêş kir. Koma Berxwedan sitranên gelêrî ên xweş xwend. Hozan Serdar, Sefkan û Xemgin jî sitran û helbestên xwe ên şoreşgerî pêşkêş kirin.

Koma govenda zarokan, koma govenda xortan û koma govenda jinan bernama çandî xemilandin.

İsvîçre-Basel: Şeva Newrozê roja 9'ê Nîsanê hat pîrozkirin. Dora 4000 welatperwer vexwendî bûn. Gelek kes nekarîn têkewin eywana pîrozkirinê.

Şev bi temsila pêxistina darê derbikê (kibrît) ji hêla Kawayê hemdemî mazlum DOĞAN di zindanên Amedê de destpêkir. Koma govendê a ji 60 kesan, di destan de meşale, li silavê rawestî, gava axaf dihatin kirin. Dure govend destpêkir.

Hozan û dengbêj Dilgêş, Çiya, Seyidhan, Azad û Dilan şevê bi sitranên xwe ên şoreşger û berxwedanê kemilandin. 4 komên govendê leyistokên xwe pêşkêşkirin.

Axafa sekreterê glemperiya PKK Abdullah OCAŁAN jî video hat şanîkirin. Gelek hêzên demokrat û pêşveçûyî mesajên xwe gihandin şevê. Rêxistin û kesên mesajîyandin şevê ev in:

Endamê parlamentoya İsvîçre Hansjurg Weder, endama parlamento Anîta, endama parlamento Suzanna Leutenegger, piştgirên Av. Dev-Genç li İsvîçre, piştgirên Partiya Sosyalîsta Welat li Tirkîyê (SVP), Rêxistina Rêya Şoreşa Tirkîyê (THKO), THKP-C (Acilçiler), Komê Kurd ji Kurdistanê Başur.

Hollanda-Amsterdam: Roja 20'ê Adarê, bi pêxistina meşalan Newroz li Amsterdamê hat pîrozkirin. Ev şev ji hêla welatperweran hatibû amadekirin û dora 300 kesî beşdarbûn. Piştî axafên bi zimanê Hollanda li ser naveroka Newrozê, bernama bi govendên gelêrî doma.

Berî vê rojê bi 2 rojan jî, di 18 li bajarê Amsterdam, bi tîkiliya Marokkanîyan, Filistinîyan û welatperwerên Kurdistanê şeveka Newrozê hatibû pîrozkirin. Dora 500 kesî beşdarî vê şeva agahdarî û salixiya li ser Newrozê bûn. Axafên çêbûn, bi giranî li ser têkoşînên rizgariya Filistinê û Kurdistanê bûn. Berpirsiyarê Cepha Gel (Şabî)-PFLP, mesajek ji bo gelên Kurdistanê û Filistinê xwend. Govendên Kurdî hatin pêşkeşkirin. Hozan Zinar bi Kurdî û Erebi sitranên şoreşgerî xwend. Dirûşma, "Bijî birayetiya gelan" hate bangkirin.

Suudî-Erebîstan / Arar: Şeveka pîrozkirina Newrozê ji li Suudî Erabîstanê çêbû. Dora 500 welatperwer beşdarbûn. Di vê warê de nama jêrîn giha me:

"... Me welatperweran, Newroz di nava xwe de pîrozkir. Şeva pîrozkirina Newrozê bi silava bo şehîdên şoreşên dinê û Kurdistanê destpêkir. Dure li ser naveroka Newrozê, ku bi berxwedana KAWA'yê hemdemî Mazlum DOĞAN berztir bûye, axaf çêbûn. Sê belavok hatin xwendin. Govendên gelêrî hatin pêşkêş kirin. Tembur hatin lêxistin. Helbestên şoreşê hatin xwendin. Hêrsa dilê me welatperweran mîna çîyan mezin bû..."

Newroz li Yugoslavya pîrozbû

Vê salê Newroz li Yugoslavya jî hat pîrozkirin. Me di vê warê de nameyek girt. Em vê namê pêşkêşî xwendevanên xwe dikin:

"Hevalên hêja, zor silav ji bo we û ji bo xebatê we.

Berî çend rojan gelê Kurd gelek dilxweş û şadbû bi pîrozkirina cejna xwe, cejna Newroz çî li Kurdistanê û çî li derveyî Kurdistan.

Newroz, ji destpêkiya xwe di hê naskirin bi berxwedana gelê Kurd û heya niha jî ew berxwedan berdewame li ser bendav û çîyayên Kurdistanê û li zindanên metingerên faşîst de.

Bi kurtî em dikarin bêjin ku, cejna Newroz bûye sedema şiyarbûna gelê me û ronahîkirina rêka serxwebûnê.

Li vir, li Yugoslavya jî cejna Newroz hate pîrozkirin ji aliyê hemû xwendevanên welatparêzên Kurd. Di şeva pîrozkirina cejnê de, ew şeva hevkarî de gelek pîrs û axaftinên hêja, ji aliyê xwendevanên welatparêz hatin pêşkêşkirin li ser Kurdistanê û li

Kurdîstana Başur û Libnan: Serpêhatina yekîtî, serhildan û berxwedana gelê me Newroz wekî ku li çarhêlên welat û welatên dinê hatî pîrozkirin, li Kurdistanê Başur û Libnanê jî hat pîrozkirin. Vê salê dora 100 hezar kes, li van herdu êrdiman, beşdarî pîrozkirina cejna Newrozê bûn.

Newroz li Kurdistanê Başur û Libnanê, li 50 bajar û gundan hat pîrozkirin. Şeva Newrozê a mezintir li bajarê Barlîas li Libnanê pîroz bû.

Gelek hêzên Rojhelata Navîn, ên şoreşger, demokrat û pêşveçûyî beşdarî Newrozê bûn, an jî mesajên xwe hinartin.

ser rewşa Kurdistanê.

Em çend xwendevanên dilxwezên ERNK, di wê civînê de, me jî ji aliyê xwe xebat kir, ji bo şênkirina wê şevê, bi sitranên şoreşgerî û bi bilindkirina wêneyên şehîdên Kurdistanê ên mîna ên Mazlum û Kemal.

Em baş dizanin, ku tevgera xwendevanên Kurdistan, ew jî parçeyek ji tevgera rizgarîxwaziya gelê Kurd e û piştigiriya şoreşa Kurdistanê û serketina tevgera wan girêdaye bi serketina wê şoreşê.

Di van salên dawî de, tevgera şoreşa azadîxwaz li Kurdistanê roj bi roj xurttir û hêztir dibe û bi taybetî jî li Kurdistanê Bakur-Rojava, bi qehremanî xebat dibe ji bo dilsoziya welat û pêşveçûna millet. Di şerê serxwebûnê de gavên hêja pêşve hatin xistin bi damezrandina ERNK li ser bîngeheka durist. Ew gişt, bin ala Pkk, pêşengiya gelê me.

— Bijî PKK, ERNK û ARGK!

Xwendevanên dilxazên ERNK li Rijeka—Yugoslavya

Pîrozkirina Newroza '88'an bû remza mezinbûna rêxistina rizgariya netewî a gelê me

Şevên pîrozkirina Newrozê ku ji hêla Feyka-Kurdistan û Hunerkomê li gelek bajarên Ewropa hatin dirustkirin, ji destpêka meha Adarê (Newrozê) vir de nola kampanyekê berdevam dîkin. Heya niha bêhtirî bîst hezar kes beşdarî şevên pîrozkirina Newrozê bûn: Berlîna Rojava 1200, Nûrnberg 700, Koln 1500, Mûnster 1200, Hamburg 1800, Frankfurt 2000, Bocholt 1700, Saarbrücken 500, Genk 500, Oslo 600, Forbach 700, Basel 4000 kes. Şevên pîrozkirina Newrozê hîn jî didomin. Herwusa li welatên mîna Libnan, Suriye, Yewnanistan û Avusturalya jî Newroz hat pîrozkirin.

Di vê salê de ji salên buhurî gelek zêdetir, girsên gel beşdarî şevan bûn. Ev jî hîma ERNK a girseyî şanî me dike. Ji ber ku ên hatibûn şevan, li ser banga ERNK hatibûn û bi giranî jî dilxwezên ERNK ne.

Taybetiyeka din a pêwîst di pîrozkirinan de, tewra girsan a zana û rêxistinî bû. Girsên gel, di hemû şevan de yekîtiyeka xurt, şahiyeka mezin û giyaneka bexwedanê a hevpar danîn holê. Bi dirûşmên awazî daxwazên xwe ên rizgariya netewî bangîn.

Taybetiyeka sêwemîn jî, dewlemendbûna bernamên şevan bû. Naveroka bernaman gelek dewlemend, şoreşger û welatparêz bû. Hunerkom bi şeweyeka nû derkete pêş girsên gel. Xwe nû kiribû. Hunera gelê me a şoreşger û welatparwer rind pêşkêşî vexwendîyan kir. Ev jêhatibûna Hunerkomê berhemeka têgihiştina çanda kollektîfe. Bivî awahî çanda me çêtir xwe bi têkoşîna rizgariya netewî girêdide.

Li gelek bajarên Almanya Rojava, gelek zehmetî derketin pêşiya pîrozkirina şevên Newrozê. Gava Newroz dihat pîrozkirin, dewleta Alman êrişên xwe zêdekiribû. Hêzên reformîst dij propaxendên xwe lezandibûn. Lê ev êriş gişt, bersiva xwe jî gelê me bixwe girtin.

Tiştêkî pêwîst jî ev bû, ku îsal gelek hêzên Ewropî û jî Tirkiyê; gelek şoreşger, pêşveçûyî û niştîmanxwaz hevkarîya xwe şanîkirin.

Hêzên sosyal-şoven ên Tirk û hêzên reformîst ên Kurd, vê salê nekarîn weke dilê xwe xebatê bikin. Giştan bi kirêkirina hozanan, xwestin ku xwe ji wê rewşê xelasbikin. Lê ev liv, hinkareke bo me, daku em taybetiyên hêzên reformîst çêtir fahmbikin.

Bi tu awayî mirov nikare şevên ERNK bi ên hêzên dinê re deyne berhevdu. Di şevên ERNK de bi deh hezaran mirov, şahiyek, rêxistinîyek, kollektîfûnek, çand û hunereka niştîmanperwer hebû.

Girsên gel, daxwazên xwe ên serxwebûna netewî di şevan de eşkere anin zimên. Livbaziyan Newrozê ên li welat, ji can û dil pîrozkirin.

Herçuqasî îroj gelê me debaşbûye û her birek jî a dinê durketibe jî, gelê me ê din durbûn û perçebûnê napejirîne. Li bendexanan, li çîyan, li gund û bajarên, li deşt û zozanan, li Ewropa û li Rojhelata Navîn Newrozê, bi yek giyanê, bi yek zanatiyê û bi yek dirûşmê pîrozdiye. Ev jî eşq û evîna gelê me bo serxwebûna welat û azadiyê datîne holê.

Tiştê ku dijminên mêtînger, piştigirtên emperyalîst û xulamokên reformîst aciz dike û hemû keftûlaftên wan avê de dibe, ev hîma zikmakî a gelê me ye ku roj bi roj zexmtir dibe...

Bikaranînen dij-demokratî ên Almanya Rojava bi berdewamî dihên protestokirin

RÊVEÇÛNA DIRÊJ

Bi tîkiliya 45 welatperwerên Kurd, roja 6'ê Nisanê, rêveçûnê dirêj ji bajarê Karlsruheê ber bi serekbajarê Almanya Rojava Bonnê, 380 km, destpêkir.

Daxwazên livbaziya rêveçûna dirêj ku Feyka-Kurdistan dirustkiriye, evên jêr in:

— Divê dawî bi êrişên li dijî Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan û bikaranînen dij-demokratî ên li ser Kurdên li Almanya, bîn.

— 13 welatperwerên hatine girtin, divê bi lez bîn berdan.

— Divê xebatên demokrat û konevanî ên Feyka-Kurdistan û rêxistinên dinê, neyin rawestandin.

— Divê hevkarîya Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan bê kirin.

Bi van daxwazan, bi sedan welatperwer xwe li bajarê Karlsruheê civandin. Livbaziyeke runîştinê li pêş avahiya sawciyê federal pêkanîn. Livbazî heya êvarî doma û dure rêveçûn destpêkir. Komeke xilbe ji welatperweran ku bi giranî ji bajarê Stuttgartê hatibûn, hevkarîya livbaziyê kir.

Welatperwerên rêvedîçin, alîkarî ji Almanan jî bi firehî distînin. Niha ji bajarê Mannheimê derbasbûne û gihane bajarê Bîn-

gen. Li bajarê Mannheim jî bi tîkiliya komeka xilbe mitîngek çêbû, û rêveçûn ber bi bajarê Bonnê berdewam kir.

Ji ber rêveçûna dirêj, Feyka Kurdistan gelek belavok û afîş anî der. Gelek kovarên bi zimanê Almanî dihên belavkirin û dezgeha ragihandina Almanya Rojava dihê ronahîkirin.

Isvîçre: Piştî ku roja 6'ê Nisanê rêveçûna direj destpêkir, komeka xilbe ji welatperwerên Kurd li Isvîçre avahiya rêya asmanan a Almanya "Lufthansa" vegirtin.

Welatperwerên ku piştgirtina xwe ji bo rêveçûna dirêj a Feyka-Kurdistan duxuyankirin, daxwaza berdana 13 Kurdên li Almanya hatine girtin, kirin. Gelek rojname û şaxên weşanan vê livbaziyê dan naskirin.

Swêd-Gotebourg: Ji bo protestokirina girtina 14 welatperweran li Almanya Rojava, komek ji welatperwerên Kurd, rêya asmanan a Almanya "Lufthansa" vegirtin. Livbazî 2 seetan doma. Welatperwerên Kurd nameyek ji bo hikûmeta Alman, bi reya berpirsiyarê "Lufthansa" şiyandin.

Hinde rêxistin belavokeka protestokirina dewleta Almanya Rojava anîn der

Bi armanca protestokirina bikaranînen dewleta Alman, di hefteya buhurî de hinde rêxistin li bajarê Hamburgê, belavokek bi navê "Azadî ji bo hemû Kurdên hatine girtin" anîn der. Rêxistinên ku belavok derxistin, daxwazên xwe bi van dirûşman anîn zimên:

— *Piştgirtên Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan giringe bi lez bîn berdan!*

— *Dawayên ku li ser merca 129a dihên birêvebirin giringe bi lez bîn rewestandin!*

— *Giringe dawî bi pîkolyên li ser piştvanên Têkoşîna Rizga-*

riya Netewa Kurdistan bîn!"

Rêxistinên ku belovek derxistin ev in: Koma Dij-Emperyalist li Hamburgê, Koma Otonom a Rojhelata Nêzik li Hamburgê, Kargêriya BWK li Hamburgê, Komela Demokratên Kurdistan Suriye (DSK), Komîta El-Salvadorê, Feyka-Kurdistan, FAU/R, Koma Xortên Azad li Hamburgê, Dostên Gelê Kurd, Eniya Gel (Volksfront) li Hamburgê.

Herweha, Av. Dev-Genç li Hamburgê û VSP (Partiya Sosyalist) alîkarîya xwe ji bo daxwazên jorîn danîn holê.

Yekîtiya Rewşenbîrên Welatparêzên Kurdistan damezrandina xwe bi civînekê pîrozkir

Destpêk rûpela dawî de

2— **Derxistina kovarekî bi navê REWŞEN** li ser van bingehan: Lêkolîna civakî-dîrokî-torevanî-ramyarî û aborî, nivîstên folklorî û hunerî, tendurustî û bijîşkî, dadmendî û mafdarî, civat-jîn û zaro, ziman-wêje û rêzîman, nûçeyên ramyarî-civakî ûhw., hevpeyvîn û pêwendiyên bi xwendevan û rewşenbîran re û perwerdekirina wan,

3— **Ziman, dîrok û wêje:** Derxistina pirtûk û ferhengên, hînkirina zimên bo zarok û mezinan, wergerandina berhemên bi tipên Erebi û Kirilî bo tipên Latîni, xebata bo bêhtir bikaranîna zimanê Kurdî di nav refên tevgera netewî de, xebata bo bêhtir danûstandina nav zaravên Kurdî de bi armanca yekkirina zimanê Kurdî û derxistina etnografi û terîmînolojiya Kurdî, alîkarî bo nivîskarên Kurd bo pêşvebirina xebata wan û xwedî der-

Komîta ji Kurdistanê li Frense civînek bo endamên rojnameyan çêkir

Komîta ji Kurdistanê li Parîsê civîneka bi xwarin bo endamên rojnameyan çêkir.

Civîn roja 23'ê Adarê çêbû. Berpirsiyarekî Komîta ji Kurdistanê, endamên rojnameyan li ser pêşveçûnên li Kurdistanê û qirkirina li Helepçe bi destê Saddamê faşîst, bi awakî fireh agahdar kir. Berpirsiyar, bersiva pirsên li ser ERNK û PKK da û piştî li ser xebatên Komîtên ji Kurdistanê û pirsên stratejî axîfî.

Ev rojnamekar û berpirsiyar beşdarî civînê bûn: Milliyet, Liberation, L'Humanite, L'Evenement, CEDRI, Rodyonek li Parîsê, Konsolosiya Bulgarîstanê li Parîsê.

Civîneka rojnameyan li Brûksel-Belçîka

Roja 1'ê Nisanê ERNK civînek bo rojnameyan li Brûkselê çêkir. Berpirsiyarekî ERNK li ser pêşveçûnên Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan axîfî. Endamên rojnameyan li ser xebatên sala 1988'ê agahdar kir. Herwusa bala dezgaha ragihandina Ewropa kişand ser de ku, wê îsal hinde livbazî li dijî saziyên Turustîk li Tirkîyê bîn bikaranîn. Ev sazî jî, ê din di nav hedefa şerê rizgariya netewî de ne.

Herwusa li ser pêwendî û hevkarîya Almanya Rojava û Tirkîyê axîfî. Eşkere kir ku, alîkariyên Almanya bo Tirkîyê wê li dijî Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan bîn bikaranîn û rawestandina alîkarîya bi 580 milyon markên Almanî xwest. Ji Almanya Rojava xwest ku, ê din dev ji bikaranîn derî mirovahî ên li dijî gelê Kurdistan, berde. Daxwaza berdana 13 welatparêzên Kurd jî kir.

Herweha duxuyankir ku, ew bombên jehrê ku li Helepçe bikaranîn, ji hêla Almanya hatine şiyandin bo Saddamê faşîst; bona vê yekê jî dewleta Alman protesto kir.

ketina li berhemên wan, hûrkolîn û lêgerîna li ser dîroka Kurdistan, xebatên bo damezrandina yekîtiyeke nivîsevanên Kurd û bi rêya vê yekîtiyê girêdana pêwendiyên bi sazumanên nivîskarên navnetewan re,

4— **Tendurustî (canxweşî) û bijîşkî:** Komkirina dermanan, dermankirina nexweş û birîndaran, birêvebirina xebatên civandina alîkariyên diravî, xebatên birabirin û pişangekirina qirkirina û derketina li dijî bikaranîna çekên kîmyevî, xebatên ji bona ku bijîşkên Kurd tevli têkoşîna rizgariya netewî bibin, amadekirina alîkariyên di cih de weke ambulansan,

5— **Dadmendî û mafdarî:** Nasdana bikaranînen derî mirovahî, hingavtînan û bûyerên dadgehan di cihanê de û dij derketina wan, ji ber van bikaranînan serî dayina li ba saziyên navnetewî weke ên mafên mirovan ên ku piştgirtina mafên bendiyan dikin ûhw., pêwendiyên bi saziyên navnetewî ên mafdarî û da-

dimendî, amadekirina encumanên payketina rewş û kirinên dij mafên mirovan, hevkarî û piştgirtina dîliyan û malbatên wan,

6— **Xebatên wergerandinê:** Wergerandina nivîsên kovara **Rewşen**, nivîsên nûh li ser Kurd û Kurdistanê, pirtûk û kovaran, amadekirina derfetên perwendekirinê bo komên wergerwan û paçewanan,

7— **Perwendekirin û hînkirin:** Vekirina kursên bo xebatên yekîtiyê, amadekirina pirtûkên dibistanî û zarokan, pêwendiyên bi sazumanên perwendekirinê ên navnetewan,

8— **Çand û huner:** Alîkarî bo xebatkarên çandê û hunerê, xebatên wênexanî, şano, govend û piştgirtina perwendeyî bo xebatkarên vê warê de, nivîsandina hunera folkloriya Kurdî.

Civîna pîrozkirina damezrandinê, bi xwendina helbestan ji hêla hozanan, bi xwendina sitranan ji hêla hozan **Xemgîn û Sefkan** û leyistina govendê dawî pêhat.

Komeley Xwêndikaranî Kurdistan li Derewey Welat (AKSA), belavokek li dijî bikaranîn û liva dewleta Almanya Rojava anî der û berdana welatperwerên hatine girtin xwest. Em hinde bir ji belavokê ji Almanî vedigerînîn Kurdî û pêşkêşî xwendevanên xwe dikin.

“Divê gelê Kurd li hemberê pîkolyên ku bi navê rawestandina terore dihên bikaranîn, bê parastin û hevgirtin

Gava mirov niha rojnamên Ewropa ji ber çavan derbasbike, mirov dibîne ku Kurd bo rûdanên kuştinan û terore berpirsiyar dihên şanîkirin.

Ji dema ku li Swêdê Olof Palme hatiye kuştin heya niha xebatên bêtîşe bo rêşkirina Kurdan dihên birêvebirin. Herçûqasî tu delfî di destan de tune ne jî, gelê Kurd bi tevayî dihê rêşkirin.

Ev liv, ji hêla Almanya Rojava jî dihê birêvebirin. Li kêleka xebatên dinê, nûçeyên li ser şerên di navbera Kurdan de derdikevin rojnameyan. Tu girêdaneka van nûçeyan bi rastiyan re nîne. Rojnamên Almanya li ser êrişên

Kurdan li ser gundan dinivîsin; weke ku mirov ji wan fahmbike ku, artêşa Tirk tenê ji bo parastina Kurdan ji Kurdan li Kurdistanê ye.

(...)
Tîştê ku rewşa gir û nîfrîne derxistiye holê, nîfr û pîkolya ser gelê Kurd e, ku ji dehsalan virde ye, dihê bikaranîn. Lê dîsa jî êrişên artêşa Tirk li ser gundên Kurdan, kuştina 2000 Kurd li Kurdistanê Başur û ji koçberkirin û nefîkirina gelê Kurd, nûçe nayin belavkirin.

Komel û malên Kurdan dihên sehkirin. Gelek Kurd bi rengê terorîstan didin naskirin û digirin. Ev bikaranîn bi destê hikûmeta Alman dihên kirin.

(...)
— **Em piştgiriya daxwazên Kurdan ku birçibûnê de ne dikin!**

— **12 Kurdên ku li Almanya hatine girtin, divê bîn berdan!**

— **Divê dawî bi rêşkirina rêxistinên Kurdan û pîkolyan bîn!**

Frankfurt, 21.3.1988”

Kuştinên rejîma Saddamê faşîst li herderan tî protestokirin

Hollanda-Arnheim: Dawiya meha Adarê de, komek ji jinên Kurd bi navê Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan (YJWK) çû belediya bajarê Arnheim. Qir-kirina li bajarê Helepçe hat protestokirin. Daxwaz ji belediya Arnheimê hatin kirin, ku xebatê navnetewan bê kirin.

Jinên welatparêz, piştî ku daxwaz dan nasdan pêde, serekê belediye di dermafê Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan de agahdar kirin.

Belediye Arnheimê duxuyaniyek da der û ji bo xebata navnetewan peyman da. Belediye Arnheim nameyek bo Wezîrê Karên Derveyi, bo Wezîrê Kar, bo parlamentoya Hollanda û Xaça Sohr hinart. Herwusa nameyek ji şiyanda Netewên Yekbûyî.

Isvîçre-Genf: Dawiya meha Adarê de 30 welatperwerên Kurdistanî, avahiya rêya asmanan a Îraqê li Genf (Cenevre) vegirtin.

Ji ber ku berpirsiyarên avahiye bangî polêsan kirin, livbazi duduîrêj bû. Gelek şaxên weşanan hevpeyvîn çêkirin. Radyo û TV livbazi weşandin.

Avusturya-Wien: Li Wien (Viyana) xwepêşdanek çêbû. Ji 4 birên Kurdistanê, 400 kes bês-dar bûn. Diruşmên nola: "Bimire Saddam", "Bimire mêtîngerî", "Bijî serxwebûn" û "An Kurdistan an neman" hatin bangkirin. Xwepêşdan bi axafên bi zimanên Almanî û Erebi qedî.

Frense-Strasburg: Dora 70 kesên Kurd mîtingek çêkirin. Ji

ber ku qirkirina Saddamê faşîst li Kurdistanê Başur diket wan rojên "hefteya lehengiyê", mîting bi ala rengîn û meşalên pêketî hat çêkirin. Saddam bi diwarî hat protestokirin. Hat duxuyankirin ku, hovitiyên wusa nikarin gelê Kurd birawestînin.

Almanya Rojava-Bonn: Roja 31.3.1988'ê komek bêhtirî ji 60 kesên, tevî jin, mîr û civanên Kurd ên piştgirên ERNK, avahiya "Hevgirêdana Erebi" li bajarê Bonnê vegirtin. Dewleta Îraqê a devbixwîn protestokirin. Nameyek gihandin berpirsiyarê "Hevgirêdanê" ê ji Tunîsê. Bikaranîna jehra kimiya li Helepçe protestokirin. Ji sazumanê hat xwestin ku, Iraq ji "Hevgirêdanê" bê derxistin. Herwusa belavokek bi zimanên Almanî û Erebi li ser qirkirina li Helepçe hat belavkirin. Bêhtirî 50 radyo, rojname û ajans hatin cihê rûdanê. Televizyona SAT-1 ji ev livbazi şanî temaşekarên xwe kir.

Roja 8.4.1988'ê bêhtirî 80 piştgirên ERNK, tevî jin, zaro û civanan, li pêşiya balyozxana Îraqê xwe civandin û li dijî kirinên wan ên hov û kuştina gelê Kurd bi destê wan rabûn. Bi taybetî ji dengê xwe li dijî bikaranîna çekên kimiya li bajarên Kurdistanê Başur, mîna Helepçe, bilindkirin û belavok belavkirin.

Di domana livbaziye de, xwendevanên Îraqî ên misilman ji xwe li pêşiya balyozxanê civandibûn, lewma em dikarin bêjin ku bêhtirî 200 kesên rejîma Îraqê a faşîst di vê rojê de protestokirin.

Polêsên Alman dora balyozxanê girtibûn û berpirsiyarên Îraqî parastin.

Belçika-Brüksel: Roja 30.3.1988'ê, dilxwazên ERNK li pêşiya avahiya balyozxana Îraqê numayîşek çêkirin. Hinde parlamentarên Ewropa ji hevkarîya xwe şanî kirin. Dora 200 welatperwerên Kurd û demokratên Ewropî beşdar bûn. Armanca livbaziye, protestokirina rejîma Îraqê bû, ji ber ku jehrên kimyevî li Kurdistanê Başur bikaraniye.

Di qada mîtingê de, parlamenterê Ewropî Jef Ulburghs, axafek çêkir.

Welatperwerên Kurd, diruşmên nola: "Bijî Kurdistan, bimirin Evren û Saddam", "Bimire kedwarî, bijî serxwebûn", "Bijî ERNK" bangîn. Biqasî 1 km ji, meşiyên. Bi diruşma: "An Kurdistan an neman" livbazi dawi bû.

Di girtîgeha bajarê Aydinê de Newroz hat pîrozkirin

Roja 21'ê Adarê 1988'ê, dil-yên şer, endamên PKK di girtîgeha bajarê Aydinê de Newroz pîrozkirin. Endamên hinde rêxistinên ji tîkîlî pîrozkirinê bûn û mesajên xwe, bi navê rêxistinên xwe pêşkêş kirin.

Newroz, ji aliyekê jî, ji bo piştgirtina têkoşîna li derve, di zindanan de hat pîrozkirin. Lê endamên PKK, ji aliyê din, li ser naveroka Newrozê, pêwistiya wê bo gelê me û rihê Newrozê ê

serhildanê, axaf çêkirin.

Newroza ku di zindanê de pîrozbû, di nava girtiyan de, giyana yekîti, berxwedan û hevkarîyê xurtkir.

Bi navê rêxistinên jêrîn, mesaj ji aliyê girtiyan hatin pêşkêşkirin: THKP-C / Acilçiler, THKP-C / Sempatizanên Çayan, TKP (B), THKP-C / Rêya Sêwemîn, KAWA, Dilxwazên SVP.

Girtîgeha nefermî li Amedê bi xwebirçîkirinê dest bi berxwedanê kir

Berxwedan, roja 6'ê Nisanê destpêkir. Ji 830 girtiyan, 800 girtî tîkîlî berxwedanê bûne. Piraniya kesên ku dest bi berxwedanê kirine, girtiyan konevani ne. Girtî bi berxwedana xwe, koçberkirina girtiyan di girtîgeha leşkerî de û nebaşkirina rewşa girtîgehan protesto dikin.

Girtî, daxwazên xwe ên ji 13 bendan, bi belavokekê duxuyankirin. Herwusa dan nasîn ku, heya daxwaz bicih neyin ew wê berxwedana xwe berdewam bikin. Di nav daxwazên girtiyan de, axafa bi zimanê Kurdî, destura axafa bi abukatan re, dirêjkirina dema dîtîne, xwendina pirtûkan-kovaran û rojnamen, guhdarkirina radyo, ji derve anîna xwarinê, kêmkirina hejmara girtiyan di koxuşan de, û başkirina rewşa canxweşiyê hene.

Piraniya girtiyan ku dest bi berxwedanê kirine, endamên PKK ne. Lê girtiyan din ji tîkîlî berxwedanê bûne.

Ji hêla din, tê diyarî kirin, ku

Di girtîgahên Tirkîyê de livbaziye xwebirçîkirinê û hevkarîyê xurttir dibin

Xweragirtina birçimayîne a di girtîgeha Çanakkale de, kete roja şazdehemîn. Malbatên girtiyan jî, livbaziye hevkarîyê bilinddikin û xwedî li girtiyan derdikevin.

Roja heştêmîn a berxwedanê de, malbatên girtiyan dilekçek dan Meclîsa Tirkîyê û yek ji dan serekwezîriyê. Herwusa serî dan Wezîrê Dadimendiyê. Ji wan pejirandina daxwazên girtiyan xwestin. Girtî, dixwazin ku, bikaribin bi abukatên xwe re bi axifin, neyin koçberkirin, ew ji mafên mîna di girtîgahên din de bistînin û bikaribin bi malbatên xwe re bi axifin. Malbatên girtiyan duxuyan kirin ku, pîkolî li girtiyan tînin kirin, avê bi şekir bi wan nayê dayin, daku dev ji berxwedana xwe berdin.

Bilî duxuyaniya Wezîrê Dadimendiyê, bikaranîna kincên yekcure û sewkê berdewam dike.

Berxwedana li girtîgeha Sînopê jî, dizî tê hiştin. Rojname li dermafê wê berxwedanê nanivîsinin. Lê di şa ji dezgeha ragi-

handinê haydarî rewşê dibe. Piştî ku hat bihîstin, girtiye ku bi navê Salih Sezgin, bo protestokirina pîkolîyan serî daye xwekuştinê, malbatên girtiyan xwe bi lez livandin û dezgeha regihandinê haydar kirin.

Berxwedana girtiyan di girtîgeha Adana de, ku 10'ê Adarê destpêkiribû, berdewam dike. Daxwazên girtiyan evin: Axafa bi abukatan re, dirêjkirina dema dîtîne, dayina radyo û teypan, rakirina sansura li ser kovaran, dayina weşanên nehatine qedexekirin, başkirina rewşa canxweşî û xwarinê.

Malbatên girtiyan jî, roja 1'ê Nisanê di avahiya partiya SHP de dest bi berxwedana xwebirçîhiştinê kirin. Hejmara ên ku livbazi didomînin, 15 kese. Malbat, daxwazên xwe gihandin hikûmetê û Wezîrê Dadimendiyê, lê hin bersiva xwe negirtine. Weke nûçên gihan me, malbat dixwazin livbaziya xwe heya ku daxwaz bicih bîn, bidomînin.

Şoreşgerên endamên Dev-Sol di dadgahê de hingavtînan protestokirin

Di dema pirsyariya dawa bi 1203 kesên de, ku li dermafê 580 ji wan daxwaza bidarvekirinê tê xwestin, şoreşgerê bi navê Sabri Temel axifî û di dilekçekê de, ku da dadgahê wusa got: "Hikûmeta Tirk, giringe peyman li dermafê hingavtînan ku 21 dewletê îmze kiriye, bipejirine. Di

dema 12'ê Elûnê de, karakol û navendên polêsan û girtîgah, bûn merkezen hingavtînan û lédanan. Tu savcî û dadger, nikare bêje ku, hingavtînan nehatiye kirin."

Di dilekçeka dinê de, ku hemû girtiyan îmzekiribû, dawa li dermafê binbaşî Muzaffer Akkaya hate vekirin.

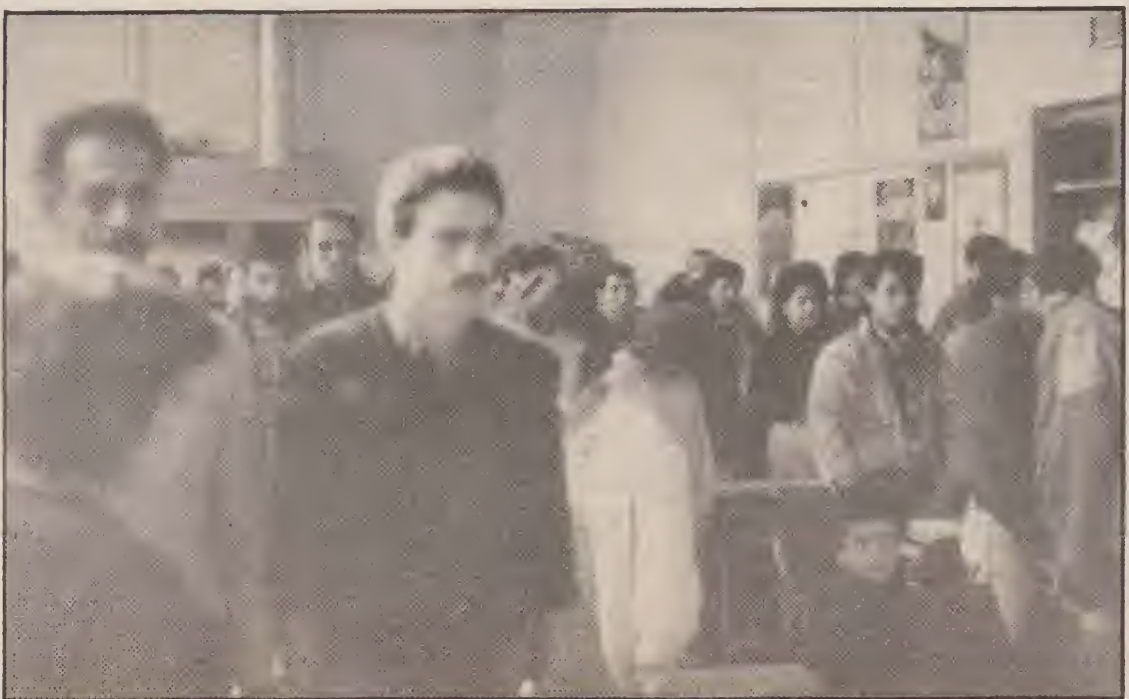

Yekîtiya Karkerên Kurdistan (YKKH) li Hollanda komcivîna xwe a nehemîn çêkir

Dawiya meha Adarê de, Yekîtiya Karkerên Kurdistan li Hollanda komcivîna xwe a nehemîn çêkir. Bêhtirî 100 endamên komelê ên welatparêz beşdarî komcivîne bûn.

Komcivîna komelên li bajarên Arnheim, Amsterdam û Den Haag bi hev re hatin çêkirin. Piştî ku silav li şehîdên şoreşên cihanê û Kurdistanê hatin kirin pêde, bername rojê ji bo kom-

civîne hate danîn. Bi nirxandina pêşveçûnên konevanî li cihanê, Rojhelata Navîn û Kurdistanê, civîn destpêkir. Komcivîn xebatên dema buhurî ji ber çavan derbaskir. Piştî nirxandin û danûstandinan, biryarên nû ji bo dema pêşde hatin pejirandin. Koma kargêrê ji bo hersê komelan jî, ji nû ve hate hîlbijartin. Bi axafa berpirsiyarekî ERNK, dawî bi komcivîne hat.

Peyam û mizgîniya PKK! —2

Carina behsa tiştên ne li ser bingeh û esas dihê kirin, welê dibêjin: “Gur ket nav!” Vêca neha, li gor babeta vê nivîsarê ne cih û dema behsa tiştên weha hûrik û mûrik e! Me birê yekê de behsa Mihemmed û têkoşîna peyama wî kiribû û me gotibû: Kirin û kêferata wan nezan û cuhela, şîna astengbûnê (qudreta mani’bûnê) di xwe de ne dît. Têkoşîna daw û doza peyamberiya Mihemmed her çû berfireh bû.

Divê em behsa ew serîhilda-na dîrokî û ji bîran neketî, berxwedan û serîhilanîna KAWA’yê hesinger, ku li dora sala 900’î berî zayîna Îsa çêbûbû, behsa wî jî bikin, qiymet, qedr û nîrxê vê berxwedanê herdem li jor bigirin. Serîhilanîna Kawa wisa bêhempa bû ku, di wê dema ewqas kevin de, dawîya zilmeke bêsînor anî û hem jî serîhilanîneka wisa girîng û berfireh bû, ku bi serokatîya gelê Kurd, serî li pêşengîyeke wisa mazin û berfireh kişand, ku hemû gelên mezopotamiyayî girt binê baskên xwe.

Ma hûn nabinin îro gelê Kurd bi pêşengîya PKK, eynî di wê riya Kawa’yê hesinger de diçe? PKK ne tenê li dû rizgariya gelê Kurd e her weha PKK li dû, ji barbarên tirkên tûranistî, ji Dehakên hemdemî, ji tirkan, rizgar kirina hemû gelên rojhilata navînî ye. Dewlet û doliwgeriya komara Tirkîyê tehdîd û gefdayîneke mazin e ji bo gelên li navçe. Dîrok (carina, dîrok dikare dubare bibe!) dubare dibê, tekerrur dibê. Erk û wezîfeya Kawa’yê Kurd çî bû? Pêşengîya gelên rojhilata navîn bû. Erka PKK jî îro bi serokatîya gelê Kurd, pêşengîya gelên rojhilata navînî ye. Bila çavên me yên girtî vebin! Di vê doz û dawaya esil û binîrx de, roja îlan û beyan bûna PKK, garantiya nêzîkbûna pêşengî û serfiraziya gelê kurd e. Ev doz êdî têk naçe! Wekî ku şehîdê doza proletariya û Kurdistanê Kemal PÎR gotibû: “Di şexsê vê rêxistinê de, serkeftin û serfirazî xuya ye, di vê tevgerê de serkeftinê dibînim!”

Ma li ser ruyê erdê, li kîjan derê, doz û dawaya berxwedaneke heq û rast li ber kêferatên dijmin têkçûye? Hiç li derekî jî! Loma bawerî û îmana me birastî û heqiyê heye. Ev bawerîya me ne wala ye.

Welatparêzî û azadî

Bila nav û dengê gotinên “teslîmîyet” û “ixanetê”, di ziman û vêjeya Kurdî de tunebe! Lê mixabin ew bi xwe di nav gelê me de hebûye û jiya ye. Loma ye ku îro hîna em heta vê demê jî, bi kar û barên rizgariyê ve mijûl in.

Ji bo xwastina azadî ji ixanetê re, bersiva ustazê şoreşa sosyalîzmê LENÎNê ye: “Em mîna grûbeke yekbûyî, di riyeke zor û dijwar de bi destên hev jidandî girtî, diherin. Em ji çar alî, ji hêla dijmin ve hatine girtin û di binê vê agirê de, me bê rawestî pêşveçûnê divê. Em bi biryareke bi serbestî pejiwandî, ku ji bo amanca şer kirina li hember dijmin girtine... û ji bo ku em, hîna ji destpêkê ve xwe yek grûbekî serê xwe hiştine... û ji bo ku em di şûna hilbijartîna riya li hev hatinê, riya têkoşînê hilbijartine... bi amanca NE ketina nav ew avavêka (bataklik) nêzîkê me, ku ew kesên ku me tawanbar dikin lê de ne... loma

em bûne yek. Lê belê neha hindek mirovên li nav me weha dest bi qîrîne kirine: Werin em tekevin nav avavêkê! Lê dema ku em dest bi lomeyan dikin, wê gavê bersiva wan ev e: Hûn çî mirovên paşdemayî ne. Hûn ji keysnedana ji bo azadiya bang kirina me ya we, ser riyeke êdî rast fedî nakin? Erê Mîrzeno! Ne tenê bangkirina we ya me, di çûyîna we ya her derî de, heta çûyîna we ya nav avavêkê jî, hûn serbest û azad in. ji xwe li gor me, ciyê we yê rastî avavêk e, ji b çûyîna we ya wê derê em amade ne, ku çî ji destên me bihê û biqede, em dê alîkariya we jî bikin. Bes ku hûn dev ji me bigerin, destên me berdin. Li us-tiyên me ne gerin û ew gotina mazin, gotina azadiyê ne herimîn, çûmku em jî bi çûyîna xwe ya her derî ‘azad’ in; lê belê ne çûyîna nav avavêkê, lê li hember şer kirina kesên ku ruyên xwe jî ber avavêkê zivirandine, şer kirina li hember wan jî, azad in em!” (Çi Divê Bihê Kirin? 1902)

Lenîn ev 86 sal berê bû ku ji yên ku ji îxanetê re azadî dixwastin, ji wan re welê gotibû.

Serfermandarê şoreşa Kurdistanê Serok Abdullah OCA-LAN, di axefeka xwe ya li ser welatparêziyê weha dibêje: “... Welatparêzî bi naveroka xwe ev e ku, birastî divê mirov bi hêsanî ji welatê xwe ne qete, gelê mirov her çiqas paşdemayî be jî, hewla şoreşger kirina wî bide —ku neha em behs û kada welatparêziya şoreşgerî dikin—, mirov xwedî li çiya û kevir û berê xwe derketinê, gihastîna hêwa û awa xwe erk û wezîfeyeke pîroz bibîne û gihastîna bi wan jî, mîna armancekî pêdivî bibîne; mirov divê bizanibe ku, zanava û huyiyeta mirovayetiye, riya beşdarbûna nav mirovayetiye, yan jî riya beşdarbûna nav serdema navneteweyî, ji welatparêziyê derbas dibê û divê mirov vê yekê mîna têkoşînekî bibîne, divê mirov bizanibe, ku dev jê berdanan welatê xwe, dev jê berdana hilberîn û vekêşana (ûretim) nîrxan, di bingeh de, bi şeweyeke girîng dev jê berdana rastiya civatî pêş dide, ku ev jî nîşana paşverubûnê, alet û pergala bûna her babet paşdemayî ye, ku divê mirov bizanibe ku ev di manaya xwe wenda kirin de ye û her weha naveroka welatparêziyê li hember vê yekê rawestî e...”

Serfermandarê şoreşa Kurdistanê, Evdillahê Tolehildêr-Abdullah OCA-LAN, her weha li ser welatparêziyê welê berde-wam dike: “Hindek ji xelkên Ermeniyên ku dizivirin dihen welat û gundê ku lê bûnê, li wir kulmak ji axa welat û gundê xwe dikin nav destmalekê û bi xwe re heta Amerîkayê dibin. Gel û xelkên ku ji welatê xwe derketine, hatina wan ya ser qad û xakê welatê xwe awanî ye. Lê belê gava yên me diherin ser qad û axa xwe, hindek ji wan wisa dinîrxînin ku tu dibêjî qey hatine nav zibilxaneyê. Divê mirov ber bi vê yekê ke ve!”

Neha em, li gor dûrîşmîyên Peyam û Mizgîniya PKK, disa berde-wama ked û behsa pîrsên îdeolojîkî û polîtîkaya vê dema nûjen bikin: Lê belê, li hêla dinê, li gor şaşî û mecnûnî û xetayên ku ev Ebû Leheb, Bekoewan û pîsik tê de ne, bi wan, mirov dikare rota û xêza riya şaş, bi şeweyeke aşkere diyar bike û nîşanî dinyayê bide, ku kesên dinê jî ne kevin

nav wê bêdadiyê! Loma li hêlekî kadû rexne kirina wan bi fayde û sûd e. Yanê rastiye vaca kirin û bi şaş û bi xeta lanse û beyan kirina wan, li hêlekê dizivire li nav dev û çavên wan diqelibe. Ma kî dikare xwe li ber rastiya royê bigire û royê veşêre? Ma kî dikare xwe ji rastiye bade? Ro nayete veşartin. Ro bi seyndinê nayete reş kirin.

Eger xwendevanên vê nivîsê aciz ne bin, li gor aşkere kirina şaşî û mecnûniya wan perîşanan, divê em çend teşhîrên dinê jî bikin û paşê gurê birçî têkin nav, ku êdî em devê xwe bi navên wan yên gemmar ne lewtînin.

Dema PKK îlan bû, di payiza sala 1978’ande, wê gavê ev Bekoewan bi zimaneke bi jahr, dest bi antî-propagandayeka “îdeolojîkî” kirin. Navê vê yekê jî “îdeolojîkî propaganda” bû. KUK’çiyên bazirgan, ji qada xwe ya jorîn, bi tîrsa teng bûna bazara eroîn û fêlbaziyê, bi ew tirkîya xwe yên nêr weha vedirêşîyan: “Şimdi PKK Marksist-Leninist anlamda bir parti değildir haaa!” Lê dîrok! We mamostatiya dîrokê ji bîr ve kiribû ne! Dîrok rê da, ku kî li gora Marksîzmê û Lenî-nîzmê jiyanê bi rêxistin kir û li gora vê zanistî û ilma berz, di manaya Marksperestî û Lenînperestiyê de, berxwedanê li dar xist û Marksperest û Lenînperestê xwerû û pêtî bû. Ma qey îro ev ne diyar e? Û li hêla dinê jî diyar e ku hûn mîna li bin guhê kaşekî ketî, li gor berjewendî û menfeetên xwe yên şexsî çar hezar parçeyî, li ber dîrokê rûreş mane. Dîrok!!! Tu wan ne bexîşînî

ha!!! Ji xwe ew, yanê dîrok hiç kesekî jî nabexîşîne, li kesî nabûhure û efû nake!

Di bihara 1980’an de ji li dû qûna berpirsiyarên burjiwaziya xurde “DDKD” û “Özgürlük Yolu”, we (KUK) Kurdistanê kir dojeha şerê biratiyê, we bi vê kirinên xwe gulleyeke sor berda hêviya gelê me yê perîşan. Hew hêviyekî wan mabû û we bi wê jî leyîst. Lê hêviya gelê me disa jî ne mir û ew hew dimire, heta PKK hebe. Dema, mirovên dilşewat û welatperwer dawaya rawestandîna wî şerî dikirin, we ji wan re çî digot? “Îro hedef ev e!” We, “bi his û heyecana berpirsiyariya dawayeke mazin û giran”, welê digot. Baş e, we çima wan pêwîstî û pêdiviyên berpirsiyariya xwe ya mazin ne hanîn cih? We çima jiyanê, yanê berxwedanê bi rê nexist û li dar nexist? Hûn çima ne bûn ew “Marksist-Leninist anlamda parti” ku we dixwast, ha? Ka bersiv? Lê em bersiv bidin: Tawan û sûcê wan kirinan gelekî giran in. Bi zanebûn yan jî bi nezanî, heta qirîkê hûn ketine nav avavêkê û hûn ji nav wê jî dernakevin. Eger miroveke sempatîzan van tiştana bikira cihê bû. Tawan û sûcê wî mirovê sempatîzan wekî sûc û tawanê mirovên berpirsiyarên ku qeder û çarenûsa gel girtibûn destên xwe, tawan û sûcê wan ne wek hev e. Hûn, ku we li ser qeder û çarenûsa gel leyîst, ku îro jî destê we vala ye û tişt di destê we de tune ye, hûn tawanbarên herî giran in li ber qad û hizûra gelê me. Li ber televizyonên 10-kanal û videoyên li Awrûpa, di nav he-

mam û awa germa li Awrûpa, li otomobîl û li ser telefonên li Awrûpa ne bêjin “sûcê xelkê bû”! Ne bêjin “bi wî xelkî şoreş ne dibû”! Ne bêjin “Halksız devrim çılgınlığı”! û dawîya dawî, ew “şoreşgerên profesyonelên ku ji bo şoreşê 24 saetên xwe didan”, îroj li malên xwe yên gem rûniştî, mîna miroveke normal heqê jiyana bi sikûnet ne xwazin!!! Heqê we nîne! Ka ew mirovên pêşengê ku dê partiya proletarya ji bo me îdare bikirana? Ka ew mirovên pêşengê ku dê serokatîya şerê neteweyayîya Kurdistanê ji bo me bikirana?

Eger hûn mirovine normal bûyana, dê kesî van pîrsên giran ji we nekiraya! We çima erk û wezîfeyên xwe ne hanîn cih??? Welle heta hûn ne hêne ser riya rast xelk dev ji we bernade! “Ji kê dera zerarê bizivî ew kar e, ne zirar e” dihê gotin.

—Şiyarbin da welat ronahiyeke rengîn, serfermandar APO ye ev!
—Binîhêrin wa ye hilhat şeveqe-ke sor, fereca xêrê, PKK ye ev!
—Silav ji pêşenga şoreşa Karker û xebatkarên bindest ji PKK re!
—Silav silav silav ji tolehildêr û têkoşerê gelê bindest PKK re!

—Lêxe gerilla lêxe, Kurdistanê ave ke!
—Lêxe pêşmerge lêxe, Kurdistanê rizgar ke!

—Bimrî reformîzm!
—Bijî serxwebûnperestî!

Bavê Barzan
Nîsan 1988

Hatin

Kurdox

Wane, wane hatin,
Pêşmergeên me hatin,
Derbûn ji kaş û çîyan
Keç û xortên Kurdistan,
Hatin, hatin, hatin.

Wane, wanê gihîştin.
Egîdên me gihîştin
Bokeyên Kurdistan in,
Bêtîrs in, qehreman in,
Gihîştin, gihîştin, gihîştin.

Bîrevîn, bibezin,
Lez bikin, zû herin,
Xilas bikin canên xwe,
Ey hûn, leşkerên Tirkan,
Herin, herin, herin.

Wane, wane leşker,
Caşîk, bekçî, noker
Çekên xwe avêtin, çûn,
Bo me têye serxwebûn,
Têye, têye, têye.

Wanê, wane hatin,
Alên rengîn hatin,
Ew hêzên rizgariyê
Li gel hilatin, hatin,
Hatin, hatin, hatin.

Xort û keçên Kurdan
Li bajar û gundan
Bigirin piştê şoreşê,
Dawî bidin şevreşê,
Dawî, dawî, dawî.

Wane, wane hatin,
Pêşmergeên me hatin,
Derbûn ji kaş û çîyan
Keç û xortên Kurdistan
Hatin, hatin, hatin.

Serxwebûn ya me ye!

Kurdox

Ya me ye, ya me ye,
Serxwebûn ya me ye,
Jiyan li pêş me ye,
Bo me ye jiyan:
Gelê Kurdistan!

Şoreş e, şoreş e,
Têkoşer dimeşe,
Li welat ronahî,
Şev êdî ne reş e:
Serxwebûn li pêş!

Neyar, ey neyaro!
Ey neyarê Kurdan,
Ne xîret, ne wujdan,
Ta kengê j’ te re?
Mirin ya te ye!

Mizgîn e, mizgîn e,
Pêşmergean bibîne
Li Dêrsim û Amed,
Hekarî û Mêrdînê
Digerin artêş.

Kurd hemû bira ne,
Welat Kurdistan e,
Bêje xwefiroşan:
Vegerin li Kurdan,
Berî bibe dereng!

Ya me ye, ya me ye,
Serxwebûn ya me ye,
Bo me ne rojên tîn,
Bo me ye jiyan:
Gelê Kurdistan!

BUHARE LÎ BOTANÊ

X. Xemgîn / 1.1.1988

Bese xwe karke banede awirên çavan
Va tu pir hêja û delalî xudana navan
Sor û rengîn mêşeye wek xemlêd ber avan
Agir û pête te berda ciger û navan

Tu xwe dixemlînî bi lewendî bi şana evine
Sorke sor-rengîn xwe veke xala bixemlîne
Bisk û kezî reşmarin li ser milan bihejîne
Cihan tev guhdare tu deng û sewit zelalîne

Wan rûyên sor-golî geşke di hêviya Gulanê
Xwe bixemlîn gerdan berde bi ser singê Botanê
Têhna dengê te belavbû li mêla cihanê
Sema û şahî dilxweşiya Kurdistanê

Di warê Botan jîn û buhar baxê te rengîn
Soz û biryar me daye te yekcar bi evîn
Şewq û nûra te di Botanê de bo me xemrevîn
Axîn û nalîn dikêşim gorî te be Xemgîn

Xwe bikin yek!

Rojekê ez ji kar hatim. Pir westiyabûm. Min xwest ez a-vekê li ruyê xwe kim. Toza solê xwe pak bikim. Bêhna govda xwe xweş bikim. Carek min dît dayika zarokan bangî min kir û got:

“Yek dixwaze bi te re bi-axife.”

Ez bi lez çûm ber telefonê û min got:

“Roj baş!...”

N. li ber telefonê bû. Mirovê hêja, ji min re çîroka gelê xwe pir hewal da û da xuyakirin. Gote min:

“Em hêvidarin komeleka bi navê Zerdüştiyan amadekin.”

Mirovê pîr zanabû, ku çawa bîr û bawerîya xwe şîroveke.

Min gotê:

“Hevalê birêz! Ma ne bese! Rêk û newalên tevgeran di Kurdistanê de. Ma hewceye em şaxnan din ji rêka azadiya Kurdistan re vekin. Ez ne bi van bîr û bawerîyan re me. Tu dibînî çawa xebata welêt pêş-ve diçe. Divê em mejî û kane-bûna xwe her gavê ji bo azad-bûna Kurdistanê re bînin cih, ku gelê Kurd **Meşa azadiyê û Serxwebûnê** di yek rêkê de berdewamke, ji bo zû bigihe

armanca xwe.”

Ji ber ku ez bi xwe jî Zer-deştî me, Yezdanî me, min gelek rexne û şor li ser tevgera serxwebûnê bihistiye. Lê ez ne tevizim û her gavê ez di civatê de, ji wan re diaxifim. Min be-yan kiriye ku, dest pir bin şîva malê jî wê şorbe an jî bê çêj (tehim) bimîne. Û min gotinên bavên xwe ji wan civatan re vegerandine.

“Dema ku şoreşa Berzanî xurt bû, di dawiya sala 60'an de, şêxê ola Êzidiyan xwest alîkariya min bike û komeka Yezdanan li gundê me sazbi-ke”, bavê min gote min. Dure wusa gote min:

“Kurê min! Tu vî karî biki çewte û lekeyek li pêşengê partîzanan e. Emê bibin se-dema belavkirina gelê Kurd tevî û nabe sedemek ji sede-mên rizgariyê. Bila carekî din destlatê teres bi mejiyê me ne-kene û me ji hev dûr nexîne.”

Ez dixwazim di vê barê de buyerekê bidim nasdan:

Rojekê ji rojan, Tirkek na-turiya (nobet) rezekî dikir. Sê xortên Kurd, heryek ji olekî dost û hevalên hev bûn. Xwe kirin yek û xwe berdan nav

rez, ji bona ku têr hêjîr û tirî ji bo xwe kombikin.

Hersê hevalên dilsoz, yek Filleh, yek Êzîdî û yek jî Misil-man, bi hev re wek lehengan xwe di ser sinca rez re avêtin û ketin nav rezî. Destên xwe di-rêjî tirî û hêjîran kirin. Naturê Tirk ew dîtin û naskirin. Di wê gavê de, dibare û lîsk di mejiyê wî de xwe girtin.

Ev hersê heval, bi hev re wek biran bûn. Tucaran tiştên olî bi hev re nediastin, ji bo avînti-ya hevaltiye.

Dema wan destmal û tûrkên xwe tijî tirî û hêjîr kirin û amada xwe kirin ku herin, ê Tirk derkete pêşîya wan û got: “Al-selamin aleykum!”

Hersêkan lê vegehand: “Aleykum al—selâm!”

“We têra xwe tirî û hêjîr ber-hev kirin?”

“Erê...”

“Xem niye.”

Naturî Tirk deng li ên Mi-silman û Filleh kir, ku bi wan re çend gotinan bike, bê xortê zerdeştî.

Herdû ber bi naturê Tirk çûn û bi hev re kirin pise-pis. Ê Tirk gote wan:

“Ma çiqas hun bê mejî ne!

Hele em gişt xwedan kitêbin, lê ev şeytan bi we re çî dike.”

Û çend ayet ji Quranê û Încilê anîn, xwendin. Hêrsa herdukan keland. Bi lez û bi hêrsê li Ê Zerdeştî hatin hev. Bi kulm û pihînan lawkê Zerdeştî kuştin. Laş danîn ber sincê.

Bi hev re hindek meşîn. Ê Tirk deng li Ê Îslam kir û bi tenê bi wî re axifi, gotê:

“Malê me xirab bibe! Em çika nezan in. Hele guhê xwe bidê, ka Quran dibê çê? Filleh gişt gawir in. Bi Mihemed û pêxemberiya wî bawer nakin. Îsa dîkin lawê xwedê. Lê xwe-dê di Quranê de gotiye: ‘Ez yekim, ne bavim, ne dêyim, ne min law hene, ne hevalim, ne ji min kes dibe û neji çêdibe, yekim, tenê li vê cihanê me.’”

Kurdê dilpak germ bû, keli, xwîn di damarên wî de bû agir. Li çavên Ê Tirk nêrî û got:

“Gotina te ye birayê Îslam! Pêxember gotiye, Îslam bira-yê Îslame, xwînê Îslam li Îs-lêm qedexe ye (heram e).”

Mirovê Tirk û Ê Îslam xwe kirin yek. Mirovê Filleh jî dan ber kulm û zillehan, ta ew kuştin. Laşê wî jî danîn kêleka rê.

Piştî demeka kin re, Ê Tirk

li Ê Kurd nihêrî û bi çavekî sor, tijî xwîn gotê:

Kurdê bê mejî! Ma tu êniha ji ber min ku de herî. Vaye min bi hesanî tu kirî xefikê.”

Ê Tirk hate Kurdê ku bi tenê mabû. Da ber qamçiyên, ta rewanên wî dev ji govdê wî berda. Laşê wî kişand kenda-lekî û bi devkenî çû mala xwe.

Gelî birayên Kurd!

Me dît çawa zordarê teres bi fen û dibare xwe ji wan sê mirovan azad kir. Û bi çî rengî heyfa xwe rakir. Dê bese ê din, em tehan û lekan li hev bibî-nin, em ji xwe re bi hev bike-nin. Gelê me heya niha bê şî-van bû. Gur û cinehweran xwî-na gelê me dimijand. Herke-sek dizane ku, pezê bê şîvan tim û tim belavdibe û nayê ser hev. Dê em xwe komkin, dest-yekbin. Ola me, êla me, namus û şerefa me bi rizgariya Kur-distan ve girêdayîye. Mehêlin ku, dîsa zordarê Tirk ê bê mers, bi fen û dibaran werê me.

Kurd gişt birabûn û wê bira bimînin. Tenê ala Kurdistan, wê li ser her qencê walêt, bi bayê hênîk xwe li bake, wê here û were bi delalî...

Cotkar

Neqşê xirabkirina Kurdistanê Jêrîn (Başur)

Rejîma Îraqê jî, weke her rejîmekê regezperest (nîjad-perest) gelek hewl daye ji bo wêrankirina Kurdistanê û ji bo tunekirina Kurdan. Bi kurtî, evên jêrîn reşîrîn xalekin:

Wêrankirina heremên li tixub

Sala 1976'ê de, rejîma Îraqê zagoneka (qanuneka) nûh bo erdê Kurdistanê Jêrîn derxist. (Zagona hejmar 90, sala 1976, a herema fermandariya oto-nomî.) Bi vê zagona nûh, mil-kiyeta hemû erdên werzkarî li Kurdistanê Jêrîn, milkiyeta dewleta Îraqê hate nivîsandin. Xudanên erdan, kirine karker û werzkarên erdê dewletê. Xu-danên erdan dikarin di van erdan de kar bikin, belê ên wan nîne. Heke bixwazin bîfiroşin, dikarin tenha dar û bar bîfiroşin (ne erdan). Bi vê zagonê, rejîma Îraqê, ji erdên Kurdis-tana Jêrîn ji sedan 99, kire erdê dewletê. Vêca bixwe, rêk jê re vekir ji bo kirina vê zi-yanê, ewa ku wêrankirina he-rema tixuban.

Sala 1977'ê de, rejîma Îraqê dest avête xalîkirina herema tixub li gundan. (Bi kurani 15-20 km. ber bi nava Îraqê û bi dirêjahî jî tixubên beyna Îraqê û Îranê, Îraqê û Tirkîyê.) En-cam bû wêrankirina 1800 gund, sotina bax û bîstanan û cenge-lan. Rejimê ev kare kir, ji ber jêkbirina Kurdistanê û kêşana Kurdên dur, bixwe bin kontro-la xwe.

Xweyîcihên vê heremê, xi-rabtir ji mişextên cengî û bi-yanî, li çend cihan hatin kom-kin. Bêkar runiştin, ji bilî çend karên rênçberî û xizmetî. Rejimê, bindestkên xwe ber-daye nav Kurdan, ji bo xirab-kiirina bîr û baweriyên wan. Heya ku, toreya wan gundan

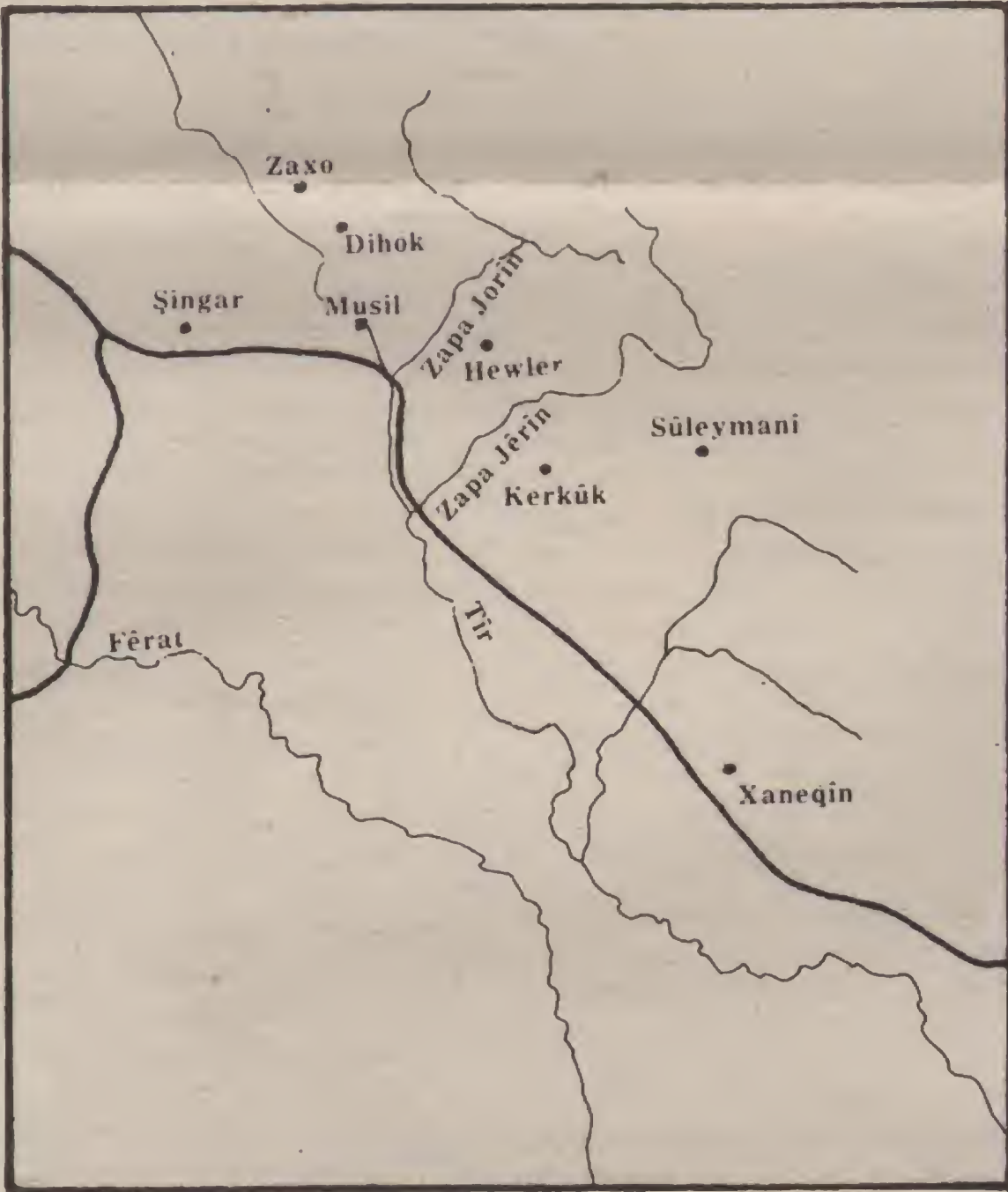
hemû di heremê de xirab ki-rine. Firokên rejîmê, ji sibê heya êvarî li hindavên heremê difirin. Xwe amade dikin, bo kuştina her giyandarekî ku pey-da bibê, ji ber ku peydabûna her giyandarekî, li hemû here-mê gûnehaka gelek mezine, bi nezera zagonzanên rejîma Îraqê. Û ji bilî kuştina giyandarî, tu rêka din nabîne!

Birina hemû xweyîcihên he-remekê ji cihên wan û bi zor mişexte kirina wan, karekî pir regezperestiye. Ji bo mafên hemû mirovan, dijinahiye-ka gelek mezine. Ji ber ku, ve-bestina mirovî bi cihê mirove, ne tenha erde. hinde tiştên din jî hene, ku ne kêmtir in ji erdî, weke: Fêlbûna cihê bav û ba-pîran, av û hewa, rêbaza miro-van, wuşê asmanî, rewş û ren-gê cil û bergan. Ev tişt hemû pêkvetên, û dibine sedema bes-tina mirovî bi erdî ve.

Karên wusa zor yêp, di da-ma Şah Ebbasê Sefaviyan de li Îranê, di qurna 17'an de jî li serê Kurdan hatin. Nêzikî niv-milyon Kurd, bi zor ji Kurdis-tana Rojhelat rakirin û mi-şexte (koçber) kirin. Û bi zorê jî xweyîcih kirin, li rojhelata Îranê. Kemal Atatürk jî, her li du dewsa Ebbasiyên Sefavî, çû wî jî penahiyeke mezin ji erdê Kurdistanê Jorîn (Bakur), Kur-dan xalîkir û ji Kurdistanê der-xist. Niha jî Seddam Tikritî di-çe ser dewsa van herdûwan. Wî jî divê, penahiyeke mezin ji er-dê Kurdistanê Jêrîn birêbixe.

Hejmara regezperestî

Sala 1977'ê de rejîma Îraqê hejmareka zagonî derxist, ku belkî hejmarên wusa kêr li dinyayê hebin. Ev hejmara zagonî, pir bi armancên re-gezperestiye. Ji ber ku, di de-meka dirêj de, wê bibe sedema

birîna gelek Kurdan ji Kurdis-tanê. Ev hejmara zagonî li ser van bîgehên jêrîn, hatiye da-nîn:

1— Netewayetî: Rejîma Îraqê, dîr ji hemû zanîn û tîgi-hêştinê, nişaneka nûh bo ne-tewayetiyê danî. Di zanîna wan de, Kurd tenha ew mirovên misilman in, ewên cil û bergên Kurdî li xwe dikin û xweyîci-hên heremekê ne, ku behra pirtir ji xweyîcihan Kurd bin.

Bi vê nasdana nûh, ku re-jîma Îraqê Kurdan pê dide nasdan, gelek Kurdên herema Şingar, dewr û berên Musil, Deşta Heblerê, Kerkûk, Xa-neqîn û hemû Mendelî, di hej-mara Îraqê de, Ereban hatine hisabkirin. Ji ber ku, cil û ber-gên wan Kurdan, ne weke cil û

bergên Kurdan in, ên ku li jorî û rojhelata Kurdistanê Jêrîn dijîn. Herwusa, Êzîdî û Filleh Kurd hatin hisabkirin, ji hêla Ereban. Ji ber ku, ol û bawe-riya wan ne îslam e. Ev kar, diê sedema nenaskirina ge-lek Kurdan bi Kurdî û birîna heremên mezin ji Kurdistanê Jêrîn.

Rewş û rengên cil û bergan, weke naturê cihî ye û bi durî û nêzikî, tîkiliya vê digel mille-tên biyanî nîne û ji binî pêven-diya vê digel netewayetiyê nîne.

2- Ol û bawerî: Li nav wê neqşê coxraffî de, ewê di pêjna Îraq de, ev ol hene: Misilman, Filleh, Êzîdî û kêmaniyên din.

Ji hela rejîma Îraqê, tenha du ol bi fermî (mirî) hatine naskirin; Misilman û Filleh. Ji

ber ku, olzanên rejîma Îraqê bi reneka nûh Misilmanandidin nasîn, wusa; “Herkesê olê wî ne Filleh be, ew Misilman e.” Bi vê çendê, Êzîdî, Sabie û hemû kêmatiyên din digel Mi-silmanan hatine hejmartin. Heya ku, di kartên taybetiyên wan de jî, Misilman nivîstine. Bi vî awayî, hejmara Misilma-nan li Îraqê ji sedî 5 hate zê-dekirin.

Ol û bawerî, tu pêwendî bi vê netewayetiyê nîne. Gelek millet hene ku, pirtir ol an bawerî di nav wan de hene, belê yek millet û yek netew in.

Rejîma Îraqê, wan Kurdên Kurdistanê Jêrîn, ku cil û ber-gên wan ne cil û bergên Kurdî ne an olê wan ne îslam e, Ereban hisab dike. Û ji Kurdistanê Jê-rîn, wanan diveqetîne.

Xweyîcihkirina Ereban li Kurdistanê Jêrîn

Di sala 1977'ê de, rejîma Îraqê hewleka pir bi hêz da xwe, ji bo xweyîcihkirina Ere-ban li hemû jêrê Kurdistanê Jêrîn û bi taybetî jî li wan heremên Kurdên xweyîcih, ku Ereban hatine hisabkirin.

Bi hiceta ku erdê dewletê ye, rejimê gelek erd ji Kurdên xweyîcih bi zor û kotekê sitan-dibû. Gundên nûh li van derdo-ran avakiribû. Hemû esbabên rihetiyê di van gundan de he-ne, tewanayên aborî û werz-karî amadekirine û Ereban xweyîcihê van hereman kirî-ne. Herwusa, di sa hemû tewa-nan dane Ereban, ku xweyîcih bibin, li hemû bajarên Kurdis-tana Jêrîn. Bi taybetî jî li Ker-kuk û Xanaqîn, da ji Kurdîtiya xwe bikevin. Encama vê xwe-yîcihkirinê, Ereban kirine bo şatî li pirtir ji 30.000 km² ji erdê Kurdistanê Jêrîn.

BERXWEDAN

HER TIŞT JÎ BO ENÎYA RÎZGARÎYA NETEWA KURDISTAN

ŞERÊ ME Ê GEL DI KOÇBEREKA NÛH DE

Di pozberiyên li Mistbînê de 195 serbazên komando, 45 serbazên hêzên taybetî hatin kuştin û 3 balafir hatin xistin

Roja 1'ê Nisanê di navbera navçên Mistbîn û Midyadê de, li çiyayên dora gundên Qartmîn, Bamile û Derpu, şerekî mezin di navbera hêzên ARGK û yekîtiyên dijmin de derket.

Şerê rizgariya netewî ku ji 4 salan vir de ye bê betlanî didome, giha koçberêka dirokî a nûh. Şerê me ê ku bi hilpişkîna Newroza 1988'ê di mehên biharê de tundebû, hînkarekî hogirî û keleşiyê ên nûh diafirîne û berdewam dike. Bîlî hemû keftûlaf-

tên mêtîngerîya faşîst û xebatên rizgarkirina xwe ji vê rewşa tengzar, agirê azadiya ku li çiyayên me pêketiye xwe belavî seranserê Kurdistanê dike û roj pay rojê mezintir û bilindtir dibe.

Niha li Kurdistanê roj nîne ku şer nebe; pozberî dernekevin. Di navbera artêşa mêtîngera faşîst û yekîtiyên Artêşa Rizgariya Netewa Kurdistan (ARGK) de, ku ji hîma zikmakî a gelê Kurdistan hatiye damezrandin, şerên giran û herî tunde derdi-

keve. Lêdanên gelek mezin li hêzên artêşa faşîst, çetên hev-xebatkar û sîxur û hêzên dij-şoreşgerî dihên xistin. Livbazi-yên li dijî van hêzan xwe zêde-dikin û dilezînin. Di dîrokê de cara yekemîne ku artêşa Tirkan û hêzên welatfiroşên çahşîk bi vî awahî ketine nav bêçaretîyê û tengasiyê. Weke ku artêşa Tirk nikare xwe ji êrişên ARGK biparêze, wusa jî nikare xwe ji hilweşandin û rûxandina xwe rizgar-

Dûmahîk rûpela 18. de

Konevaniya çanda mêtînger li Mêrdînê têkçû: Dibistanên mêtîngeran yekbiyek tî girtin

Livbazi-yên ARGK li Botanê zêdedibin Xortên gundên Şemzînan xwe digihînin ARGK

Hezên ARGK li Dêrsimê rê girtin

Artêşa Tirk xwe li Botanê û li ber tixuban tekûz dike

Nivîst rûpela 18. de

Kuştinên rejîma Saddamê faşîst li herderan tî protestokirin

- Li Hollanda bajarê Arnheimê, Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan (YJWK) avahiya belediyê vegirt.
- Li Îsvîçre bajarê Genf (Cenevre), welatperweran bûroya rêya asmanan a Îraqe zêftkirin.
- Li Avusturya bajarê Wien (Viyana) xwepêşdanek çêbû. 400 welatparêzên Kurd beşdarbûn.
- Li Frense bajarê Strasbourg, 70 welatparêz nûmayîşeka protestokirina rejîma Saddam birêxistin.
- Li Almanyaya Rojava bajarê Bonnê, avahiya "Hevgirêdana Erebi-El Camia El Erebiye" vegirtin. Mîtingek li pêşiya balyozxana Îraqe çêbû.
- Li Belçîka bajarê Brûkselê, numayîşek li pêşiya balyozxana Îraqe çêbû. Hinde parlamentarên Ewropî jî beşdar bûn.

Nivîst rûpel 21. de

PÎROZKIRINA CEJNA NEWROZÊ LI WELAT Î DERVEYÎ WELAT DIDOME

- Li Kurdistanê Başur û Libnanê Newroz hat pîrozkirin. Bêhtirî 100 hezar Kurd beşdarî şahiyên Newrozê bûn.
- Li Frense bajarê Forbach, li Îsvîçre bajarê Basel, li Hollanda bajarê Amsterdam, li Yugoslavya û li Suudî Erebiyê bajarê Arar Newroz pîroz bû. Bi hezaran welatparêz û azadîxwazên Kurd tîkilî pîroziyan bûn.
- Pîrozkirina Newroza '88'an bû remza mezinbûna rêxistina rizgariya netewî a gelê me.

Nivîst rûpela 19. de

Protestokirina bikaranînên dij-demokratî ên karbidestîya Almanyaya Rojava didome

- Roja 6'ê Nisanê rêveçûna dirêj destpêkir. 45 welatperwer rêve-dîçin. Ji bajarê Karlsruhe heya paytextê Almanyaya Rojava bajarê Bonnê wê xwe bidin pêş.
- Li Îsvîçre û Swedê avahiyên rêya asmanan ên "Lufthansa" hatin vegirtin. Dewleta Almanyaya Rojava hat protestokirin.
- Gelek rêxistin, êrişên Almanyaya protestokirin. Di vî warê de li bajarê Hamburgê belavokek hat derxistin.
- Komeley Xwendikaranî Kurdistan li Derevey Welat (AKSA) bi belavokekê li hemberê bikaranîn Almanyaya Rojava rawestî.

Nivîst rûpela 20. de

Komîta ji Kurdistanê li Frense, roja 23'ê Adarê li bajarê Parîsê civînek bo endamên rojnaman çêkir.

***

Roja 1'ê Nîsanê, ERNK civînek bo rojnaman li Belçîka bajarê Brûkselê dirustkir.

Nivîst rûpela 20. de

BERXWEDANA LI GIRTÎGEHAN RÛMETA GELE ME BILIND DIKE

- Li girtîgeha Amadê a nefermî de 800 girtî berxwedana xwe a birçîmayîne didomin.
- Diliyên şer endamên PKK, ên di girtîgeha leşkerî de, ji Amadê ber bi bajarên Eskîşehîr, Aydin, Meletye, Bursa, Sînop, Ruha û Dilukê (Enteb) dihên koçberkirin.
- Berxwedanan xwêbirçîkirinê a li girtîgehên bajarên Çanakkale û Adana didomin.
- Di girtîgeha bajarê Aydinê de Newroz hat pîrozkirin.

Nivîst rûpela 21. de

Yekîtiya Rewşenbîrên Welatparêzên Kurdistan damezrandina xwe bi civînekê pîrozkir

Roja 9.4.1988'ê li paytextê Almanyaya Rojava bajarê Bonnê, Yekîtiya Rewşenbîrên Welatparêzên Kurdistan damezrandina xwe bi civînekê pîrozkir. Ji 4 birên Kurdistanê dora 100 ronakbîrên Kurd beşdarî civînê bûn. Li kêleka rewşenbîrên Kurd ên welatparêz, hinde derdorên pêşveçûyî û demokrat ên Alman jî vexwendî bûn.

Civîn, bi silava bo şehîdên şoreşê dinê û Kurdistanê dest-

pêkir. Dure, nîrxandîneka ramyarî a fireh li ser "salixa rewşenbîran û rîsta rewşenbîran di dîrokê de" hat pêşkêşkirin. Piştî ku sedema avakirina yekîtiyeka wusa hate duxuyankirin pêde, bi navê rewşenbîrên li Swêd, Frense, Hollanda û Berlîna Rojava mesajên pîrozkirinê bi devkî hatin pêşkêşkirin. Hinde ronakbîrên Kurd û derdorên Almanî jî mesajên xwe ên nivîstî hinartin civînê.

Bi pêşkêşkirina bernama xebatî a komên yekîtiyê, civîn berdewam kir. Yekîtî, van xebatên jêrîn kiriye bernama xwe de:

1— Xebatên konevanî bo dezgeha ragihandina cihanê: Nasdana Têkoşîna Rizgariya Nete-wa Kurdistan, pêdakirina derdorên dostaniyê, agahdarî bo dezgeha ragihandinê, pêkanîna livbazi-yên hevkarîyê ên mîna civîn, xwepêşdan, şev û h.w.,

Dûmahîk rûpela 20. de